

Pecyn Dogfen Cyhoeddus

At: Aelodau'r Cabinet

Dyddiad: 12 Ionawr 2022

Rhif Union: 01824712568

ebost: democrataidd@sirddinbych.gov.uk

Annwyl Gynghorydd

Fe'ch gwahoddir i fynychu cyfarfod y **CABINET, DYDD MAWRTH, 18 IONAWR 2022** am **10.00** am **TRWY CYFRWNG FIDEO**.

Yn gywir iawn

G Williams

Pennaeth Gwasanaethau Cyfreithiol, AD a Democrataidd

AGENDA

1 YMDDIHEURIADAU

2 DATGANIADAU O FUDDIANT

Yr Aelodau i ddatgan unrhyw gysylltiad personol neu gysylltiad sy'n rhagfarnu mewn unrhyw fater a nodwyd i'w ystyried yn y cyfarfod hwn.

3 MATERION BRYS

Hysbysiad o eitemau y dylid, ym marn y Cadeirydd, eu hystyried yn y cyfarfod fel materion brys yn unol ag Adran 100B(4) Deddf Llywodraeth Leol 1972.

4 COFNODION (Tudalennau 7 - 18)

Derbyn cofnodion cyfarfod y Cabinet a gynhaliwyd ar 14 Rhagfyr 2021 (copi'n amgaeedig).

5 DYFARNU CONTRACT CYFLENWI DEUNYDDIAU AR GYFER CYNNAL A CHADW TAI DRWY FFRAMWAITH CYMRU GYFAN ADRA (Tudalennau 19 - 34)

Ystyried adroddiad gan y Cynghorydd Tony Thomas, Aelod Arweiniol Tai a Chymunedau (copi ynghlwm) yn ceisio cymeradwyaeth y Cabinet i ddyfarnu'r contract ar gyfer cyflenwi deunyddiau adeiladu i'r Adran Cynnal a Chadw Tai i Travis Perkins drwy Fframwaith Deunyddiau Cymru Gyfan Adra.

6 ESTYNIAD I GONTRACT Y GWASANAETHAU HAMDDEN (Tudalennau 35 - 38)

Ystyried adroddiad gan y Cynghorydd Julian Thompson-Hill, Aelod Arweiniol Cyllid, Perfformiad ac Asedau Strategol (copi ynghlwm) yn ceisio cytundeb y Cabinet i ymestyn telerau contract y gwasanaethau hamdden a wnaed rhwng y Cyngor a Hamdden Sir Ddinbych Cyfyngedig o flwyddyn.

7 GWERTHUSIAD O'R DEWISIADAU AR GYFER MODEL DARPARU GWASANAETH NEWYDD AR GYFER Y GWASANAETH REFENIW A BUDD-DALIADAU (Tudalennau 39 - 50)

Ystyried adroddiad gan y Cynghorydd Julian Thompson-Hill, Aelod Arweiniol Cyllid, Perfformiad ac Asedau Strategol (copi ynghlwm) ar y dewisiadau ar gyfer model darparu gwasanaethau newydd ar gyfer y Gwasanaeth Refeniw a Budd-daliadau, a cheisio ardystiad y Cabinet o'r argymhelliad i drosglwyddo'r gwasanaeth yn ôl i'r Cyngor.

8 GOSOD RHENT TAI, A REFENIW A CHYLLIDEBAU CYFALAF 2022/23 (Tudalennau 51 - 78)

Ystyried adroddiad gan y Cynghorydd Julian Thompson-Hill, Aelod Arweiniol Cyllid, Perfformiad ac Asedau Strategol (copi ynghlwm), yn ceisio cymeradwyaeth y Cyngor ar gyfer cynnydd rhent blynyddol Tai Sir Ddinbych, Cyfalaf y Cyfrif Refeniw Tai a Chyllidebau Refeniw ar gyfer 2022/21, a Chynllun Busnes y Stoc Dai.

9 CYLLIDEB 2022/21 - CYNIGION TERFYNOL (Tudalennau 79 - 100)

Ystyried adroddiad gan y Cynghorydd Julian Thompson-Hill, Aelod Arweiniol Cyllid, Perfformiad ac Asedau Strategol (copi ynghlwm) sy'n nodi goblygiadau Setliad Llywodraeth Leol a'r cynigion i ddod i gyllideb derfynol ar gyfer 2022/23.

10 ADRODDIAD CYLLID (Tudalennau 101 - 118)

Ystyried adroddiad gan y Cynghorydd Julian Thompson-Hill, Aelod Arweiniol Cyllid, Perfformiad ac Asedau Strategol (copi ynghlwm) ynglŷn â'r sefyllfa ariannol ddiweddaraf a'r cynnydd a wnaed o ran y strategaeth y cytunwyd arni ar gyfer y gyllideb.

11 RHAGLEN GWAITH I'R DYFODOL Y CABINET (Tudalennau 119 - 124)

Derbyn Rhaglen Gwaith i'r Dyfodol y Cabinet sydd ynghlwm a nodi'r cynnwys.

MEMBERSHIP

Y Cynghorwyr

**Hugh Evans
Bobby Feeley
Huw Hilditch-Roberts
Richard Mainon**

**Tony Thomas
Julian Thompson-Hill
Brian Jones
Mark Young**

COPIAU I'R:

Holl Gynghorwyr er gwybodaeth
Y Wasg a'r Llyfrgelloedd
Cynghorau Tref a Chymuned

Mae tudalen hwn yn fwriadol wag

DEDDF LLYWODRAETH LEOL 2000

Cod Ymddygiad Aelodau

DATGELU A CHOFRESTRU BUDDIANNAU

Rwyf i,
(enw)

*Aelod /Aelod cyfetholedig o
(*dileuer un)

Cyngor Sir Ddinbych

YN CADARNHAU fy mod wedi datgan buddiant ***personol / personol a sy'n rhagfarnu** nas datgelwyd eisoes yn ôl darpariaeth Rhan III cod ymddygiad y Cyngor Sir i Aelodau am y canlynol:-
(*dileuer un)

Dyddiad Datgelu:

Pwyllgor (nodwch):

Agenda eitem

Pwnc:

Natur y Buddiant:

(Gweler y nodyn isod)*

Llofnod

Dyddiad

Noder: Rhowch ddigon o fanylion os gwelwch yn dda, e.e. 'Fi yw perchennog y tir sy'n gyfagos i'r cais ar gyfer caniatâd cynllunio a wnaed gan Mr Jones', neu 'Mae fy ngŵr / ngwraig yn un o weithwyr y cwmni sydd wedi gwneud cais am gymorth ariannol'.

Mae tudalen hwn yn fwriadol wag

CABINET

Cofnodion cyfarfod y Cabinet a gynhaliwyd trwy gynhadledd fideo ddydd Mawrth, 14 Rhagfyr 2021 am 10.00am.

YN BRESENNOL

Y Cyngorwyr Hugh Evans, Arweinydd ac Aelod Arweiniol yr Economi a Llywodraethu Corfforaethol; Bobby Feeley, Aelod Arweiniol Lles ac Annibyniaeth; Huw Hilditch-Roberts, Aelod Arweiniol Addysg, Gwasanaethau Plant ac Ymgysylltu â'r Cyhoedd; Brian Jones, Aelod Arweiniol Gwastraff, Cludiant a'r Amgylchedd; Tony Thomas, Aelod Arweiniol Tai a Chymunedau; Julian Thompson-Hill, Dirprwy Arweinydd ac Aelod Arweiniol Cyllid, Perfformiad ac Asedau Strategol; a Mark Young, Aelod Arweiniol Cynllunio, Gwarchod y Cyhoedd a Chymunedau Mwy Diogel.

Arsylwyr: Y Cyngorwyr Ellie Chard, Meirick Davies, Gwynedd Ellis, Alan James, Barry Mellor, Arwel Roberts, Peter Scott, Rhys Thomas, Graham Timms, ac Emrys Wynne

HEFYD YN BRESENNOL

Y Prif Weithredwr (GB); Cyfarwyddwr Corfforaethol: Cymunedau (NS); Pennaethiaid Gwasanaethau Cyfreithiol, AD a Democrataidd (GW), Cyllid ac Eiddo (SG), Cynllunio, Diogelu'r Cyhoedd a Gwasanaethau Cefn Gwlad (EJ), Gwasanaethau Addysg (GD), Gwella Busnes a Moderneiddio (AS), Cyfathrebu a Chwsmeriaid (LG); Rheolwr Gwarchod y Cyhoedd, Adfywio a Datblygu Economaidd (GR); Rheolwr Cynllunio Strategol a Thai (AL); Rheolwr Prosiect Arweiniol (KW); Swyddog Moderneiddio Addysg (CE); Swyddog Arweiniol Eiddo Corfforaethol a'r Stoc Dai (DL); Rheolwr Datblygu Tai (MD); a Gweinyddwyr Pwllgyrau (KEJ a SJ (Gweddarlledwr)

1 YMDDIHEURIADAU

Nid oedd y Cyngorydd Brian Jones yn gallu cyfrannu'n llawn at y cyfarfod oherwydd problemau cysylltedd.

2 DATGAN CYSYLLTIAD

Datganodd y Cyngorydd Emrys Wynne gysylltiad personol ag Eitem 7 am ei fod yn Llywodraethwr yn Ysgol Brynhyfryd ac Ysgol Borthyn.

3 MATERION BRYD

Ni chodwyd unrhyw fater brys.

4 COFNODION

Cyflwynwyd cofnodion cyfarfod y Cabinet a gynhaliwyd ar 23 Tachwedd 2021.

PENDERFYNWYD derbyn cofnodion y cyfarfod a gynhaliwyd ar 23 Tachwedd 2021 a'u cadarnhau fel cofnod cywir.

5 CYMERADWYO CAIS CRONFA CODI'R GWASTAD LLYWODRAETH Y DU – ETHOLAETH DYFFRYN CLWYD

Cyflwynodd yr Arweinydd adroddiad yn gofyn i'r Cabinet gymeradwyo dirprwyo awdurdod i'r diben o gytuno ar gais am gyllid Codi'r Gwastad i'w gyflwyno i Lywodraeth y DU gan Gyngor Sir Ddinbych ar gyfer Etholaeth Dyffryn Clwyd. Roedd yr adroddiad yn rhoi manylion am thema'r cais ynghyd â'r prosiectau arfaethedig a gwerth dangosol bras pob prosiect.

Bwriad Cronfa Codi'r Gwastad y DU yw cefnogi buddsoddiad mewn mannau ble gall wneud y gwahaniaeth mwyaf i fywyd bob dydd a bydd yn cael ei ddarparu drwy awdurdodau lleol yn seiliedig ar ardaloedd etholaeth. Mae tair ardal etholaeth yn Sir Ddinbych ac roedd yr adroddiad yn cynrychioli'r trydydd cais i'w roi gerbron y Cabinet er ystyriaeth yn dilyn cymeradwyo cais ar gyfer De Clwyd (a gyflwynwyd yn rownd 1 ac a oedd yn llwyddiannus) a Gorllewin Clwyd (a roddwyd gerbron y cyfarfod diwethaf i'w gyflwyno yn rownd 2). Pe cymeradwyid y cais byddai'r ceisiadau at ei gilydd yn werth cyfanswm o oddeutu £35 miliwn o fuddsoddiad yn Sir Ddinbych a thalwyd teyrnged i bawb a oedd yn rhan o'r broses o baratoi'r prosiectau angenrheidiol yn barod i'w cyflwyno o fewn cyfraddau amser tynn. Cafwyd sicrwydd y bydd rhagor o waith yn cael ei wneud ar y prosiectau hynny na chawsant eu cynnwys yn y cais gyda'r nod o geisio dod o hyd i ffynonellau priodol eraill o incwm i'w datblygu a bydd y Cyngor yn parhau i weithio gyda Llywodraethau Cymru a'r DU i sicrhau'r ddarpariaeth orau ar gyfer y sir.

Roedd cais Dyffryn Clwyd yn ymwneud â dau brosiect cydlynol yn targedu Adfywio Canol Trefi ac Adfywio Amgylcheddol ac os yn llwyddiannus byddant yn dod â manteision sylweddol ac yn cael effaith gadarnhaol ar yr ardal. Gweithiwyd yn agos â James Davies AS a oedd wedi cadarnhau ei fod yn llwyr gefnogi'r cais. Gofynnwyd i'r Cabinet felly gefnogi cyflwyniad y cais i Lywodraeth y DU.

Roedd y Cabinet yn cefnogi argymhellion yr adroddiad a'r buddsoddiad posibl yn yr ardal. Yng ngoleuni'r cyfraddau amser tynn ar gyfer darparu'r prosiectau, amlygodd aelodau'r angen am benderfyniad cyflym ac os yn llwyddiannus, rhyddhad di-oed y cyllid er mwyn symud y prosiectau yn eu blaen erbyn Mawrth 2024. Disgwylir y bydd yn rhaid cyflwyno'r ceisiadau erbyn dechrau'r gwanwyn a rhoddodd swyddogion sicrwydd bod deialog ar y gweill gyda swyddogion Llywodraeth y DU yn y cyswllt hwnnw ac er mwyn cyflymu'r broses a galluogi darparu'r prosiectau o fewn y cyfraddau amser. Nododd y Cabinet hefyd bod angen 10% (tua £2m) o arian cyfatebol ar gyfer cais Dyffryn Clwyd ac mae posibilrwydd o ddefnyddio'r arian cyfatebol hwnnw wrth aros am arian y Codi'r Gwastad os yw'r cais yn llwyddiannus. Mewn ymateb i gwestiynau gan aelodau nad oeddent ar y Cabinet cadarnhawyd bod prosiectau wedi'u cyflwyno ar gyfer ardaloedd gwledig fel rhan o'r broses ond y buont yn aflwyddiannus am nad oeddent yn cwrdd â'r meini prawf na'r cyfraddau amser angenrheidiol ar gyfer y Gronfa Codi'r Gwastad. O ran y prosiect yn ymwneud ag Ysbyty Dinbych cafwyd eglurhad ar y gwahaniaethau rhwng y cyllid Cronfa Codi'r Gwastad yr oedd cais yn cael ei wneud amdano sy'n canolbwyntio ar gysylltu'r safle'n agosach â'r dref ac o bosibl galluogi datblygu ynghynt, tra byddai'r cyllid Bargen Twf yn canolbwyntio ar fuddsoddiad yn y safle i hwyluso'r datblygiad tai.

PENDERFYNWYD y byddai'r Cabinet yn –

- (a) yn cefnogi thema'r cais, y prosiectau arfaethedig i'w cynnwys yn y cais a gwerth dangosol bras pobl prosiect a,
- (b) Dirprwyo awdurdod i'r Prif Swyddog Gweithredol a'r Pennaeth Cynllunio, Gwarchod y Cyhoedd a Gwasanaethau Cefn Gwlad mewn ymgynghoriad â'r Swyddog Adran 151, Pennaeth y Gyfraith, Adnoddau Dynol a Gwasanaethau Democrataidd a'r Arweinydd, i freinio'r prosiectau a chostau'r prosiectau fel sy'n ofynnol, a chytuno ar gais i'w gyflwyno i Lywodraeth y DU gan Gyngor Sir Ddinbych ar gyfer Etholaeth Dyffryn Clwyd.

6 ASESIAD O ANGHENION LLETY SIPSIWN A THEITHWYR SIR DDINBYCH 2021

Cyflwynodd y Cynghorydd Mark Young yr adroddiad yn amlinellu ymdriniaeth, casgliadau ac argymhellion Asesiad o Anghenion Llety Sipsiwn a Theithwyr drafft 2021 (a cheisiodd gymeradwyaeth y Cabinet i gyflwyno'r Asesiad o Anghenion drafft i Lywodraeth Cymru.

Mae gofyniad statudol i ymgymryd â, a chyflwyno asesiad o anghenion llety Sipsiwn a Theithwyr i Lywodraeth Cymru bob pum mlynedd ac yna i fynd ati i ddiwallu'r anghenion hynny. Mae Asesiad o Anghenion Llety Sipsiwn a Theithwyr hefyd yn ofynnol ar gyfer y Cynllun Datblygu Lleol newydd. Roedd manylion am y broses asesu a'i rheolaeth wedi'u darparu a oedd yn cynnwys sefydlu Bwrdd Prosiect ynghyd â Grŵp Tasg a Gorffen Craffu i gefnogi'r gwaith hwnnw. Cwblhawyd yr asesiad ac adolygwyd y broses gan y Grŵp Tasg a Gorffen a'r Pwyllgor Craffu Cymunedau. Gwahoddwyd y Cynghorwyr Barry Mellor a Graham Timms i adrodd ar waith y Grŵp Tasg a Gorffen a'r Pwyllgor Craffu Cymunedau yn y drefn honno.

Dywedodd y Cynghorydd Barry Mellor, cadeirydd y Grŵp Tasg a Gorffen, bod y grŵp wedi bod yn gysylltiedig â gwahanol gamau o'r broses asesu ac wedi adrodd yn ôl i'r Pwyllgor Craffu ar eu casgliadau. Roedd y Grŵp yn fodlon bod yr asesiad wedi'i gynnal yn unol â methodoleg Llywodraeth Cymru a'i fod yn dilyn y Briff Gwaith cytunedig a'r Cynllun Cyfathrebu ac Ymgysylltu â Rhanddeiliaid, ac yn argymhell felly y dylid cymeradwyo'r Asesiad o Anghenion Llety Sipsiwn a Theithwyr Drafft i'w gyflwyno i Lywodraeth Cymru. Diolchodd y Cynghorydd Graham Timms, Is-gadeirydd y Pwyllgor Craffu Cymunedau i'r Grŵp Tasg a Gorffen am eu gwaith dyfal a chytunodd fod y trefniadau a'r broses a fabwysiadwyd ar gyfer darparu'r asesiad wedi gweithio'n dda ac y dylid ystyried eu defnyddio eto yn y dyfodol wrth ddewis safleoedd posibl i fod yn lleiniau ar gyfer y gymuned Sipsiwn a Theithwyr. Adroddodd ar drafodaethau'r Pwyllgor a'r gymeradwyaeth a roddwyd i'r broses asesu a'r argymhelliad bod y Cabinet yn cymeradwyo'r Asesiad o Anghenion Llety Sipsiwn a Theithwyr drafft i'w gyflwyno i Lywodraeth Cymru.

Rhoddodd y Cynghorydd Mark Young wybodaeth am gasgliadau'r Asesiad o Anghenion Drafft sef:

- bod angen 8 llain breswyl i ddiwallu anghenion dynodedig 3 aelwyd/grwpiau teulu estynedig yn y sir, a

- nad oes tystiolaeth o'r angen am safle tramwy parhaol oherwydd niferoedd isel gwerylloedd diawdurdod, natur tymor byr gwerylloedd a diffyg galw am y fath gyfleusterau'n lleol.
Argymhellwyd y dylid defnyddio dull o reolaeth yn seiliedig ar arfer gorau o bob rhan o'r DU i ymdrin â gwerylloedd diawdurdod, gan gydbwyso anghenion cymunedau teithiol a chymunedau lleol. Dylid cynnwys aelodau etholedig a'r gymuned deithiol yn natblygiad yr ymdriniaeth honno yn Sir Ddinbych i adlewyrchu'r gofynion lleol.

Diolchodd yr Arweinydd i'r Cynghorwyr Mark Young, Barry Mellor a Graham Timms am y diweddariad cynhwysfawr a chydnabu waith caled pawb oedd yn rhan o hyn. Cymeradwyodd yr ymdriniaeth a ddefnyddiwyd a alluogodd ymgysylltiad buan gydag aelodau yn y broses ac yn narpariaeth yr asesiad. Roedd gwaith y Grŵp Tasg a Gorffen a'r Pwyllgor Craffu Cymunedau wedi'i osod allan yn glir ac roedd argymhellion y Pwyllgor Craffu wedi'u hadlewyrchu yn yr adroddiad. Gobeithiwyd y byddai'n bosibl i waith y Grŵp Tasg a Gorffen barhau yng nghamau nesaf y broses wrth ddewis safleoedd posibl ar gyfer y lleiniau. Mewn ymateb i gwestiwn gan y Cynghorydd Huw Hilditch-Roberts ynghylch canlyniad gwahanol yr asesiad diweddaraf, sef nad oes angen dynodedig am safle tramwy parhaol, cadarnhawyd mai casgliad yr Ymgynghorwyr Annibynnol, ar ôl ymgymryd â'r asesiad yn unol â methodoleg Llywodraeth Cymru, oedd nad oes angen safle tramwy parhaol. Mae'n ofynnol cynnal asesiad bob pum mlynedd ac mae'n debygol y bydd amgylchiadau'n newid yn ystod y cyfnod hwnnw.

PENDERFYNWYD bod y Cabinet yn –

- cadarnhau ei gefnogaeth i'r dull o fynd ati i gyflawni Asesiad o Lety Sipsiwn a Theithwyr Sir Ddinbych fel un cadarn ac un a oedd yn unol â chanllawiau Llywodraeth Cymru;*
- Cymeradwyo'r Asesiad o Lety Sipsiwn a Theithwyr drafft 2021 i'w gyflwyno i Lywodraeth Cymru.*
- Dirprwyo awdurdod i'r Aelod Arweiniol Cynllunio, Diogelu'r Cyhoedd, Cymunedau Diogelach a Cham-drin Domestig gytuno ar unrhyw fân newidiadau golygyddol sy'n angenrheidiol i'r Asesiad o Lety Sipsiwn a Theithwyr drafft cyn ei gyflwyno i Lywodraeth Cymru.*
- cadarnhau ei fod wedi darllen, yn deall ac wedi ystyried yr Asesiad o Effaith ar Les (Atodiad 3 yr adroddiad) fel rhan o'i ystyriaethau.*

7 CYNLLUN STRATEGOL CYMRAEG MEWN ADDYSG 2022-2032

Cyflwynodd y Cynghorydd Huw Hilditch-Roberts yr adroddiad yn gofyn i'r Cabinet gymeradwyo'r Cynllun Strategol Cymraeg Mewn Addysg newydd i'w gyflwyno i Lywodraeth Cymru.

Mae gofyniad statudol i fod â Chynllun Strategol Cymraeg Mewn Addysg yn nodi sut y bydd y Gymraeg yn cael ei datblygu mewn ysgolion dros y deng mlynedd nesaf. Mae'r Cynllun yn seiliedig ar saith o ddeilliannau sy'n adlewyrchu siwrnai'r

dysgwyr mewn addysg y dysgwyr ac yn gyson â blaenoriaethau Cymraeg 2050 ac Addysg yng Nghymru. Ein cenhadaeth Genedlaethol. Mae Llywodraeth Cymru (LIC) wedi gosod targed o rhwng 37% a 41% i Sir Ddinbych gynyddu nifer y disgyblion blwyddyn 1 sy'n derbyn eu haddysg drwy gyfrwng y Gymraeg (27% o ddisgyblion Blwyddyn 1 Sir Ddinbych yn 2021). Mae'r Cynllun newydd yn nodi sut y bydd Sir Ddinbych yn cyrraedd y targed drwy gynyddu capasiti ysgolion cyfrwng Cymraeg a newid dynodiad iaith rhaid ysgolion cyfrwng Saesneg. Cafwyd hefyd fanylion y broses ymgynghori.

Cyfeiriodd y Cynghorydd Hilditch-Roberts at darged Llywodraeth Cymru o filiwn o siaradwyr Cymraeg erbyn 2050 a phwysleisiodd er bod y cynllun yn cyfeirio at fesurau y gellir eu cymryd dros y deng mlynedd nesaf, ei fod yn canolbwyntio ar ddim ond un elfen o ymateb cymunedol ehangach i ddatblygiad y Gymraeg a bod ar y Cyngor hefyd gyfrifoldeb corfforaethol i ddatblygu'r Gymraeg ledled y sir. Rhoddodd rhagor o wybodaeth ar y saith canlyniad a nodir yn y Cynllun a sut y byddant yn cael eu gwireddu drwy gydweithio â phartneriaid. Ychwanegodd y Pennaeth Addysg y bydd cynllun gweithredu'n cynnal y Cynllun Strategol a fydd yn cynnwys rhagor o fanylion ynghylch sut y bydd y Gymraeg yn cael ei datblygu a'r canlyniadau'n cael eu gwireddu.

Atebodd yr Aelod Arweiniol a'r Pennaeth Addysg gwestiynau'n cadarnhau nad yw targed LIC ar gyfer cynyddu nifer y disgyblion blwyddyn 1 sy'n cael addysg cyfrwng Cymraeg yn debygol o newid. Bydd y Cynllun terfynol yn cael ei gyflwyno i LIC ym mis Ionawr a bydd ei weithrediad yn y dyfodol yn cael ei fonitro gan Grŵp Strategol y Gymraeg Mewn Addysg. Mae llawer o gefnogaeth ar gael ar gyfer rhieni di-Gymraeg ac mae'r gefnogaeth hon wedi cynyddu ymhellach yn ystod y cyfnod clo a chyflwyniad dysgu ar-lein ar gyfer disgyblion. Fodd bynnag derbynnir y gellir gwneud mwy i godi ymwybyddiaeth o'r mater hwnnw a faint o gefnogaeth sydd ar gael i rieni ac mae gwaith ar y gweill gyda'r Tîm Cyfathrebu yn y cyswllt hwnnw.

Gwahoddodd yr Arweinydd ragor o gwestiynau gan aelodau heb fod yn aelodau o'r Cabinet ac ymatebodd swyddogion i'r pwyntiau canlynol a godwyd—

- cadarnhawyd bod ysgolion cyfrwng Saesneg wedi ymrwymo o hyd i ddatblygu'r cynllun Cymraeg Campus gydag ysgolion wedi ennill y wobr Efydd ac yn cymryd camau i ennill y wobr Arian ac yn y pen draw'r wobr Aur.
- Adroddwyd ar drafodaethau cenedlaethol ynglŷn â chyfuno Grŵp Strategol y Gymraeg mewn Addysg a Fforwm Iaith y Cyngor yn seiliedig ar arfer da gyda'r nod o wella a chryfhau'r gwaith hwn wrth symud ymlaen
- adroddwyd ar foddelu ffigyrau'r data a'r rhesymeg y tu ôl i wahanol dargedau ar gyfer canrannau'r plant 3 oed a 5 oed sy'n cael eu haddysgu drwy gyfrwng y Gymraeg yng ngoleuni'r ddarpariaeth a'r presenoldeb amrywiol mewn lleoliadau cyn-ysgol sydd y tu allan i reolaeth y sir o gymharu â phlant oedran ysgol.
- eglurwyd y cymhlethdodau i ddysgwyr o dde'r sir sy'n mynychu ysgolion y tu allan i Sir Ddinbych o ran y gwahanol bolisiau derbyn, cludiant ysgol ac ati, ond cafwyd sicrwydd bod hwn yn fater a fydd yn cael ei ystyried ymhellach a'i drafod gyda'r ysgolion ac aelodau lleol.
- derbyniwyd yr heriau o ran cynyddu nifer yr athrawon sy'n siarad Cymraeg ac adroddwyd ar y camau sy'n cael eu cymryd i gynhyrchu rhagor o staff sy'n gallu dysgu drwy gyfrwng y Gymraeg sy'n cynnwys gwaith partneriaeth gyda

phrifysgolion a GwE, mapio gallu ieithyddol i ddatblygu a gwella sgiliau staff presennol a chymryd camau i ddenu staff newydd sy'n gallu siarad Cymraeg i Sir Ddinbych.

- pwysleisiwyd eto mai trosolwg strategol a ddarperir yn y Cynllun ac y bydd cynllun gweithredol ar wahân a fydd yn cynnwys y manylion am sut y bydd hyn yn cael ei ddarparu.
- adroddwyd ar lwyddiant y rhaglen drochi yn Ysgol Glan Clwyd a chynlluniau i staff ymweld ag ysgolion eraill i gyflwyno'r ddarpariaeth hon. Mae'r angen i edrych ar ymarferoldeb darpariaeth trochi yn ne'r sir hefyd wedi'i gydnabod a'i gynnwys yn y Cynllun.
- roedd peth trafodaeth ar gontinwwm y Gymraeg a darpariaeth chweched dosbarth a chyfeiriwyd at ddogfen statudol sydd ar ddod ar ddsbarthiad newydd ysgolion pan fydd angen trafodaeth bellach ar y deilliannau ac unrhyw oblygiadau o safbwynt darpariaeth cludiant ysgolion.
- eglurwyd y sefyllfa o safbwynt Athrawon Bro gydag ysgolion yn ffafrio derbyn cyllid uniongyrchol i ddarparu cymorth gyda'r Gymraeg yn hytrach na defnyddio'r gwasanaeth hwnnw.

Roedd y Cabinet yn falch o gefnogi'r Cynllun a chamau i ddatblygu'r Gymraeg mewn addysg. O ystyried y cwestiynau a'r sylwadau a gafwyd gan yr aelodau roedd yr Arweinydd yn teimlo y byddai rhinwedd mewn cynnal Gweithdy i ystyried a thrafod y Cynllun mewn mwy o fanylder. Cadarnhaodd yr Aelod Arweiniol y byddai'n amserol trefnu sesiwn ar gyfer yr aelodau unwaith y bydd y cynllun gweithredu wedi'i ddatblygu er mwyn gallu egluro'n well sut y bydd y canlyniadau'n cael eu gwireddu a'i bod yn debyg mai yn nhymor newydd y Cyngor y bydd hyn yn digwydd. Cydnabu'r Cabinet hefyd bod hyrwyddo a chynyddu'r defnydd o'r Gymraeg yn fater llawer ehangach a thynnodd y Prif Weithredwr sylw at y ffaith fod gan y Cyngor rôl i'w chwarae nid yn unig o ran arwain a hwyluso'r gwaith o hyrwyddo'r Gymraeg a diwylliant Cymru o fewn y sefydliad ond hefyd yn y gymuned ehangach a chadarnhaodd ei ymrwymiad i'r gwaith hwnnw. Yng ngoleuni uchelgeisiau'r Cyngor yn y cyswllt hwn gofynnodd yr Aelod Arweiniol bod y Gymraeg yn cael ei gwneud yn flaenoriaeth gorfforaethol yn ystod tymor nesaf y Cyngor.

PENDERFYNWYD bod y Cabinet yn cymeradwyo cyflwyniad y cynllun i Lywodraeth Cymru erbyn 31 Ionawr 2022 i sicrhau cydymffurfiaeth a'r gofyniad i greu Cynllun Strategol y Gymraeg Mewn Addysg 10 mlynedd newydd.

Ar y pwynt hwn (11.40 am) cymerodd y pwyllgor egwyl fer.

8 SAFON OFYNNOL ARFAETHEDIG AR GYFER GWAITH ADEILADU NEWYDD A PHROSIECTAU ADEILADU ESTYNIADAU / AILWAMPIO MAWR CYNGOR SIR DDINBYCH SY'N CYNWYS TARGEDAU AR GYFER CARBON MEWN DEFNYDD AC WEDI'I YMGORFFORI

Cyflwynodd y Cyngorydd Tony Thomas yr adroddiad (yn absenoldeb y Cyngorydd Brian Jones oherwydd problemau cysylltedd) yn ceisio cymeradwyaeth y Cabinet i fabwysiadu a gweithredu safon adeiladu newydd ar gyfer adeiladau annomestig newydd a phrosiectau adeiladu estyniadau/gwaith ailwampio mawr i ddiwallu targedau carbon mewn defnyddi ac wedi'i ymgorffori.

Eglurodd y Cynghorydd Julian Thompson-Hill bod y cynnig yn ffordd arall o helpu'r Cyngor i wireddu ei nodau carbon sero net erbyn 2030 yn dilyn datganiad Argyfwng Newid Hinsawdd ac Ecolegol y Cyngor. Tra bo ymdrechion wedi'u gwneud i leihau allyriadau carbon o adeiladau annomestig presennol y Cyngor roedd bwriad i ddefnyddio'r safon yn seiliedig ar ddiffiniad Cyngor Adeiladau Gwyrdd y DU ac arfer gorau ar gyfer prosiectau'r dyfodol yn seiliedig ar ymdriniaeth gynyddrannol mewn modd sy'n cyd-fynd â nodau ecolegol y Cyngor. Cyfeiriwyd hefyd at y goblygiadau ariannol a fydd yn deillio o'r newid.

Trafododd y Cabinet gyda'r swyddogion rinweddau cyflwyno'r targed a'r risgiau a ddynodwyd, yn arbennig y goblygiadau ariannol y bydd angen eu monitro'n ofalus a'r adnoddau staffio wrth symud ymlaen gyda'r posibilrwydd o uwchraddio sgiliau staff mewnol a'r defnydd posibl o ymgynghorwyr allanol. Tra byddai'r cynnig yn darparu arbedion yn yr hirdymor drwy well costau rhedeg/cynnal a chadw ac yn lleihau effeithiau amgylcheddol, cydnabuwyd y byddai cynnydd posibl o 19% yng nghostau cyfalaf cychwynol prosiectau. Roedd yn bwysig manteisio ar unrhyw gyllid peilot sydd ar gael gan Lywodraeth Cymru a sicrhau bod y costau llawn wedi'u cynnwys wrth gynllunio ar gyfer prosiectau yn y dyfodol. Nodwyd hefyd bod Llywodraeth Cymru yn debygol o edrych ar safonau tebyg ar gyfer yr holl gynlluniau a noddir ganddynt yn y dyfodol. Er gwaethaf y cynnydd a ragwelwyd mewn costau yn sgil cyflwyno'r safon newydd, cytunodd y Cabinet mai dyma'r ffordd gywir o weithredu yng ngoleuni'r effeithiau amgylcheddol ac roedd yn falch bod y Cyngor ar y blaen gyda'r newidiadau hyn ac yn arwain yn hyn o beth o'r cychwyn cyntaf.

Atebodd y Swyddogion gwestiynau pellach gan roi sicrwydd ynghylch yr ymrwymiad i gaffael y deunyddiau a'r gwasanaethau angenrheidiol yn lleol ble bynnag bosib a chadarnhau hefyd y byddai cyfleoedd yn cael eu hyrwyddo'n lleol a bod angen ystyried y gost o ran carbon yn ogystal â chostau ariannol wrth symud ymlaen. Roedd Aelodau'n falch y glywed bod llawer o frwdfrydedd o du'r diwydiant adeiladu ynghylch y safon werdd a thynnwyd sylw at gyfleoedd iddynt addasu i'r gofynion newydd. O ran adeiladau rhestredig byddai'r ymdriniaeth o ran rhoi'r safon newydd ar waith yn un ymarferol ac er y bydd rhai adeiladau lle nad yw'n bosibl oherwydd safonau technegol nid yw hyn yn tynnu oddi wrth nod gyffredinol y safon newydd.

PENDERFYNWYD bod y Cabinet –

- (a) yn cytuno i fabwysladau a gweithredu Safon Adeiladu CSDd ar gyfer adeiladau annomestig newydd a phrosiectau adeiladu estyniadau/ailwampio mawr i ddiwallu targedau carbon mewn defnydd ac wedi'i ymgorffori.
- (b) yn cytuno bod yn rhaid gweithredu'r safon hon mewn ffordd sy'n cyd-fynd â nod Ecolegol Gadarnhaol y Cyngor erbyn 2030; ac
- (c) yn cadarnhau eu bod wedi darllen, deall ac wedi ystyried yr Asesiadau o Effaith ar Les (Atodiad 1 yr adroddiad) fel rhan o'i ystyriaethau.

Cyflwynodd yr Arweinydd yr adroddiad ar y trefniadau sydd i'w gwneud i sefydlu Cydbwyllgor Corfforaethol Gogledd Cymru ac yn ceisio cymeradwyaeth y Cabinet mewn egwyddor i drosglwyddo swyddogaethau Bwrdd Uchelgais Gogledd Cymru i'r Cydbwyllgor Corfforaethol drwy gytundeb dirprwyo.

Rhoddodd Pennaeth y Gwasanaethau Cyfreithiol, AD a Democrataidd rywfaint o gefndir i gread y Cydbwyllgor Corfforaethol ar 1 Ebrill 2021 ynghyd â'r swyddogaethau y bydd yn eu harfer o 30 Mehefin 2022 a'r gofyniad i osod cyllideb ar gyfer y flwyddyn ariannol 2022/23 erbyn 31 Ionawr 2022. Rhoddodd drosolwg cynhwysfawr o'r trefniadau i sicrhau bod y Cyd-bwyllgor Corfforaethol wedi'i sefydlu'n gywir fel y gall arfer ei swyddogaethau erbyn 30 Mehefin 2022 a chyfeiriodd at yr adroddiad safonau sydd i'w ystyried gan bob un o chwe phrif gyngor Gogledd Cymru yn ystod mis Rhagfyr. Bydd y Cyd-bwyllgor Corfforaethol yn gyfrifol am baratoi Cynllun Datblygu Strategol a Chynllun Cludiant Rhanbarthol a bydd ganddo bwerau cyffredinol ym maes lles economaidd. Cafodd y Cabinet wybod am y rhesymeg y tu ôl i drosglwyddiad arfaethedig swyddogaethau'r Bwrdd Uchelgais Economaidd i'r Cyd-bwyllgor Corfforaethol drwy gytundeb dirprwyo ac am yr egwyddorion y cytunodd Prif Weithredwyr ac Arweinwyr arnynt fel sail ar gyfer gweithredu unrhyw drosglwyddiad er mwyn gwireddu model llywodraethu wedi'i resymoli a fyddai'n osgoi dyblygu. Ceisiwyd cytundeb mewn egwyddor gan y Cabinet a fyddai'n ddibynnol ar ddatblygiad fframwaith deddfwriaethol priodol gan Lywodraeth Cymru i ganiatáu'r dirprwyo. Bydd adroddiadau pellach ar sefydliad y Cyd-bwyllgor Corfforaethol yn cael eu rhoi gerbron y Cabinet maes o law.

Wrth ystyried yr adroddiad cwestiynodd y Cyngorydd Bobby Feeley y fiwrocratiaeth gysylltiedig â hyn gofynnodd am eglurder pellach ynghylch y goblygiadau ariannol, yn cynnwys y costau perthnasol i Sir Ddinbych ac i Gymru gyfan. Gofynnodd y Cyngorydd Mark Young hefyd am eglurhad ar yr effaith ar y Cynllun Datblygu Lleol yn sgil dyletswydd y Cyd-bwyllgor Corfforaethol i baratoi Cynllun Datblygu Strategol, gam amlygu pwysigrwydd penderfyniadau lleol ar gyfer cymunedau lleol. Mewn ymateb i'r materion hyn a chwestiynau pellach gan Aelodau heb fod yn aelodau o'r Cabinet, dywedodd yr Arweinydd, Pennaeth y Gwasanaethau Cyfreithiol, AD a Democrataidd a'r Pennaeth Cyllid ac Eiddo bod:

- y Cyd-bwyllgor Corfforaethol wedi'i greu gyda dyletswyddau cyfreithiol o fis Mehefin 2022 ac mai'r bwriad oedd gwneud ei weithrediad mor syml ac anfiwrocrataidd â phosibl, sydd yn un o'r amcanion y tu ôl i'r penderfyniad mewn egwyddor a geisir
- mae'r rhanbarth wedi derbyn grant o £250k gan Lywodraeth Cymru i helpu i sefydlu'r Cyd-bwyllgor Corfforaethol ac i'w ddefnyddio ar gyfer y cyngor arbenigol a'r capasiti rheoli prosiect a fydd yn angenrheidiol i wneud hynny.
- Mae'n ofynnol i'r Cyd-bwyllgor Corfforaethol bennu ei gyllideb erbyn 31 Ionawr ar gyfer y flwyddyn ariannol i ddod a chytuno ar y cyfraniadau y bydd pob awdurdod lleol yn eu gwneud ar gyfer treuliau'r Cyd-bwyllgor nad yw ffynonellau eraill o gyllid yn eu diwallu.
- mae swyddogion Adran 151 wrthi'n gweithio ar y gyllideb gychwynnol a thra bydd yr elfen gorfforaethol/ ddemocrataidd i raddau helaeth yn cael ei chynnal gan swyddogion allweddol cyfredol, mae gwaith yn mynd rhagddo i ddynodi'r gofynion ariannol ar gyfer darparu'r elfennau cynllunio a chldiant gyda nifer o opsiynau i'w hystyried; gobeithir y bydd Llywodraeth Cymru yn darparu cyllid

ychwanegol ar gyfer cyflawni'r dyletswyddau newydd a bydd galwadau'n cael eu gwneud arnynt yn y cyswllt hwnnw.

- unwaith y bydd y gyllideb ar gyfer 2022/23 wedi' gosod bydd yr effaith ariannol ar Sir Ddinbych ac ar draws Gogledd Cymru yn hysbys ac mae'n bwysig sicrhau bod Sir Ddinbych yn cael gwerth am arian o'i gyfraniad.
- Mae ar y Cyd-bwyllgor Corfforaethol ddyletswydd i gynhyrchu Cynllun Datblygu Strategol sydd yn gynllun haen wahanol ac ar wahân i'r Cynllun Datblygu Lleol y mae'n rhaid i bob awdurdod lleol ei gynhyrchu gan dalu sylw i rai ffactorau penodol.
- bydd ar y Cyd-bwyllgor Corfforaethol ddyletswydd gyfreithiol o ran y Gymraeg a bydd yn rhaid iddo gytuno ar gynllun iaith Gymraeg a diwallu safonau'r Gymraeg.
- Darparwyd canllawiau gan Lywodraeth Cymru i ddatblygu trefniadau craffu gyda rheoliadau pellach yn cael eu hymgyngori yn eu cylch ar hyn o bryd o ran yr opsiynau a fyddai ar gael i'r Cyd-bwyllgor yn y cyswllt hwnnw: creu pwyllgorau craffu yn benodol o fewn strwythur y Cyd-bwyllgor Corfforaethol, creu cydbwyllgor craffu i'r diben penodol hwnnw, neu ddefnyddio trefniadau craffu sydd eisoes yn bodoli.

Eglurodd yr Arweinydd y cefndir i'r ymdriniaeth ranbarthol sy'n cael ei harddel o ran darpariaeth gwasanaeth er mwyn cadw'r nifer presennol o awdurdodau lleol yng Nghymru gan ddweud fod manteision ac anfanteision i hyn. Pwysleisiodd bwysigrwydd sicrhau fod yr ymdriniaeth ranbarthol yn gweithio i drigolion Sir Ddinbych.

PENDERFYNWYD bod y Cabinet yn cytuno mewn egwyddor bod swyddogaethau Bwrdd Uchelgais Gogledd Cymru yn cael eu trosglwyddo drwy gytundeb dirprwyo i Gydbwyllgor Corfforaethol Gogledd Cymru ar yr amod:

- (a) bod y fframwaith statudol sy'n cael ei ddatblygu gan Lywodraeth Cymru yn caniatáu dirprwyo'r swyddogaethau gweithredol perthnasol i Gyd-bwyllgor Corfforaethol,
- (b) Bod Cyd-bwyllgor Corfforaethol Gogledd Cymru yn cytuno i sefydlu Is-bwyllgor, gyda'r Cynghorau i gytuno ar yr aelodaeth, i ymgymryd a swyddogaethau'r Bwrdd uchelgais Economaidd.

Cynigir y trawsnewid hwn er mwyn gwireddu model llywodraethu wedi'i resymoli sy'n osgoi dyblygu gwaith. Bydd adroddiad manwl pellach ar y fframwaith ar gyfer gweithredu'n cael ei roi gerbron cyfarfod arall o'r Cabinet.

10 AILDDATBLYGU HEN LYFRGELL PRESTATYN - DYFARNU CONTRACT

Cyflwynodd y Cynghorydd Tony adroddiad ar y cyd â'r Cynghorydd Julian Thompson-Hill yn ceisio cymeradwyaeth y Cabinet i ddyfarnu contract i ailddatblygu hen safle llyfrgell Prestatyn i gynnwys adeiladu 14 rhandy un ystafell wely hygyrch gyda lifft ar rent cymdeithasol gyda dwy uned fasnachol ar y llawr gwaelod ynghyd â gwell mynediad, lle parcio a lle amwynder awyr agored i'w rannu gyda phreswylwyr fflatiau Llys Bodnant.

Cymeradwydd y Cabinet yr achos busnes dros ddatblygiad y safle ym mis Medi 2021 ac roedd yr adroddiad yn rhoi crynodeb o'r prosesau yr ymgwymerwyd â hwy yn ystod yr ymarfer caffael a arweiniodd at gyflwyniad 5 cynnig tendr. Yn dilyn ymarfer gwerthuso gan ddefnyddio methodoleg sgorio gyda phwysoliad o 70% ar gyfer y pris a 30% ar gyfer ansawdd, dewiswyd contractwr ac fe'i argymhellwyd i'r Cabinet. Y gost amcangyfrifedig hollgynhwysfawr a gyflwynwyd gan y cynigiwr a argymhellwyd oedd £3,454,773.11 a oedd o fewn y gyllideb ar gyfer y prosiect yng Nghynllun Busnes y Stoc Dai.

PENDERFYNWYD bod y Cabinet yn:

- (a) cymeradwyo dyfarniad contract i Wynne & Sons Limited Construction yn unol â'r Adroddiad Argymell Dyfarnu Contract (Atodiad 1 yr Adroddiad), a
- (b) cadarnhau ei fod wedi darllen, deall ac ystyried yr Asesiad o Effaith ar Les (Atodiad 2 i'r adroddiad) fel rhan o'i ystyriaethau.

11 ADRODDIAD CYLLID

Cyflwynodd y Cynghorydd Julian Thompson-Hill yr adroddiad a oedd yn manylu ar y sefyllfa ariannol ddiweddaraf a'r cynnydd a wnaed o ran y strategaeth y cytunwyd arni ar gyfer y gyllideb fel yr amlinellir isod -

- y gyllideb refeniw net ar gyfer 2021/22 oedd £216.818 miliwn (£208.302 miliwn yn 2020/21).
- rhagwelir y byddai gorwariant o £1.349 miliwn ar gyllidebau gwasanaeth a chorfforaethol.
- manylion arbedion ac arbedion effeithlonrwydd y cytunwyd arnynt gwerth £2.666 miliwn yn ymwneud â ffioedd a chostau, arbedion gweithredol, newidiadau i ddarpariaeth gwasanaeth ac ysgolion.
- tynnwyd sylw at y risgiau a'r tybiaethau presennol yn ymwneud â meysydd gwasanaeth unigol, cyllidebau corfforaethol ac ysgolion ynghyd ag effaith ariannol y coronafeirws a'r sefyllfa o ran ceisiadau ariannol i Lywodraeth Cymru.
- rhoddwyd diweddariad cyffredinol ar y Cyfrif Refeniw Tai, y Cynllun Cyfalaf Tai, Rheoli'r Trysorlys a'r Cynllun Cyfalaf a chafwyd diweddariad ar brosiectau mawr.

Gofynnwyd hefyd bod y Cabinet yn cymeradwyo Sylfaen Treth y Cyngor er mwyn gosod cyllideb 2022/23 fel y manylir yn Atodiad 5 yr adroddiad.

Dywedodd y Cynghorydd Thompson-Hill hefyd bod yr amrywiad yng nghyllidebau gwasanaethau'n bennaf gysylltiedig â chynnydd o £182k yng nghostau lleoliadau preswyl yn y Gwasanaeth Addysg a Phlant nad oedd gan y Cyngor fawr o reolaeth drosto. O ran brosiectau cyfalaf mawr bydd adroddiad yn cael ei gyflwyno ar Ddatblygiad Marchnad y Frenhines, y Rhyl ym mis Chwefror er mwyn dyfarnu cam 1 o'r contract adeiladu ac mae gwaith y mynd yn ei flaen ar hyn o bryd ar beirianeg gwerth y costau fel sy'n briodol ond mae'n debygol y bydd yn ofynnol clustnodi rhywfaint o gyllid ychwanegol i'r cynllun. Mae'r holl brosiectau eraill ar y trywydd cywir ac o fewn y gyllideb.

PENDERFYNWYD bod y Cabinet yn:

- (a) nodi'r cyllidebau a bennwyd ar gyfer 2021/22 a'r cynnydd yn erbyn y strategaeth y cytunwyd arni, a
- (b) cymeradwyo Sylfaen Treth y Cyngor i osod cyllideb 2022/23 fel y manylir yn Atodiad 5 yr adroddiad.

12 RHAGLEN GWAITH I'R DYFODOL Y CABINET

Cyflwynwyd Rhaglen Gwaith i'r Dyfodol y Cabinet i'w hystyried.

Nododd yr aelodau eitem ychwanegol 'Ymestyn Contract y Gwasanaethau Hamdden' ar gyfer naill ai fis Ionawr neu fis Chwefror 2022.

PENDERFYNWYD nodi rhaglen gwaith i'r dyfodol y Cabinet.

Diolchodd yr Arweinydd i aelodau'r Cabinet am eu cefnogaeth yn ystod y flwyddyn ac i bob aelod am eu cyfraniadau at y trafodaethau. Dymunodd Nadolig Llawen a Blwyddyn Newydd Dda i bawb.

Daeth y cyfarfod i ben am 1.05 pm.

Mae tudalen hwn yn fwriadol wag

Adroddiad i'r	Cabinet
Dyddiad y cyfarfod	18 Ionawr 2022
Aelod / Swyddog Arweiniol	Tony Thomas / David Lorey
Awdur yr adroddiad	Mark Cassidy
Teitl	Dyfarnu contract Cyflenwi Deunyddiau Cynnal a Chadw Tai drwy fframwaith Cymru gyfan ADRA.

1. Am beth mae'r adroddiad yn sôn?

1.1. Cyflenwi deunyddiau adeiladu i'r adran Cynnal a Chadw Tai yn y dyfodol.

2. Beth yw'r rheswm dros lunio'r adroddiad hwn?

2.1. Mae angen penderfyniad ar ddyfarnu'r contract nesaf i gyflenwi deunyddiau'n uniongyrchol i Travis Perkins (TP) drwy Fframwaith Deunyddiau Cymru Gyfan ADRA. Gyda Jewson mae'r contract cyfredol ac mae'n dod i ben yn gynnar yn 2022.

3. Beth yw'r Argymhellion?

3.1. Bod y Cabinet yn cytuno i gcontract cyflenwi deunyddiau adeiladu gyda Travis Perkins drwy Fframwaith ADRA am gyfnod o bedair blynedd.

3.2. Bod y Cabinet yn cadarnhau ei fod wedi darllen, deall ac ystyried yr Asesiad o Effaith ar Les (Atodiad 1) fel rhan o'i ystyriaethau.

4. Manylion yr adroddiad

4.1. Yn y blynyddoedd diwethaf, Jewson sydd wedi bod yn cyflenwi deunyddiau adeiladu i Dîm Atgyweirio a Chynnal a Chadw Tai Cyngor Sir Ddinbych, ar ôl tendro am y contract yn 2017. Hwn oedd yr ail ddyfarniad i Jewson.

- 4.2. Yn 2021, cafodd y Tîm Atgyweirio a Chynnal a Chadw wybod am fframwaith addas ar gyfer cyflenwi deunyddiau. Enw'r fframwaith yw Fframwaith Deunyddiau Cymru. Cafodd ei sefydlu gan Gymdeithas Dai Adra ac mae'n fframwaith newydd sydd ag un cyflenwr i Gymru gyfan ar gyfer deunyddiau adeiladu a gwasanaethau cysylltiedig, sef Travis Perkins Managed Services.
- 4.3. Pwrpas y fframwaith yw y bydd y cyflenwr yn darparu gwasanaeth o safon a nwyddau addas at eu diben i gyflenwi sefydliadau ar hyd a lled Cymru.
- 4.4. Ar hyn o bryd, mae ADRA, Cartrefi Conwy, Cyngor Sir Ynys Môn, Clwyd Alyn, Grŵp Cynefin, Tai Calon a CBS Wrecsam i gyd wedi llofnodi cytundeb i ymuno, gyda chontract i ddilyn.
- 4.5. Mae'r fframwaith hwn yn cynnig rhagor o opsiynau gwerth ychwanegol i'r Tîm Atgyweirio a Chynnal a Chadw sydd ddim ar gael ar hyn o bryd gan Jewson: cyflenwi ceginau, hyfforddiant i staff sy'n cynnwys diogelwch ysgolion, cyflenwi offer i'r gweithwyr gan gynnwys newid neu atgyweirio offer a gwiriadau diogelwch.
- 4.6. Mantais fawr yw ymrwymiad a gallu TP i gefnogi darparu technolegau adnewyddadwy yn ogystal â deunyddiau carbon isel i adeiladu anheddau fel rhai modiwlaidd a rhai ffrâm bren.
- 4.7. Mae hefyd yn cynnig cyfleoedd ledled Cymru i gydweithio ag awdurdodau a darparwyr tai eraill, a fyddai'n creu arbedion posib' ar ddeunyddiau trwy archebion mwy. Bydd cludiant swmpus ac opsiynau storio lleol hefyd yn lleihau allyriadau carbon.
- 4.8. Mae TP yn gweithio gydag aelodau ar ddatrysiadau arloesol i gynorthwyo â datgarboneiddio'r stoc dai a mentrau amgylcheddol eraill, sy'n fantais ychwanegol i'r gwasanaeth atgyweirio a chynnal a chadw.

5. Sut mae'r penderfyniad yn cyfrannu at y Blaenoriaethau Corfforaethol?

- 5.1. Bydd y Fframwaith yn cael ei reoli fel partneriaeth rhwng yr holl aelodau a Travis Perkins. Mae grwpiau craidd strategol a gweithredol (sy'n cynnwys yr holl aelodau cyfredol) wedi'u sefydlu i ddatblygu'r ffordd hon o gydweithio.

Bydd Travis Perkins yn cronni 1.5% o gyfanswm y trosiant o'r fframwaith i'w ddyrannu tuag at gyfleoedd mantais gymunedol. Bydd hwn yn cael ei rannu rhwng yr aelodau, ar sail eu gwariant unigol. Gall yr aelodau wedyn benderfynu ar y ffordd orau o wario hwn mewn modd sy'n bwysig iddyn nhw a'u hardaloedd. Bydd cyfanswm gwariant y Fframwaith yn cynnwys gwariant yn uniongyrchol gan yr aelodau ac yn anuniongyrchol drwy'r contractwyr maent yn eu penodi.

Mae TP a'r aelodau cyfredol wrthi'n gweithio ar atebion arloesol i gynorthwyo i ddatgarboneiddio'r stoc dai a mentrau amgylcheddol eraill, a fydd wrth gwrs yn cyfrannu at ein targedau a'n mentrau lleihau carbon corfforaethol.

6. Faint fydd hyn yn ei gostio a sut y bydd yn effeithio ar wasanaethau eraill?

- 6.1. Rydym ni'n gwario tua £400,000 y flwyddyn ar ddeunyddiau. £1.6 miliwn dros bedair blynedd.
- 6.2. I weithredu'r newid, byddwn angen cymorth ychwanegol gan TGCh. Maent wedi cael gwybod am ein dymuniad i symud oddi wrth Jewson at TP ac mae cyfres o gyfarfodydd cynllunio wedi'u trefnu am y tro, wrth ddisgwyl cymeradwyaeth, i symud ymlaen â'r prosiect.
- 6.3. Byddwn hefyd angen cefnogaeth gan yr Adrannau Caffael a'r Gyfraith gyda'r contract.
- 6.4. Mae'r arbedion maint y byddem yn elwa ohonynt wrth gydweithio'n cynnwys llai o allyriadau a chostau o gludiant gan y byddai modd symud llawer o ddeunyddiau ar unwaith.
- 6.5. Mae TP yn gweithio gyda'r aelodau ar hyn o bryd ar ddatrysiadau arloesol i gynorthwyo â datgarboneiddio'r stoc dai a mentrau amgylcheddol eraill, sy'n fantais ychwanegol i'r Gwasanaeth Atgyweirio a Chynnal a Chadw.

7. Beth yw prif gasgliadau'r Asesiad o'r Effaith ar Les?

- 7.1. Yn gryno, canlyniad yr Asesiad o'r Effaith ar Les (sydd yn Atodiad 1) yw:

Sgôr: 28/36, tair seren o bedair.

Crynodeb ar gyfer pob egwyddor Datblygu Cynaliadwy:

Hirdymor: Rydym ni'n credu y gall cydweithio gydag aelodau eraill y fframwaith, fel Adra, Cartrefi Conwy, Cyngor Ynys Môn, ac ati, arwain at ganlyniadau mwy ymatebol ac effeithiol na phe byddem yn gweithio'n unigol. Mae modd cyflawni hyn drwy gyfuno cryfderau a sgiliau pob partner.

Mae TP ac aelodau'r Fframwaith yn gweithio ar ddatrysiadau arloesol i gynorthwyo â datgarboneiddio'r stoc dai a mentrau amgylcheddol eraill.

Atal Bydd CSDd a phartneriaid o fewn y Fframwaith yn gweithio ar ddatrysiadau arloesol i gynorthwyo â datgarboneiddio'r stoc dai a mentrau amgylcheddol eraill.

Integreiddio Yn rhan o'r gwasanaeth sy'n cael ei ddarparu gan Travis Perkins, byddwn yn gallu cynnig cyfleoedd gwella parhaus drwy fonitro perfformiad gan ddefnyddio dangosyddion perfformiad allweddol. Ar ben hynny, rydym yn bwriadu mabwysiadu dull 'system gyfan', o archebu deunyddiau adeiladu cyffredinol yn electronig hyd at dechnolegau adnewyddadwy.

Cydweithio Mae'r Fframwaith wedi'i sefydlu i greu fframwaith ag un cyflenwr ar gyfer Cymru gyfan i gael deunyddiau adeiladu a gwasanaethau cysylltiedig. Bydd ar gael nid yn unig i'r aelodau, ond hefyd i'r contractwyr; mae ar agor i bob cymdeithas dai, awdurdod lleol a chorff sector cyhoeddus yn ehangach yng Nghymru.

Cynhwysiant Mae pob adran sy'n cael eu heffeithio wedi'u cynnwys yn y cynnig hwn, sef y Tîm Cynnal a Chadw Tai, TGCh a Travis Perkins. Mae nifer o gyfarfodydd wedi'u cynnal ac mae pob ochr wedi dechrau trafod.

Sir Ddinbych ffyniannus	Cadarnhaol
Sir Ddinbych wydn	Niwtral
Sir Ddinbych iachach	Cadarnhaol
Sir Ddinbych fwy cyfartal	Niwtral
Sir Ddinbych gyda chymunedau cydlynol	Cadarnhaol
Sir Ddinbych â diwylliant bywiog lle mae'r Gymraeg yn ffynnu	Niwtral
Sir Ddinbych sy'n gyfrifol yn fyd-eang	Cadarnhaol

Bydd Travis Perkins yn cronni 1.5% o gyfanswm y trosiant o'r fframwaith i'w ddyrannu tuag at gyfleoedd mantais gymunedol. Bydd hwn yn cael ei rannu

rhwng yr aelodau, ar sail eu gwariant unigol. Gall yr aelodau wedyn benderfynu ar y ffordd orau o wario hwn mewn modd sy'n bwysig iddyn nhw a'u hardaloedd. Bydd cyfanswm gwariant y Fframwaith yn cynnwys gwariant yn uniongyrchol gan yr aelodau ac yn anuniongyrchol drwy'r contractwyr maent yn eu penodi.

8. Pa ymgynghoriadau sydd wedi'u cynnal gyda Chraffu ac eraill?

8.1. Rydym ni wedi ymgynghori â swyddogion sy'n cael eu heffeithio o'r Tîm Atgyweirio a Chynnal a Chadw Tai, Travis Perkins, yr Adran Gaffael, Adran y Gyfraith a'r tîm TGCh.

9. Datganiad y Prif Swyddog Cyllid

9.1. Bydd yr argymhelliad i ffurfio cytundeb cyflenwi deunyddiau adeiladu gyda Travis Perkins drwy Fframwaith Adra am gyfnod o bedair blynedd yn sicrhau gwerth am arian, cydymffurfiaeth â rheolau contractau, manteision cymunedol ychwanegol ac yn caniatáu rhagor o opsiynau am werth ychwanegol, a fydd yn helpu'r gwasanaeth i barhau i gyflawni Blaenoriaethau'r Cyngor. Ar y sail honno, cefnogir yr argymhellion.

10. Pa risgiau sydd ac a oes unrhyw beth y gallwn ei wneud i'w lleihau?

10.1. Y risg fawr yw y gallai fod yn anodd delio â Jewson yn y cyfnod pontio. Byddem yn lliniaru hyn drwy ddefnyddio TP cyn i'r contract gychwyn, neu ddefnyddio cyflenwyr deunyddiau eraill fel Huws Gray, Richard Williams, ac ati.

11. Pŵer i wneud y penderfyniad

11.1. Mae'r pŵer i wneud penderfyniad wedi'i gynnwys yn Adran 2 Deddf Llywodraeth Leol 2000, Adran 111 Deddf Llywodraeth Leol 1972, Rheoliad 33 Rheoliadau Contractau Cyhoeddus 2015

Mae tudalen hwn yn fwriadol wag

The All Wales Materials Framework (ADRA)

Well-being Impact Assessment Report

This report summarises the likely impact of the proposal on the social, economic, environmental and cultural well-being of Denbighshire, Wales and the world.

Assessment Number:	988
Brief description:	To award the new materials supply contract to Travis Perkins (TP) by utilising the above framework.
Date Completed:	04/01/2022 11:27:30 Version: 5
Completed by:	Mark Cassidy
Responsible Service:	Facilities, Assets & Housing
Localities affected by the proposal:	Whole County,
Who will be affected by the proposal?	Denbighshire Housing Repairs and Maintenance Team. (R&M)
Was this impact assessment completed as a group?	Yes

IMPACT ASSESSMENT SUMMARY AND CONCLUSION

Before we look in detail at the contribution and impact of the proposal, it is important to consider how the proposal is applying the sustainable development principle. This means that we must act "in a manner which seeks to ensure that the needs of the present are met without compromising the ability of future generations to meet their own needs."

Score for the sustainability of the approach

 (3 out of 4 stars) Actual score : 28 / 36.

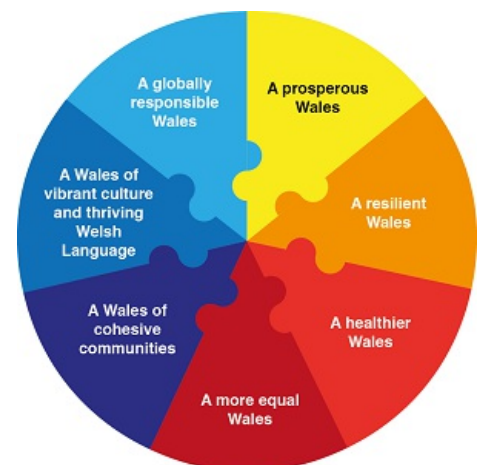
Summary for each Sustainable Development principle

Long term	We feel that working together with other framework members, such as Adra, Cartrefi Conwy, Anglesey Council etc. can achieve more responsive and effective outcomes than if we work alone. This can be achieved through combining the strengths and skills of each partner. TP and framework members are proactively working with members on innovative solutions to assist with the decarbonisation of housing stock and other environmental initiatives.
Prevention	DCC and partners within the Framework will proactively work with members on innovative solutions to assist with the decarbonisation of housing stock and other environmental initiatives.
Integration	As part of the service provided by Travis Perkins, we will be able to offer continuous improvement opportunities through performance monitoring of key performance indicators. Further, we intend to adopt a 'whole system' approach from electronic ordering of general building materials through to renewable technologies.
Collaboration	The Framework has been established to set up a whole Wales, single supplier framework for building materials and associated services. It will be available to not just members but their contractors too; it is open to all housing associations, local authorities and wider public sector bodies in Wales.
Involvement	All sections affected have been involved in this proposal, namely Housing Maintenance Team, ICT and Travis Perkins. Various meetings have been held and dialogue between all parties has begun.

Summary of impact

Well-being Goals

A prosperous Denbighshire	Positive
A resilient Denbighshire	Neutral
A healthier Denbighshire	Positive
A more equal Denbighshire	Neutral
A Denbighshire of cohesive communities	Positive
A Denbighshire of vibrant culture and thriving Welsh language	Neutral
A globally responsible Denbighshire	Positive

Main conclusions

Travis Perkins will accrue 1.5% of the total invoiced turnover of the framework to be allocated

towards community benefit opportunities. This will be shared between members, based on their individual spend. Members can then decide how best to spend this in a way that is important to them in their own areas.

The total spend of the Framework will include spend directly from the members and indirectly by their appointed contractors.

Evidence to support the Well-being Impact Assessment

- We have consulted published research or guides that inform us about the likely impact of the proposal
- We have involved an expert / consulted a group who represent those who may affected by the proposal
- We have engaged with people who will be affected by the proposal

THE LIKELY IMPACT ON DENBIGHSHIRE, WALES AND THE WORLD

A prosperous Denbighshire

Overall Impact	Positive
Justification for impact	<p>The Framework will be managed as a partnership between all members and Travis Perkins. Strategic and Operational core groups (which include all current members) have been established to develop this collaborative approach.</p> <p>Travis Perkins will accrue 1.5% of the total invoiced turnover of the framework to be allocated towards community benefit opportunities. This will be shared between members, based on their individual spend. Members can then decide how best to spend this in a way that is important to them in their own areas. The total spend of the Framework will include spend directly from the members and indirectly by their appointed contractors.</p>
Further actions required	No negatives noted.

Positive impacts identified:

A low carbon society	The proposal goes beyond just material supply. The Framework can supply renewable technologies and training
Quality communications, infrastructure and transport	Communications between TP and DCC will be via traditional and electronic means.
Economic development	There is potential for jobs growth at local depots and additional staff for deliveries etc.
Quality skills for the long term	As part of the community benefits, there may be opportunities for work placements
Quality jobs for the long term	As part of the Community Benefits agreement, there is potential for upskilling the local workforce providing good quality jobs.
Childcare	N/A

Negative impacts identified:

A low carbon society	
Quality communications, infrastructure and transport	
Economic development	
Quality skills for the long term	
Quality jobs for the long term	
Childcare	

A resilient Denbighshire

Overall Impact	Neutral	Tudalen 28
-----------------------	---------	------------

Justification for impact	TP and current members are proactively working with members on innovative solutions to assist with the decarbonisation of housing stock and other environmental initiatives, which will naturally contribute to our corporate carbon reduction targets and initiatives.
Further actions required	No negatives noted.

Positive impacts identified:

Biodiversity and the natural environment	N/A
Biodiversity in the built environment	N/A
Reducing waste, reusing and recycling	Not featured heavily in the framework, but mutual benefits around material choices, more readily able to be recycled.
Reduced energy/fuel consumption	By collaborating with other NW organisations, we will see a reduction in material transport emissions as materials will be transported in bulk.
People's awareness of the environment and biodiversity	TP and members are proactively working with members on innovative solutions to assist with the decarbonisation of housing stock and other environmental initiatives.
Flood risk management	N/A

Negative impacts identified:

Biodiversity and the natural environment	
Biodiversity in the built environment	
Reducing waste, reusing and recycling	
Reduced energy/fuel consumption	
People's awareness of the environment and biodiversity	
Flood risk management	

A healthier Denbighshire

Overall Impact	Positive
Justification for impact	Travis Perkins will accrue 1.5% of the total invoiced turnover of the framework to be allocated towards community benefit opportunities. This will be shared between members, based on their individual spend. Members can then decide how best to spend this in a way that is important to them in their own areas. The total spend of the Framework will include spend directly from the members and indirectly by their appointed contractors. Denbighshire residents will see tangible benefits as the contract progresses, such as training and work placements.

Further actions required	No negatives noted.
---------------------------------	---------------------

Positive impacts identified:

A social and physical environment that encourage and support health and well-being	Travis Perkins will accrue 1.5% of the total invoiced turnover of the framework to be allocated towards community benefit opportunities. This will be shared between members, based on their individual spend. Members can then decide how best to spend this in a way that is important to them in their own areas. The total spend of the Framework will include spend directly from the members and indirectly by their appointed contractors.
Access to good quality, healthy food	N/A
People's emotional and mental well-being	Travis Perkins will accrue 1.5% of the total invoiced turnover of the framework to be allocated towards community benefit opportunities. This will be shared between members, based on their individual spend. Members can then decide how best to spend this in a way that is important to them in their own areas. The total spend of the Framework will include spend directly from the members and indirectly by their appointed contractors.
Access to healthcare	N/A
Participation in leisure opportunities	Travis Perkins will accrue 1.5% of the total invoiced turnover of the framework to be allocated towards community benefit opportunities. This will be shared between members, based on their individual spend. Members can then decide how best to spend this in a way that is important to them in their own areas. The total spend of the Framework will include spend directly from the members and indirectly by their appointed contractors.

Negative impacts identified:

A social and physical environment that encourage and support health and well-being	
Access to good quality, healthy food	
People's emotional and mental well-being	
Access to healthcare	
Participation in leisure opportunities	

A more equal Denbighshire

Overall Impact	Neutral
Justification for impact	The materials supply contract will not impact on lots of the points above, but will, via community benefits, help those disadvantaged by encouraging training, upskilling etc.
Further actions required	No negatives noted.

Positive impacts identified:

<p>Improving the well-being of people with protected characteristics. The nine protected characteristics are: age; disability; gender reassignment; marriage or civil partnership; pregnancy and maternity; race; religion or belief; sex; and sexual orientation</p>	<p>N/A</p>
<p>People who suffer discrimination or disadvantage</p>	<p>N/A</p>
<p>People affected by socio-economic disadvantage and unequal outcomes</p>	<p>N/A</p>
<p>Areas affected by socio-economic disadvantage</p>	<p>Travis Perkins will accrue 1.5% of the total invoiced turnover of the framework to be allocated towards community benefit opportunities. This will be shared between members, based on their individual spend. Members can then decide how best to spend this in a way that is important to them in their own areas. The total spend of the Framework will include spend directly from the members and indirectly by their appointed contractors.</p>

Negative impacts identified:

<p>Improving the well-being of people with protected characteristics. The nine protected characteristics are: age; disability; gender reassignment; marriage or civil partnership; pregnancy and maternity; race; religion or belief; sex; and sexual orientation</p>	
<p>People who suffer discrimination or disadvantage</p>	
<p>People affected by socio-economic disadvantage and unequal outcomes</p>	
<p>Areas affected by socio-economic disadvantage</p>	<p>Tudalen 31</p>

A Denbighshire of cohesive communities

Overall Impact	Positive
Justification for impact	There will be funding (1.5%) of spend allocated to community benefits by TP. This can then be used to support cohesive community projects.
Further actions required	No negatives noted.

Positive impacts identified:

Safe communities and individuals	Travis Perkins will accrue 1.5% of the total invoiced turnover of the framework to be allocated towards community benefit opportunities. This will be shared between members, based on their individual spend. Members can then decide how best to spend this in a way that is important to them in their own areas. The total spend of the Framework will include spend directly from the members and indirectly by their appointed contractors.
Community participation and resilience	Travis Perkins will accrue 1.5% of the total invoiced turnover of the framework to be allocated towards community benefit opportunities. This will be shared between members, based on their individual spend. Members can then decide how best to spend this in a way that is important to them in their own areas. The total spend of the Framework will include spend directly from the members and indirectly by their appointed contractors.
The attractiveness of the area	Travis Perkins will accrue 1.5% of the total invoiced turnover of the framework to be allocated towards community benefit opportunities. This will be shared between members, based on their individual spend. Members can then decide how best to spend this in a way that is important to them in their own areas. The total spend of the Framework will include spend directly from the members and indirectly by their appointed contractors.
Connected communities	Travis Perkins will accrue 1.5% of the total invoiced turnover of the framework to be allocated towards community benefit opportunities. This will be shared between members, based on their individual spend. Members can then decide how best to spend this in a way that is important to them in their own areas. The total spend of the Framework will include spend directly from the members and indirectly by their appointed contractors.
Rural resilience	Travis Perkins will accrue 1.5% of the total invoiced turnover of the framework to be allocated towards community benefit opportunities. This will be shared between members, based on their individual spend. Members can then decide how best to spend this in a way that is important to them in their own areas. The total spend of the Framework will include spend directly from the members and indirectly by their appointed contractors.

Negative impacts identified:

Safe communities and individuals	
Community participation and resilience	
The attractiveness of the area	
Connected communities	

Rural resilience	
------------------	--

A Denbighshire of vibrant culture and thriving Welsh language

Overall Impact	Neutral
Justification for impact	As a materials supply contract, it's difficult to directly link to the promotion of the Welsh language. The use of bi-lingual signs is already catered for in relevant depots. Maybe some of the community benefit money could be used in such promotional projects.
Further actions required	No negatives noted.

Positive impacts identified:

People using Welsh	N/A
Promoting the Welsh language	N/A
Culture and heritage	The community benefits fund could possible contribute to culture and heritage projects.

Negative impacts identified:

People using Welsh	
Promoting the Welsh language	
Culture and heritage	

A globally responsible Denbighshire

Overall Impact	Positive
Justification for impact	As a responsible organisation, TP have policies in place to protect individual, take account of responsibly sourcing materials and for carbon reduction.
Further actions required	No negatives noted.

Positive impacts identified:

Local, national, international supply chains	Materials will, as far as is practical, be sourced in Wales or the UK.
Human rights	Materials will only be sourced from suppliers who have an anti-slavery policy.
Broader service provision in the local area or the region	The framework will have a positive impact on the local economy and communities
Reducing climate change	TP and members are proactively working with members on innovative solutions to assist with the decarbonisation of housing stock and other environmental initiatives.

Negative impacts identified:

Local, national, international supply chains	
---	--

Human rights	
Broader service provision in the local area or the region	
Reducing climate change	

Adroddiad i'r	Cabinet
Dyddiad y cyfarfod	18 Ionawr 2022
Aelod / Swyddog Arweiniol	Julian Thompson-Hill, Aelod Arweiniol Cyllid, Perfformiad ac Asedau Strategol
Awdur yr adroddiad	Gary Williams, Pennaeth Gwasanaethau Democrataidd, AD a Chyfreithiol
Teitl	Estyniad i Gontract y Gwasanaethau Hamdden

1. Am beth mae'r adroddiad yn sôn?

1.1. Mae'r adroddiad yn trafod y cynnig i ganiatáu estyniad i gontract y gwasanaethau hamdden a ffurfiwyd rhwng y Cyngor a Hamdden Sir Ddinbych Cyf. ('HSDd').

2. Beth yw'r rheswm dros lunio'r adroddiad hwn?

2.1. Y rheswm dros lunio'r adroddiad yw ceisio cymeradwyaeth gan y Cabinet i ymestyn hyd y contract gwasanaethau hamdden am flwyddyn.

3. Beth yw'r Argymhellion?

3.1. Bod y Cabinet yn cytuno i roi estyniad am gyfnod o ddeuddeng mis i'r contract gwasanaethau hamdden a ffurfiwyd rhwng Cyngor Sir Ddinbych a Hamdden Sir Ddinbych Cyf. ar 1 Ebrill 2020 yn unol â chymal 2.2 yn y contract.

4. Manylion yr adroddiad

4.1. Sefydlwyd HSDd gan y Cyngor ar 28 Awst 2019.

4.2. Llofnododd y Cyngor gontract gyda HSDd ar 1 Ebrill 2020 i ddarparu gwasanaethau hamdden ('y Contract'). Cychwynnodd y Contract ar 1 Ebrill 2020 am gyfnod o ddeng mlynedd, gan ddod i ben ar 31 Mawrth 2030.

- 4.3. Mae cymal 2.2 yn y Contract yn darparu ar gyfer estyniad posib' i hyd y Contract. Gall y Cyngor ymestyn cyfnod cychwynol y Contract ddwy waith, am gyfnod o 12 mis ar y tro.
- 4.4. Mae HSDd wedi gofyn i'r Bwrdd Llywodraethu Strategol ('y BLIS') ystyried argymell caniatáu estyniad i hyd y contract o 12 mis. Y rheswm am y cais hwn oedd bod yr ymateb i'r pandemig Covid-19, gan gynnwys cau'r safleoedd sy'n cael eu rheoli gan HSDd, wedi amharu'n sylweddol ar ei allu i ddarparu'r gwasanaethau roedd wedi'i gontractio i'w darparu a'i fod, i bob pwrpas, wedi colli blwyddyn o weithredu.
- 4.5. Cynghorwyd y BLIS bod y cais wedi'i ysgogi wedi i HSDd roi estyniad i nifer o gontractau a fframweithiau eraill gan ei gyflenwyr a'i bartneriaid ei hun o ganlyniad i Covid-19, ac roedd yn beth cyffredin ar draws y sector. Roedd yr effaith ar HSDd mewn perthynas â chael grantiau, a 'busnes newydd' yn y dyfodol, drwy ei anallu i gyflawni telerau'r Contract ym mlwyddyn un, yn gadael HSDd dan anfantais wrth gystadlu am fusnes.
- 4.6. Ar ôl ystyried cais gan HSDd, cytunodd y BLIS, yn ei gyfarfod ym mis Gorffennaf 2021, i argymell i'r Cabinet roi estyniad o 12 mis i hyd y Contract oherwydd yr amhariad ar y busnes yr oedd y pandemig Covid-19 wedi'i achosi.
- 4.7. Os yw'r Cabinet yn cytuno i roi'r estyniad, bydd cyfnod y Contract yn dod i ben ar 31 Mawrth 2031 oni bai ei fod yn cael ei ymestyn ymhellach. Bydd y Cyngor, os yw'n dymuno, yn gallu caniatáu un estyniad arall i'r Contract am gyfnod o hyd at 12 mis.

5. Sut mae'r penderfyniad yn cyfrannu at y Blaenoriaethau Corfforaethol?

- 5.1. Nid yw'r penderfyniad yn cael effaith uniongyrchol ar y blaenoriaethau corfforaethol.

6. Faint fydd hyn yn ei gostio a sut y bydd yn effeithio ar wasanaethau eraill?

- 6.1. Mae'r ffi reoli sy'n cael ei darparu i'r cwmni gan y Cyngor yn £1.872 miliwn ar hyn o bryd, sydd wedi parhau heb ei newid ers 2020/21, wrth gyfrif am drosglwyddiadau i mewn / allan o'i gwmpas. Er mai'r bwriad gwreiddiol oedd i'r ffi

hon ostwng trwy gytundeb gyda'r cwmni, mae unrhyw adolygiad o'r ffi wedi'i atal oherwydd yr ansicrwydd ariannol sy'n parhau i wynebu'r economi a'r sector oherwydd Covid-19.

7. Beth yw prif gasgliadau'r Asesiad o'r Effaith ar Les?

7.1. Nid oes angen Asesiad o'r Effaith ar Les ar gyfer yr adroddiad hwn.

8. Pa ymgynghoriadau sydd wedi'u cynnal gyda Chraffu ac eraill?

8.1. Mae'r BLIS wedi ystyried y cais am estyniad ac wedi argymhell i'r Cabinet y dylid caniatáu estyniad o 12 mis.

9. Datganiad y Prif Swyddog Cyllid

9.1. Nid oes unrhyw oblygiadau ariannol ar gyfer y Cyngor yn deillio o'r adroddiad hwn gan fod y ffi reoli'n cael ei chytuno'n flynyddol. Fodd bynnag, mae'r cwmni'n teimlo y gallai'r estyniad helpu â thrafodaethau gyda chyflenwyr neu gwmnïau allanol ac felly cefnogir yr argymhelliad.

10. Pa risgiau sydd ac a oes unrhyw beth y gallwn ei wneud i'w lleihau?

10.1. Mae HSDd wedi nodi risg y bydd dan anfantais wrth chwilio am fusnes newydd neu gyfleoedd am gyllid os nad yw'n cael yr estyniad i'r Contract, i gael cyfnod llawn o ddeng mlynedd oherwydd yr amser a gollwyd o ganlyniad i'r pandemig Covid-19. Byddai hyn yn cael ei liniaru drwy roi'r estyniad.

10.2. Mae'r Contract yn caniatáu hyd at ddau estyniad i'r cyfnod, a'r ddau am hyd at 12 mis yr un. Trwy roi'r estyniad rŵan, bydd y Cyngor wedi defnyddio un o'r estyniadau hynny ac un cyfle yn unig a fydd ar ôl i ymestyn hyd y Contract pe bai'n dymuno gwneud hynny yn nes ymlaen. Mae modd lliniaru'r risg hon drwy drefniadau rheoli contract a chynllunio priodol tua diwedd cyfnod y Contract.

11. Pŵer i wneud y penderfyniad

11.1. Cymal 2.2 yn y Contract

11.2. Adran 6.7 Rheolau Gweithdrefn Contractau'r Cyngor

Mae tudalen hwn yn fwriadol wag

Adroddiad i'r	Cabinet
Dyddiad y cyfarfod	18 Ionawr 2022
Aelod / Swyddog Arweiniol	Julian Thompson Hill / Steve Gadd / Paul Barnes
Awdur yr adroddiad	Debbie Basham / Paul Barnes
Teitl	Gwerthusiad o'r dewisiadau ar gyfer model cyflenwi gwasanaeth newydd i'r Gwasanaeth Refeniw a Budd-daliadau

1. Am beth mae'r adroddiad yn sôn?

- 1.1. Mae'r adroddiad hwn yn amlinellu pum dewis posibl i'w hystyried yn y newidiadau arfaethedig i gyflenwi gwasanaethau refeniw a budd-daliadau'r Cyngor.

2. Beth yw'r rheswm dros lunio'r adroddiad hwn?

- 2.1. Ym mis Rhagfyr 2014, cytunwyd mewn cyfarfod o'r cyngor llawn i ddyfarnu'r contract ar gyfer cyflenwi ei wasanaethau refeniw a budd-daliadau i Civica PLC drwy gytundeb "partneriaeth". Gweithiodd y bartneriaeth hon yn hynod o effeithiol, gan fodloni'r arbedion rhagamcanol a chynnal safonau uchel i gwsmeriaid / safonau gweithredol y gwasanaeth. O ganlyniad i'w lwyddiant, yn 2019 penderfynwyd ymestyn y contract â Civica ddwy flynedd hyd at fis Mawrth 2025.
- 2.2. Yn ddiweddar, rydym wedi cael gwybod bod Civica, am resymau masnachol mewnol, yn dymuno ail-ganolbwyntio eu cyfeiriad strategol a therfynu eu holl drefniadau partneriaeth ag Awdurdodau Lleol, yn cynnwys Cyngor Sir Ddinbych, cyn gynted â phosibl.

2.3. Ar gais y sesiwn frifio i'r cabinet ar 1 Tachwedd 2021, cynhaliwyd gwerthusiad o'r dewisiadau a gwneir argymhellion yn yr adroddiad hwn. Ar gyfer gwerthusiad llawn o'r dewisiadau, gweler (atodiad 1).

3. Beth yw'r Argymhellion?

3.1. Bod y Cabinet yn adolygu ac yn ystyried y dewisiadau sy'n cael eu hamlinellu a'u gwerthuso yn y papur hwn ynghylch model cyflenwi gwasanaethau newydd ar gyfer y gwasanaethau refeniw a budd-daliadau.

3.2. Cymeradwyo'r argymhellion gan y tîm prosiect i ganiatáu i swyddogion Cyngor Sir Ddinbych gael yr awdurdod i ddechrau trafodaethau ac ymgysylltu â Civica a phartion eraill, er mwyn datblygu'r argymhelliad o ddod â'r gwasanaeth refeniw a budd-daliadau yn ôl i Gyngor Sir Ddinbych drwy drawsnewid yn effeithiol heb effaith andwyol ar ddarpariaeth y gwasanaeth ac o fewn amserlen dderbyniol.

4. Manylion yr adroddiad

4.1. Wedi i'r Cabinet gytuno i gomisiynu adroddiad ar ddewisiadau, mae pum dewis wedi cael eu hystyried o ran costau darparu ac ansawdd y gwasanaeth. Mae'r dewisiadau fel a ganlyn:

Dewis 1: Gwneud dim - Parhau â'r drefn bresennol

Gwneud dim - Parhau â'r contract fel y mae tan fis Mawrth 2025. Byddai Civica yn parhau fel y cytunwyd yn yr estyniad i'r contract i gyflenwi'r ddarpariaeth refeniw a budd-daliadau yn unol â llywodraethu cytundebau a chyflenwi dangosyddion perfformiad allweddol y contract.

Dewis 2: Dyfarnu'r contract i ddarparwr sector preifat arall

Marchnata a gwahodd tendrau gan ddarparwyr BPO eraill i barhau â'r gwasanaeth. Mae dulliau meddal o brofi'r farchnad yn y sector hwn wedi datgelu canfyddiadau rhagarweiniol sy'n dangos nad oes gan ddarparwyr BPS mawr eraill ddiddordeb ychwaith mewn tyfu eu portffolio BPS. Nid oes cymaint o fodolau ar gael i weithio mewn partneriaeth, ond yn hytrach gwasanaeth "yn ôl y galw" a ddatblygwyd yn defnyddio ymyrraeth tymor byr i leddfu ôl-groniad, gyda staff ychwanegol ar contract yn gweithio ar y llwyth achosion.

Dewis 3: Contract ag awdurdod lleol arall - o Ogledd Cymru neu bartneriaethau Civica ehangach.

Gweithio gydag awdurdod lleol sydd mewn partneriaeth â Civica ar hyn o bryd - (Hull, Gorllewin Caint, De Caerwrangon neu Gaerloyw). Mae pob partneriaeth arall wedi penderfynu dod â'r gwasanaeth yn ôl yn fewnol. Byddai gwleidyddiaeth a lleoliad awdurdodau o Loegr yn rhwystr posib i ddarpariaeth ddi-dor gan y gallai deddfwriaeth / polisiau yn enwedig treth y cyngor ac ardrethi busnes beri problemau wrth gydweithio. Neu gellid gweithio gydag awdurdod lleol arall o Ogledd Cymru. Gallai llawer o awdurdodau eraill yng Ngogledd Cymru fod yn opsiwn, mae cydweithio wedi bod yn gynhyrchiol mewn gwasanaethau cyngor (er nid mewn Refeniw a Budd-daliadau hyd yma).

Dewis 4: Sefydlu'r gwasanaeth fel strwythur cwmni annibynnol Model Darparu Amgen

Ar ôl ymchwilio'n helaeth, teimlwyd nad oedd Model Darparu Amgen yn opsiwn hyfyw ar gyfer Refeniw a Budd-daliadau, mae'r gwasanaeth hwn ar hyn o bryd yn gweithio dan fodel gweithio hyblyg, gyda Thÿ Russell yn y Rhyl yn cynnig lleoliad gwaith. Ar hyn o bryd mae gan y gwasanaeth lai na 70 o staff cyfwerth â llawn amser. Ar ôl edrych ar fanteision Model Darparu Amgen, maent yn bennaf yn cynnwys cael sawl lleoliad sy'n darparu gwasanaeth, gan alluogi arbedion ar Drethi Annomestig Cenedlaethol. Roedd y costau sefydlu ar gyfer y Model Darparu Amgen Hamdden presennol tua £350,000.

Dewis 5: Trawsnewid y gwasanaeth Refeniw a Budd-daliadau yn ôl i Gyngor Sir Ddinbych

Wrth drawsnewid y gwasanaeth yn ôl i'r awdurdod lleol, byddai staff presennol yn trosglwyddo'n ôl i'r awdurdod dan y Rheoliadau Trosglwyddo Ymgymeriadau ac yn cael eu rheoli yn unol â pholisiau Cyngor Sir Ddinbych, gallai'r gwasanaeth barhau i ddefnyddio systemau a chaledwedd Cyngor Sir Ddinbych i ddarparu'r gwasanaeth presennol, a rhagwelir llai o darfu ac arbedion cost sylweddol posibl gyda'r dewis hwn.

4.2. Argymhellion ar y Dewisiadau

Ar ôl ystyried yr holl ddewisiadau, ein hargymhelliad yw **Dewis 5: Trawsnewid y gwasanaeth refeniw a budd-daliadau yn ôl i'r awdurdod lleol (Cyngor Sir Ddinbych).**

Yr argymhelliad yw'r dewis gorau o ran ansawdd a darpariaeth y gwasanaeth a gostyngiad mewn costau darparu.

Hefyd, gallai mwy o gydweithio / parhau i gydweithio ag adrannau eraill Cyngor Sir Ddinbych ddarparu mwy o arloesi ac arbedion cost.

Yr arbedion cost a amcangyfrifir yw £341,110.

5. Sut mae'r penderfyniad yn cyfrannu at y Blaenoriaethau Corfforaethol?

5.1. Fel rhan o'r broses cynllunio prosiect, bydd cysylltiadau â'r blaenoriaethau corfforaethol yn cael eu nodi a'u hamlygu'n fwy manwl. Ar hyn o bryd, y cyswllt cryfaf yw 'cysylltu cymunedau' a sut mae'r gwasanaeth hwn yn cefnogi ac yn helpu preswylwyr lleol.

6. Faint fydd hyn yn ei gostio a sut y bydd yn effeithio ar wasanaethau eraill?

6.1. Os bydd y gwasanaeth yn dod yn ôl o fewn strwythur y cyngor (dewis 5) amcangyfrifwyd y gellid arbed £341,000 i'r awdurdod. Fodd bynnag, mae angen gwneud cryn waith er mwyn ymrwymo i unrhyw arbedion a gallai'r broses hefyd gynnwys costau untro ychwanegol, sydd wedi cael eu cyfrifo yn y tabl dewisiadau (Atodiad 1).

6.2. I ddarparu'r prosiect hwn byddai angen cefnogaeth ac adnoddau'r awdurdod cyfan. Byddai'r adran gyllid yn arwain y prosiect gyda chefnogaeth gan 'swyddog cymorth prosiectau' corfforaethol, a byddai gwasanaethau megis cyfreithiol, adnoddau dynol, TGCh ac eraill yn cael eu diffinio o fewn cwmpas y prosiect. Bydd bwrdd prosiect yn diffinio'r prosiect a'r broses gynllunio ymhellach.

7. Beth yw prif gasgliadau'r Asesiad o'r Effaith ar Les?

7.1. Nid yw hwn wedi'i gwblhau eto a bydd yn cael ei gynnal fel rhan o broses y prosiect.

8. Pa ymgynghoriadau sydd wedi'u cynnal gyda Chraffu ac eraill?

- 8.1. Ni chynhaliwyd unrhyw ymgynghoriadau ffurfiol ar hyn o bryd gan na chafwyd cyhoeddiad cyhoeddus gan Civica tan ddydd Llun 18 Hydref, ac nid oedd staff yn ymwybodol cyn hynny.
- 8.2. Mae'r Aelod Arweiniol, yr Arweinydd ac Uwch Swyddogion Cyngor Sir Ddinbych yn ymwybodol.
- 8.3. Cyflwynwyd papur i'r cabinet ar 1 Tachwedd yn rhannu'r newidiadau arfaethedig ac argymhellwyd i bapur pellach ar ddewisiadau gael ei gyflwyno.

9. Datganiad y Prif Swyddog Cyllid

- 9.1 I ddechrau, roedd y newyddion bod Civica yn dymuno tynnu'n ôl o'r sector yn siomedig. Mae'r bartneriaeth wedi bod yn gweithio'n hynod o effeithiol. Mae'r gwasanaeth wedi darparu gwasanaeth rhagorol i'r Cyngor drwy gydol y pandemig Covid yn benodol. Fodd bynnag, wedi gwneud gwaith cychwynnol, gellir gweld hwn fel cyfle i wneud arbedion sylweddol, fydd yn cael eu dwyn ymlaen fel rhan o gynigion y Gyllideb ar gyfer 23/24, heb effeithio ar ddarpariaeth y gwasanaeth. Cefnogir yr argymhellion yn llawn.

10. Pa risgiau sydd ac a oes unrhyw beth y gallwn ei wneud i'w lleihau?

- 10.1. Mae nifer o risgiau arwyddocaol i'r prosiect hwn, o sicrhau ein bod yn dewis y sefydliad partner cywir i weithio gyda nhw, i ddod â'r gwasanaeth yn ôl yn fewnol. Oherwydd pwysigrwydd y gwasanaeth i'r awdurdod o ran incwm a gesglir drwy Fân Ddyledion, Ardrethi Busnes a Threth y Cyngor, i ddarparu buddion i'n preswylwyr, mae'n allweddol bod risgiau'n cael eu rheoli'n dda.
- 10.2. Bydd y tîm prosiect yn nodi'r risgiau ac yn gweithio drwy'r safonau prosiect corfforaethol i sicrhau bod pob risg yn cael eu nodi a'u lliniaru drwy'r cynlluniau rheoli risg safonol, a bydd y rhain yn cael eu rhannu ag uwch swyddogion ac aelodau etholedig fel bo'n briodol.
- 10.3. Mae'n bosibl y bydd ar y Bwrdd Prosiect ac Uwch Reolwyr angen ymgysylltu â chefnogaeth allanol arbenigol i gyfyngu'r risg. Yn dibynnu ar y gwasanaethau a

ymgysylltir â nhw, mae'n bosibl na ellir gwneud hyn o fewn y cronfeydd wrth gefn presennol.

11. Pŵer i wneud y penderfyniad

11.1 111 Deddf Llywodraeth Leol 1972

TABL DEWISIADAU (ATODIAD 1)

	Dewis 1	Dewis 2	Dewis 3	Dewis 4	Dewis 5
Disgrifiad	Gwneud dim - Parhau â'r drefn bresennol	Dyfarnu'r contract i ddarparwr sector preifat arall	Contract ag awdurdod lleol arall - o Ogledd Cymru neu Civica ehangach	Sefydlu'r gwasanaeth fel strwythur cwmni annibynnol Model Darparu Amgen	Trawsnewid y gwasanaeth yn ôl i'r awdurdod lleol, Cyngor Sir Ddinbych
Amlinelliad o'r Dewisiadau	Gwneud dim - Parhau â'r contract fel y mae tan fis Mawrth 2025. Byddai Civica yn parhau (fel y cytunwyd yn yr estyniad i'r contract) i gyflenwi'r ddarpariaeth refeniw a budd-daliadau yn unol â llywodraethu cytundebau a chyflenwi dangosyddion perfformiad allweddol y contract.	Marchnata a gwahodd tendrau gan ddarparwyr BPO eraill i barhau â'r gwasanaeth. Mae dulliau meddal o brofi'r farchnad yn y sector hwn wedi datgelu canfyddiadau rhagarweiniol sy'n dangos nad oes gan ddarparwyr BPS mawr eraill ddi-ddordeb ychwaith mewn tyfu eu portffolio BPS. Nid oes cymaint o fodelau ar gael i weithio mewn partneriaeth, ond yn hytrach gwasanaeth "yn ôl y galw" a ddatblygwyd yn defnyddio ymyrraeth tymor byr i leddfu ôl-groniad, gyda staff ychwanegol ar gontract yn gweithio ar y llwyth achosion.	Gweithio gydag awdurdod lleol sydd mewn partneriaeth â Civica ar hyn o bryd - (Hull, Gorllewin Caint, De Caerwrangon neu Gaerloyw). Mae pob partneriaeth arall wedi penderfynu dod â'r gwasanaeth yn ôl yn fewnol. Byddai gwleidyddiaeth a lleoliad awdurdodau o Loegr yn rhwystr posib i ddarpariaeth ddi-dor gan y gallai deddfwriaeth / polisiau yn enwedig treth y cyngor ac ardrethi busnes beri problemau wrth gydweithio. Neu gellid gweithio gydag awdurdod lleol arall o Ogledd Cymru. Gallai llawer o awdurdodau eraill yng Ngogledd Cymru fod yn opsiwn, mae cydweithio wedi bod yn gynhyrchiol mewn gwasanaethau cyngor (er nid mewn Refeniw a Budd-daliadau hyd yma).	Nid oedd Model Darparu Amgen yn opsiwn hyfyw ar gyfer Refeniw a Budd-daliadau, mae'r gwasanaeth hwn ar hyn o bryd yn gweithio dan fodel gweithio hyblyg, gyda Thÿ Russell yn y Rhyl yn cynnig lleoliad gwaith. Ar hyn o bryd mae gan y gwasanaeth lai na 70 o staff cyfwerth â llawn amser. Ar ôl edrych ar fanteision Model Darparu Amgen, maent yn bennaf yn cynnwys cael sawl lleoliad sy'n darparu gwasanaeth, gan alluogi arbedion ar Drethi Annomestig Cenedlaethol (Ardrethi Busnes). Roedd y costau sefydlu ar gyfer y Model Darparu Amgen Hamdden presennol tua £350,000.	Wrth drawsnewid y gwasanaeth yn ôl i'r awdurdod lleol, byddai staff presennol yn trosglwyddo'n ôl i'r awdurdod dan y Rheoliadau Trosglwyddo Ymgymeriadau ac yn cael eu rheoli yn unol â pholisïau Cyngor Sir Ddinbych, gallai'r gwasanaeth barhau i ddefnyddio systemau a chaledwedd Cyngor Sir Ddinbych i ddarparu'r gwasanaeth presennol, a rhagwelir llai o darfu ac arbedion cost sylweddol posibl gyda'r dewis hwn.
Tudalen 45					
Manteision	<ul style="list-style-type: none"> Mae Civica yn ddarparwr adnabyddus Byddai'r gwasanaeth yn parhau gyda'r un Dangosyddion Perfformiad Allweddol Dim newidiadau staffio o ran goblygiadau Rheoliadau Trosglwyddo Ymgymeriadau 	<ul style="list-style-type: none"> Byddai'r gwasanaeth yn cael ei reoli gan BPO â phrofiad perthnasol Byddai staff yn trosglwyddo i'r darparwr dan y Rheoliadau Trosglwyddo Ymgymeriadau 	<ul style="list-style-type: none"> Rhannu arfer orau Cyfleoedd ar gyfer arbedion maint 		<ul style="list-style-type: none"> Rheolir y gwasanaeth yn uniongyrchol gan gyngor Sir Ddinbych â staff presennol Trawsnewid di-dor Parhau â'r rhaglen prentisiaeth fodern yn cynnig cyflogaeth gynaliadwy i ddinasyddion y Cyngor i'r dyfodol Potensial o weithio ar y cyd ag adrannau eraill y Cyngor e.e. y Digartref, Prydau Ysgol am Ddim

					<ul style="list-style-type: none"> • Dal gfael ar arbenigedd Refeniw a Budd-daliadau
--	--	--	--	--	---

	Dewis 1	Dewis 2	Dewis 3	Dewis 4	Dewis 5
Anfanteision	<ul style="list-style-type: none"> Mae Civica yn ail-ganolbwyntio eu blaenoriaethau Cyngor Sir Ddinbych fyddai'r unig awdurdod lleol BPS yn dal i weithredu o fewn Civica Colli arbenigedd ehangach - Mae contractau BPS eraill i gyd yn dod yn ôl yn fewnol o 2022 Dim cynllun clir ar gyfer ailgynllunio prosesau pellach nac arbedion posibl yn y dyfodol Costau contract parhaus - dim gostyngiad ar gyfer colli arbenigedd a dysg gan awdurdodau eraill yn darparu'r un gwasanaethau 	<ul style="list-style-type: none"> Dim potensial ar gyfer arbedion cost / efallai mwy o gostau Amserlen hirach oherwydd y broses dendro - byddai angen i Civica ddarparu'r gwasanaeth presennol yn y cyfamser Dim archwaeth yn y farchnad i gymryd contractau allanol ar gyfer gwasanaethau llywodraeth leol Mae ymchwil yn awgrymu bod darparwyr BPO eraill yn gweithio i "fodel yn ôl y galw" ac nid gweithio mewn partneriaeth Cyfle cyfyngedig ar gyfer ailgynllunio proses 	<ul style="list-style-type: none"> Gwahaniaethau mewn perfformiad - mae gan gyngor Sir Ddinbych Ddangosyddion Perfformiad Allweddol mwy llym Gwahaniaeth mewn model cyflenwi Ôl-groniadau presennol i lawer o awdurdodau oherwydd Covid 		<ul style="list-style-type: none"> Dim manteision arbedion maint Colli gwybodaeth ehangach Civica
Risgiau / Dibyniaethau	<ul style="list-style-type: none"> Tarfu posibl ar y gwasanaeth - dim manteision arbedion maint Dim arloesi o'r newydd nac archwaeth dros newid - symleiddio gwasanaethau Dim archwaeth gan Civica i ymgymryd â phrosiectau y tu allan i'r prif fframwaith contract e.e. Prydau Ysgol am Ddim - taliadau Covid Risg i enw da - methu â chyflawni Dangosyddion 	<ul style="list-style-type: none"> Cyflenwi ac ansawdd y gwasanaeth Risg i enw da Colli'r "model partneriaeth" Costau cynyddol Effaith ar y Gymraeg - Ar hyn o bryd nid oes busnes allanol yn gweithio mewn partneriaeth ag awdurdod Cymreig fel darparwr Refeniw a Budd-daliadau 	<ul style="list-style-type: none"> Cyflenwi ac ansawdd y gwasanaeth Risg i enw da Colli'r gallu i reoli Mae polisïau Llywodraeth Cymru yn dod yn fwy a mwy penodol i Gymru gyda deddfwriaeth sy'n newid yn barhaus - gallai hyn fod yn faen tramgwydd i awdurdod o Loegr Colli darpariaeth yn y Gymraeg 		<ul style="list-style-type: none"> Perfformiad yn dirywio oherwydd newid mewn arferion rheoli (Civica / Cyngor Sir Ddinbych) Morâl staff Adnewyddu Contractau / cyflenwyr ddim yn eu lle ar gyfer y dyddiad trosglwyddo

	Perfformiad Allweddol y contract				
--	----------------------------------	--	--	--	--

	Dewis 1	Dewis 2	Dewis 3	Dewis 4	Dewis 5
Llinellau Amser	Wrth barhau â'r drefn bresennol, mae'r contract yn dod i ben ym Mawrth 2025 a bydd ar Gyngor Sir Ddinbych angen ystyried darpariaeth arall yn cynnwys yr holl ddewisiadau yn y ddogfen hon. Os bydd cyflenwr newydd yn cael ei ystyried, byddai angen dechrau'r broses dendro yn gynnar yn 2024	Pe bai'r dewis hwn yn cael ei ystyried, byddai angen gwneud dadansoddiad manwl pellach o'r farchnad a phroses dendro bosibl. Amcangyfrifir y byddai'r broses hon wedi ei chwblhau erbyn diwedd 2022 / dechrau 2023 gyda dyddiad dechrau yn hwyr yn y gwanwyn 2023	Byddai angen gwneud mwy o waith i ganfod yr archwaeth bresennol ar gyfer cydweithio gydag awdurdodau Gogledd Cymru		Rhagwelir mai'r amserlen ar gyfer cyflawni'r prosiect fyddai diwedd 2022
Costau Tudalen 49	Pris y contract y flwyddyn £1,973,848 Ad-daliadau Yswiriant Gwladol £16,222 Ad-daliadau pensiwn £82,048 Cyfanswm y gost y flwyddyn £2,072,718	Ar gyfer amcangyfrif o'r costau mae pris y contract presennol wedi'i ddefnyddio fel enghraifft yn unig. Byddai hefyd yn rhesymol i gynnwys chwyddiant, costau sefydlu a chostau cyflenwi. Cyfanswm y gost y flwyddyn £2,072,718	Pe byddai'r dewis hwn yn cael ei ystyried, byddai angen mwy o waith i gostio dewisiadau gwahanol		Costau staffio fyddai rhan helaeth y gost - byddai angen ail werthuso swyddi i ddeall ble mae staff ar raddfeydd cyflog Cyngor Sir Ddinbych, mae ffigurau'r senario waethaf bosibl yn cymryd y byddai graddau'n cael eu hailalinio ac y byddai'r holl staff yn dod yn ôl dan y Rheoliadau Trosglwyddo Ymgymeriadau Cyfanswm y costau staff - 1,728,393 y flwyddyn Cyflawni'r Prosiect £100,000 (cost untro) Trefniadau wrth gefn - Adnewyddu contractau cyflenwyr, cynnydd ychwanegol mewn cyflogau (yn unol â Chyngor Sir Ddinbych), darpariaeth dileu swydd £100,000 Cyfanswm £1,923,393 blwyddyn 1
Argymhellion	NI ARGYMHELLIR	NI ARGYMHELLIR	NI ARGYMHELLIR	NI ARGYMHELLIR	ARGYMHELLIR

Mae tudalen hwn yn fwiadol wag

Adrodd i'r	Cabinet
Dyddiad y cyfarfod	18 Ionawr 2022
Aelod / Swyddog Arweiniol	Y Cyngorydd Julian Thompson-Hill / Liz Grieve Pennaeth Cymunedau a Chwsmeriaid
Awdur yr Adroddiad	Geoff Davies, Swyddog Arweiniol – Tai Cymunedol
Teitl	Gosod Rhent Tai a Chyllidebau Refeniw Tai a Chyfalaf 2022/23

1. Am beth mae'r adroddiad yn sôn?

- 1.1. Gofyn am gymeradwyaeth y Cabinet ar gyfer cynnydd rhent blynyddol Tai Sir Ddinbych, Cyfalaf y Cyfrif Refeniw Tai a Chyllidebau Refeniw ar gyfer 2022/23 a Chynllun Busnes y Stoc Dai.

2. Beth yw'r rheswm dros lunio'r adroddiad hwn?

- 2.1. Mae'n ofyniad statudol i osod cyllidebau a lefelau rhent cyn dechrau'r flwyddyn ariannol newydd. Mae'n rhaid i'r gyllideb fod yn gyson â'r tybiaethau yng Nghynllun Busnes y Stoc Dai sydd wedi'i ddylunio i gynnal Safon Ansawdd Tai Cymru drwy gydol y cynllun busnes 30 mlynedd.

3. Beth yw'r Argymhellion?

- 3.1. Mabwysiadu Cyllideb y Cyfrif Refeniw Tai ar gyfer 2022/23 (Atodiad 1) a Chynllun Busnes y Stoc Dai (Atodiad 2).
- 3.2. Cynyddu rhent anheddau'r Cyngor yn unol â Pholisi Llywodraeth Cymru (LIC) ar gyfer Rhent Tai Cymdeithasol i rent wythnosol cyfartalog o £97.27 i'w weithredu o ddydd Llun 4 Ebrill 2022.
- 3.3. Gofynnir i'r Cabinet nodi'r adroddiad ychwanegol (Atodiad 3) ar Effeithlonrwydd Cost, Fforddiadwyedd a Gwerth am Arian cyn cymeradwyo'r codiad rhent hwn.

3.4. Bod y Pwyllgor yn cadarnhau ei fod wedi darllen, deall ac ystyried yr Asesiad o'r Effaith ar Les (Atodiad 4) fel rhan o'i ystyriaethau.

4. Manylion yr adroddiad

4.1. Rhoddir manylion y canlyniad diweddaraf a ragwelir ar gyfer y Cyfrif Refeniw Tai 2021/22 yn Atodiad 1, yn unol â'r adroddiad monitro misol. Disgwylir y bydd y balansau ar ddiwedd y flwyddyn yn £1,008miliwn.

Mae'r gyllideb arfaethedig ar gyfer 2022/23 hefyd wedi'i nodi yn Atodiad 1. Cyfrifwyd y gyllideb er mwyn sicrhau y gallwn ddarparu ein gwasanaethau refeniw, y rhaglen buddsoddi cyfalaf i gynnal safon ansawdd ein cartrefi a datblygu ein rhaglen adeiladu o'r newydd.

Rydym yn rhagweld costau ychwanegol sylweddol yn y blynyddoedd i ddod oherwydd safonau datgarboneiddio newydd tebygol ar gyfer ein stoc bresennol. Mae'r holl landlordiaid cymdeithasol yng Nghymru yn disgwyl cyllid ychwanegol gan LIC i gefnogi unrhyw gyhoeddiad ar hwn fodd bynnag mae angen i'n hincwm ddal i fyny â chwyddiant er mwyn i ni barhau gyda'r lefelau hyn o fuddsoddiad.

Yn ychwanegol, mae Awdurdodau Lleol bellach yn gallu gwneud cynnig am Grant Tai Cymdeithasol ar gyfer rhaglenni adeiladu o'r newydd. Mae ein rhaglen gyfredol o 170 o gartrefi ychwanegol wedi'i ymgorffori yng Nghynllun Busnes y Stoc Dai.

Polisi Rhenti Llywodraeth Cymru

Datblygodd Llywodraeth Cymru bolisi ar gyfer rhenti tai cymdeithasol a fydd yn cael ei weithredu'n gyson gan bob landlord cymdeithasol ac yn adlewyrchu eiddo'r Landlord o ran ei fath; maint; lleoliad ac ansawdd.

Ym mis Rhagfyr 2019, cyhoeddodd Llywodraeth Cymru bolisi rhenti pum mlynedd. Mae'r polisi yn cytuno ar godiad rhent blynyddol i CPI +1% o 2020/21 i 2024/25, gan ddefnyddio CPI o'r mis Medi blaenorol ond gyda disgresiwn Gweinidogol os yw'r CPI yn fwy na 3%. Ar gyfer 2022/23, cytunwyd y bydd hyn yn **3.1% CPI yn unig**.

Golyga hyn mai:

- Cyfanswm y cynnydd ar draws yr holl stoc yw 3.1%.
- Y rhent wythnosol cyfartalog fydd £97.27
- Cynnydd y rhent wythnosol cyfartalog fydd £2.92

Fel rhan o bolisi rhenti LIC, bydd yn ofynnol i'r cyngor sicrhau bod unrhyw gynnydd mewn rhent yn ystyried fforddiadwyedd ar gyfer tenantiaid, gwerth am arian ac asesiad o effeithlonrwydd cost. Mae gwytodaeth am hyn wedi'i atodi yn Atodiad 3.

Er bod 2021 wedi bod yn flwyddyn anodd i gyllid aelwydydd a bydd hyn yn parhau i 2022, rydym yn fodlon bod fforddiadwyedd ein rhenti wythnosol yn rhesymol. Mae'r cynnydd yn gymwys ar gyfer cymorth costau tai budd-daliadau lles y mae 72% o denantiaethau yn ei dderbyn. Mae angen i ni ddal i fyny â chwyddiant cost a chynnal ein gallu i fuddsoddi yn ein stoc dai, ystyried twf wedi'i reoli'n dda drwy ein rhaglen adeiladu a'n bwysicach darparu gwasanaethau i gefnogi ein haelwydydd yn effeithiol.

Cynllun Busnes y Stoc Dai

Fel rhan o'r broses cyllideb mae angen adolygu Cynllun Busnes y Stoc Dai, a chyflawnir hyn drwy ymarfer diwydrwydd dyladwy parhaus i adolygu'r tybiaethau a ddefnyddir a dilysu cadernid y model ariannol. Yn ychwanegol mae'r adolygiad yn ymgymryd â dadansoddiad sensitifrwydd.

Mae Cynllun Busnes y Stoc Dai presennol yn tybio y cynhelir lleiafrif balans o £1m dros y tymor canolig i liniaru rhag unrhyw risgiau yn y dyfodol.

Mae Cynllun Busnes y Stoc Dai yn cynnal benthycia i ariannu gwaith cyfalaf megis y rhaglenni adeiladau o'r newydd ac adnewyddu. Caiff y lefel o fenthycia ei fonitro'n agos gan ei fod yn berthnasol â chostau ariannu cyfalaf blynyddol. Mae pob cyngor yng Nghymru wedi dod i gytundeb â Llywodraeth Cymru i gael gwared ar gap benthycia'r Cyfrif Refeniw Tai yn unol â Gweithred Terfynu Cytundeb Gwirfoddol Cymhorthdal y Cyfrif Refeniw Tai ar 20 Mawrth 2019. Diddymodd hyn y cap y cytunwyd arno yn flaenorol a gyflwynwyd gan daliad setliad Deddf Tai 2014.

Yn ôl y Rheoliadau mae'n dal yn ofynnol i Awdurdodau Lleol yng Nghymru i ystyried y Cod Darbodus wrth gynnal eu dyletswyddau dan Ran 1 o'r Ddeddf Llywodraeth Leol 2003. Felly, bydd unrhyw fenthycia a wneir gan Lwfansau Tai Lleol yn dilyn diddymu'r cap benthycia yn parhau i fod yn "ddigymorth" a bydd rhaid i Awdurdodau Lleol reoli unrhyw gynnydd o fewn eu hadnoddau presennol.

Mae Llywodraeth Cymru yn gweithio gyda chynghorau yng Nghymru sydd â Chyfrif Refeniw Tai ar hyn o bryd, er mwyn pennu a chytuno ar lefelau dyled priodol.

Taliadau Gwasanaeth

Mae incwm trethadwy'r gwasanaeth yn casglu costau gwirioneddol ar gyfer gwasanaethau penodol ac ar y cyfan mae'n dangos cynnydd bychan dros y flwyddyn ddiwethaf i £397,000. Gall eiddo unigol fod yn amodol ar dâl amrywiol. O ganlyniad mae'r tâl cyfartalog i bob eiddo wedi cynyddu i £2.23 bob wythnos (o £2.14 y llynedd).

Safon Ansawdd Tai Cymru

Cyflawnodd y Cyngor y Safon Ansawdd Tai Cymru ar gyfer yr holl Stoc Dai ym mis Medi 2014. Mae gwariant cyfalaf wedi ei gynnwys yn y CBST sy'n sicrhau bod adnoddau digonol ar gael i barhau i gynnal y safon hon hyd at ddiwedd y cynllun 30 mlynedd.

Mae'r arolwg o gyflwr y stoc wedi nodi gwaith atgyweirio, cynnal a chadw a chostau gwella ar gyfer y 30 mlynedd nesaf sydd o ganlyniad wedi eu cynnwys yn y cynllun busnes ac yn cysylltu â'r Cynllun Rheoli Asedau.

5. Sut mae'r penderfyniad yn cyfrannu at y Blaenoriaethau Corfforaethol?

- 5.1. Mae Tai yn Flaenoriaeth Gorfforaethol a bydd y rhaglen cyfalaf 5 mlynedd yn darparu hwb i'r economi lleol drwy wneud y mwyaf o gyflogaeth leol, hyfforddiant a chyfleoedd cadwyn gyflenwi ar gyfer pobl a busnesau lleol.

6. Faint fydd hyn yn ei gostio a sut y bydd yn effeithio ar wasanaethau eraill?

6.1. Mae'r Cyfrif Refeniw Tai wedi'i glustnodi ac mae costau gweithredu wedi'u cynnwys gan incwm drwy renti a thaliadau gwasanaeth.

7. Beth yw prif gasgliadau'r Asesiad o'r Effaith ar Les?

7.1. Mae'r Cyngor yn gwerthfawrogi y gall unrhyw gynnydd mewn rhent wythnosol gael effaith ar allu rhai o'n cwsmeriaid i fodloni eu hymrwymadau wythnosol.

Bydd y gwasanaeth Tai yn parhau i gynnig cyngor a chymorth i holl gwsmeriaid er mwyn sicrhau bod cwsmeriaid yn gallu rheoli eu cyllid yn effeithiol a gwneud y mwyaf o'u hincwm. Mae perfformiad casglu rhent yn dal yn ardderchog ac yn is na'r cyfartaledd yng Nghymru.

8. Pa ymgynghoriadau sydd wedi'u cynnal gyda Chraffu ac eraill?

8.1. Mae Ffederasiwn Tenantiaid a Thrigolion Sir Ddinbych wedi cael eu hymgyngori ac mae'r rheswm am y cynnydd rhent a'r effaith ar gynllun busnes y Cyfrif Refeniw Tai wedi cael ei egluro'n llawn i'r grŵp.

9. Datganiad y Prif Swyddog Cyllid

9.1. Mae adolygiad llawn o Gynllun Busnes y Stoc Dai wedi cadarnhau bod y Cynllun yn dal yn gadarn ac yn hyfyw'n ariannol. Mae digon o adnoddau i gefnogi gyda rheoli a goruchwyllo'r gwasanaeth dai ac anghenion buddsoddi'r stoc. Mae'r balansau ar lefel ddarvoudus wrth ganiatáu i ariannu gwariant cyfalaf newydd gael ei ddarparu yn y ffordd fwyaf cost effeithiol.

10. Pa risgiau sydd ac a oes unrhyw beth y gallwn ei wneud i'w lleihau?

10.1. Mae'r risg yn fethiant i ddilyn Cynllun Busnes y Stoc Dai a gosod cyllidebau yn unol â hynny gan arwain at bryderon ariannol ac ymyrraeth posibl gan Lywodraeth Cymru.

11. Pŵer i wneud y penderfyniad

11.1. Caiff y polisi rhenti ei bennu gan y Ddeddf Tai (Cymru) 2014. Clustnodwyd y Cyfrif Refeniw Tai yn ôl statud.

APPENDIX 1

Housing Revenue Account ~ 2021/22 Budget Setting				
2020/2021		2021/2022		2022/2023
Final Outturn		Original Budget	Forecast Out-turn M9	Proposed Budget
£	Period 9 - December 2021	£	£	£
	<u>EXPENDITURE</u>			
2,463,897	Supervision & Management - General	2,668,895	2,638,719	2,734,769
512,755	Supervision & Management - Service Charges	544,105	559,633	580,003
4,616,528	Repairs and Maintenance	4,929,000	5,225,909	5,327,541
7,593,180	Total Housing Management	8,142,000	8,424,261	8,642,313
5,600,166	Item 8 Capital Charges	6,501,000	6,219,000	6,631,000
2,919,203	Capital Funded from Revenue	1,871,000	3,469,000	1,831,000
0	Capital Funded from Revenue - AHG	0	135,000	135,000
144,555	Provision for Bad Debts	319,000	345,000	346,000
16,257,104	Total Expenditure	16,833,000	18,592,261	17,585,313
	<u>INCOME</u>			
15,783,492	Rents (net of voids)	16,023,974	15,995,772	16,862,000
387,556	Service Charges	399,000	393,304	397,000
175,039	Garages	191,000	176,560	182,000
	Affordable Housing Grant	0	135,000	135,000
758	Interest on Balances & Other Income	135,152	9,000	5,000
16,346,845	Total Income	16,749,126	16,709,636	17,581,000
	Surplus / Deficit (-) for the Year:			
3,008,943	General Balances	1,787,126	1,721,375	1,826,687
2,666,827	Balance as at start of year ~ General	2,756,568	2,756,568	1,008,944
-2,919,203	Earmarked Balances	-1,871,000	-3,469,000	-1,831,000
0	FRS Adjustment	0	0	0
2,756,568	Balance as at end of year ~ General	2,672,694	1,008,944	1,004,630

Mae tudalen hwn yn fwriadol wag

APPENDIX TWO					
SUMMARY	0	1	2	3	4
	2021-22	2022-23	2023-24	2024-25	2025-26
	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000
CAPITAL EXPENDITURE	M9 Outturn				
WHQS Improvements & Maintenance	9,501	9,228	6,669	6,809	8,522
New build	13,596	12,310	4,549	6,525	0
Acquisition of existing properties	500	500	500	0	0
Other Improvements	851	785	415	421	428
	<u>24,448</u>	<u>22,823</u>	<u>12,133</u>	<u>13,755</u>	<u>8,950</u>
CAPITAL FUNDING					
Major Repairs Allowance	2,381	2,381	2,381	2,381	2,381
Capital Receipts	2,300	1,270	920	0	0
Borrowing	11,996	15,231	6,233	9,391	5,532
Other Funding Sources	4,302	1,975	1,124	524	0
Capital Expenditure funded by HRA	3,469	1,966	1,475	1,459	1,037
	<u>24,448</u>	<u>22,823</u>	<u>12,133</u>	<u>13,755</u>	<u>8,950</u>
REVENUE EXPENDITURE					
Management	3,198	3,315	3,432	3,536	3,629
Repairs & Maintenance	5,226	5,328	5,508	5,674	5,828
Interest	3,030	3,464	3,766	3,918	4,034
Capital Financing Charge	3,189	3,167	3,766	4,526	4,817
	<u>14,643</u>	<u>15,274</u>	<u>16,472</u>	<u>17,654</u>	<u>18,308</u>
REVENUE INCOME					
Gross Rental Income	16,312	17,194	17,910	19,094	19,319
Garages	177	182	187	193	199
Service Charges	393	397	401	405	409
Voids	-316	-332	-345	-367	-371
Bad Debts	-345	-346	-348	-351	-351
WG Affordable Housing Grant (AHG)	135	135	135	135	135
Interest on Balances	9	5	5	5	5
	<u>16,365</u>	<u>17,235</u>	<u>17,946</u>	<u>19,114</u>	<u>19,345</u>
BALANCES					
Surplus / Deficit (-) For Year	1,722	1,962	1,474	1,460	1,037
Capital Expenditure funded by HRA	3,469	1,966	1,475	1,459	1,037
Balance Brought Forward (HRA Reserve)	2,757	1,010	1,006	1,006	1,004
Surplus / - Deficit after CERA	-1,747	-4	-1	1	-0
Balance carried forward	<u>1,010</u>	<u>1,006</u>	<u>1,004</u>	<u>1,007</u>	<u>1,004</u>

Appendix 3 - Housing Rent Setting 2022/2023

Efficiency, Value for Money and Affordability.

As part of the annual rent setting process, Welsh Government has required social landlords to consider an “assessment of cost efficiencies across the operating cost base, value for money and affordability for tenants”.

We have gathered existing data that we use to monitor these areas. This includes the use of the HOUSEMARK specialist housing benchmarking tool. The full report is available on request.

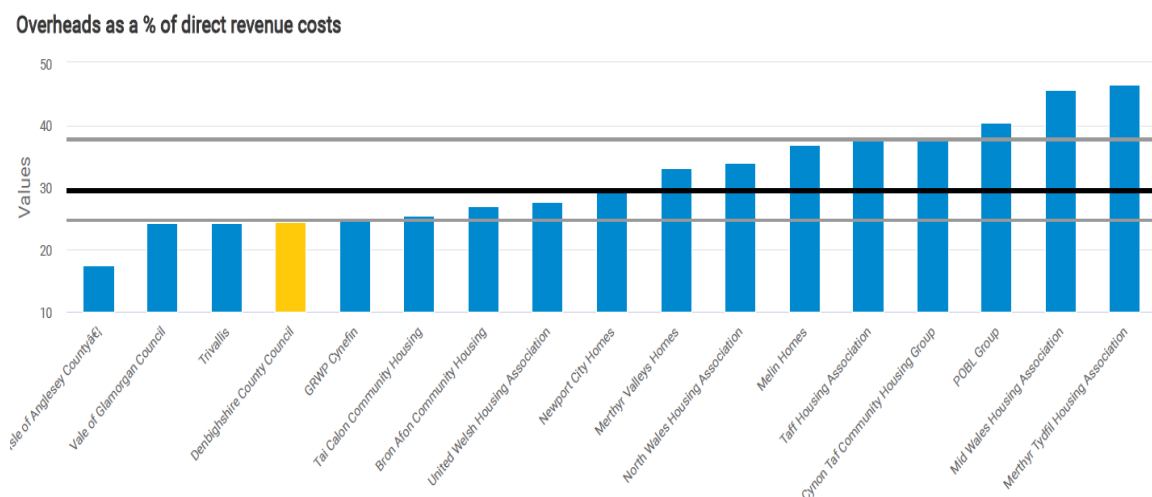
This report outlines our approach to these three requirements.

1) Cost Efficiencies

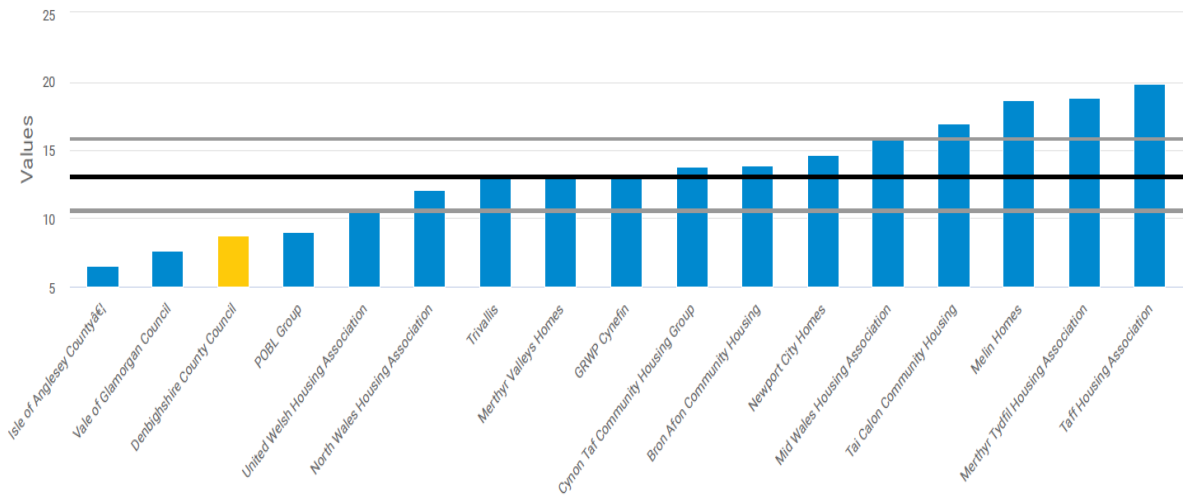
The information below is taken from data provided by HOUSEMARK and shows our costs are relatively low compared to comparable landlords but our cash investment in our assets is high.

1.1 Overheads

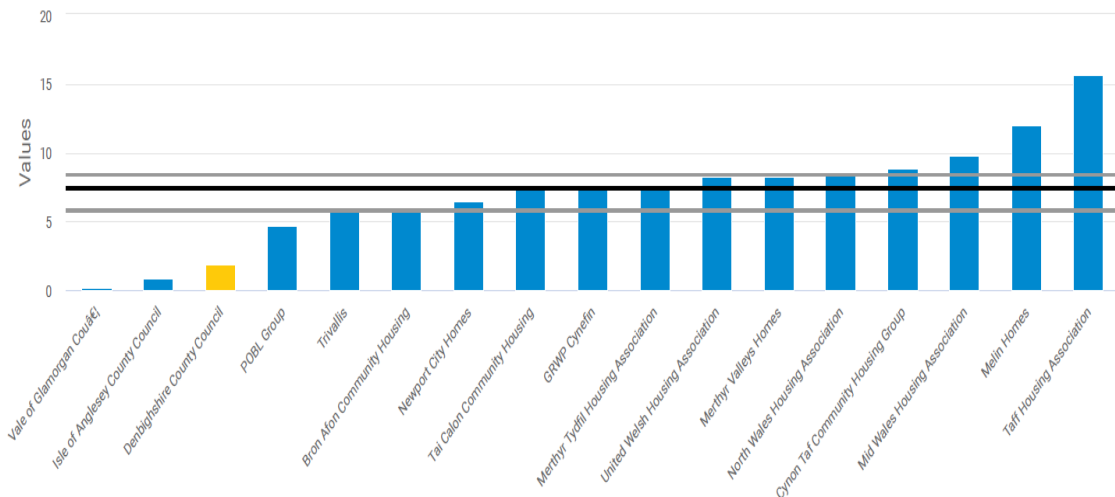
These graphs show Overheads as a percentage of our Revenue Costs, Turnover and Employee Overheads. This shows that our operating costs are amongst the lowest of comparable landlords.

Overheads as a % of turnover

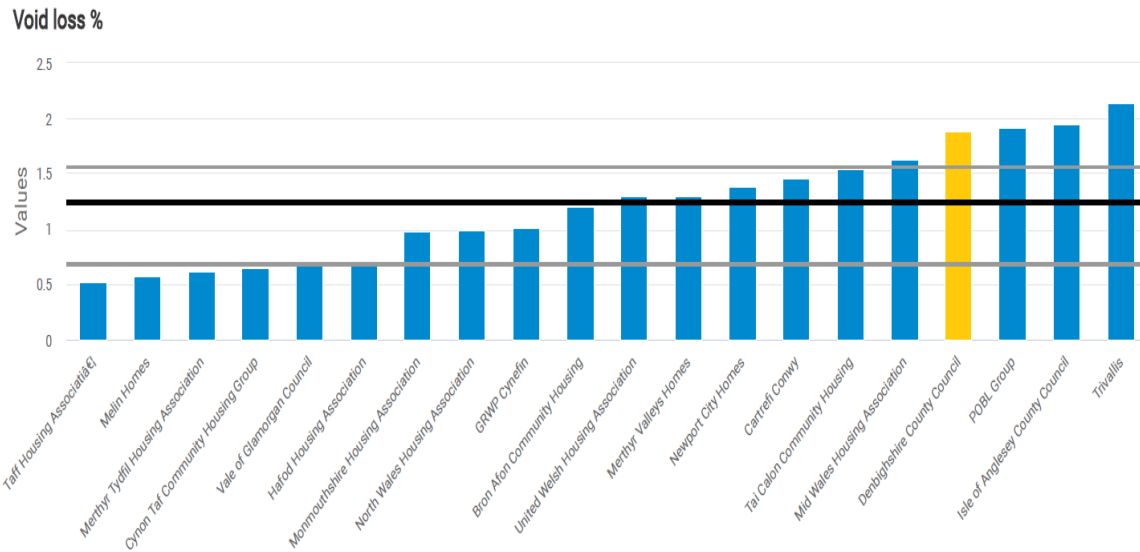

Overhead employees per 1,000 properties

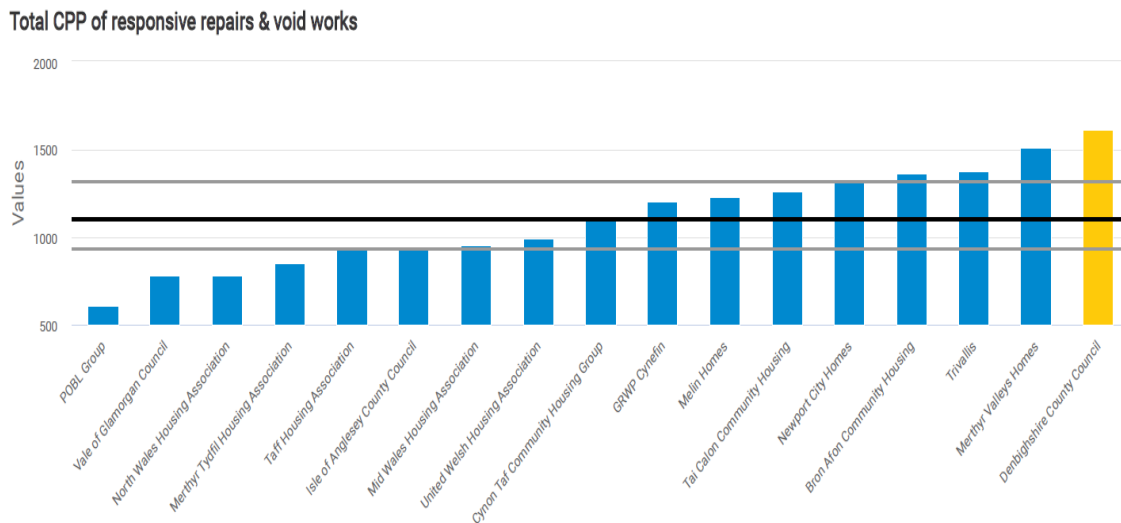
1.2 Rent Loss

This graph shows that we perform relatively poorly in terms of rent loss when carrying out works in between tenancies (Voids). This is explained due to the extensive volume of works we undertake. The lettings standards for new tenants are extremely high but we recognise the need to carry out works and the associated processes as efficiently as we can so this is closely monitored.

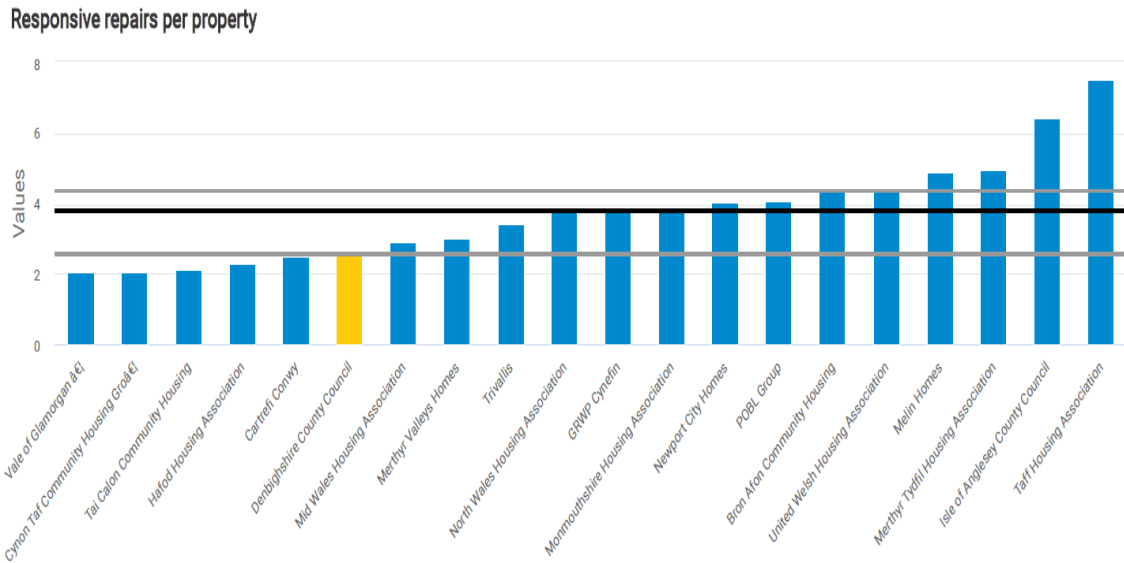
1.3 Cost of Repair and Voids work

To illustrate the relative investment, this graphs shows we are high cost in terms of the level of investment in our homes primarily due to void work costs.

1.4 Volume of Repairs Demand

This graph shows that we carry out a relatively low number of repairs per property, which suggests a return on our investment in our homes through voids and capital programmes.

2) Value For Money

Other than the detailed comparison of our costs with other similar landlords our most appropriate measure of value for money is feedback from our tenants.

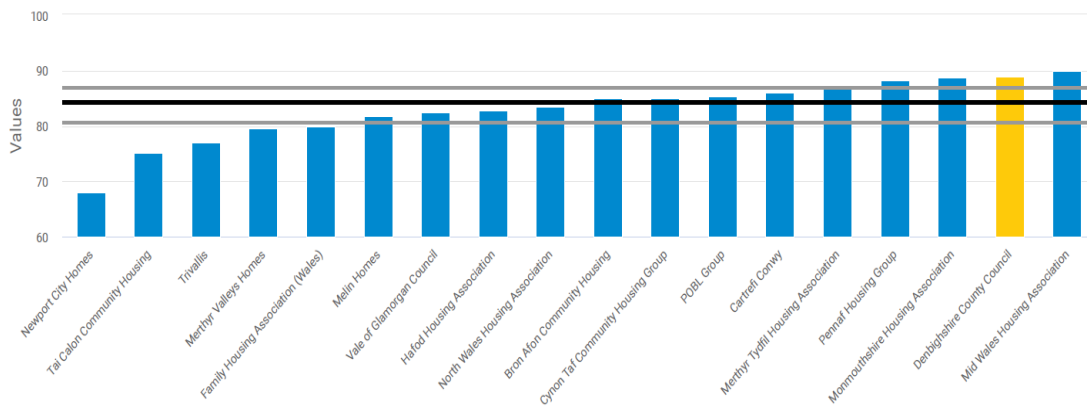
This graph shows feedback from the current HouseMark report from the full year 19/20. This shows us as relatively very high satisfaction (89%) that rent provides value for money. However, we have carried out further surveys since then, to keep monitoring this.

In December 2020 at the height of Covid restrictions, this had reduced to 79%. There has to be an impact from the reduced service and difficult operating conditions apparent during the Covid 19 lockdowns and restrictions.

We have carried out a full survey of tenants in December 2021 and the early indications are that the value for money result has improved to 85%.

Satisfaction that rent provides value for money

3) Affordability

The question of the affordability of our weekly rents is more difficult to analyse as much depends on the individual circumstances of every individual household.

In addition to ensuring we are within social rent “target rent” levels, we apply the principle that a CPI increase ensures we can continue to meet costs in managing and maintaining our c. £300m worth of homes for the benefit of our tenants as a whole.

We know costs will rise and our income needs to keep pace over the course of our business plan but also fully appreciate that household incomes may not increase whilst other household costs will.

We currently have 72% of households in receipt of some support to meet their weekly rent, either through Housing Benefit or Universal Credit Housing Costs. Any increase in weekly rent charge will be met by the housing costs support for these households.

3.1 Rent Arrears

We closely monitor all households rent accounts and offer comprehensive advice and support.

The graph below shows that our current rent income owed of 3.6% (of total annual rent income) is below the Wales average for Local Authorities (4.2%).

3.2 Advice & Support to Promote Affordability

We offer as much advice and support as we can for households with affordable repayment terms should families fall into arrears, offer budgeting advice and make appropriate referrals for specialist support.

In addition to the Council's contract for Welfare Rights advice with Citizens Advice Denbighshire (CAD) we have entered into an additional project, **Key To Advice**, which enables the housing team to benefit from a specific worker from CAD to provide support to tenants. This includes a focus on fuel poverty to assist our tenants with their fuel bills and tariffs.

Highlights of April 2021 to November 2021 of the Key to Advice project are:

- 277 tenants supported
- £1,604,826 annual income gains
- Advice on £680,514 debt
- 105 tenants removed from income poverty
- 18 tenants removed from fuel poverty

3.3 Working Denbighshire

We also have a dedicated Housing Employment Mentor in partnership with Working Denbighshire. This focuses on working closely with tenants to enable them to be employment ready, provide access to job searches and provide work placements and training opportunities.

Highlights from April 2021 to September 2021 of this project are:

- 26 council tenants have been referred for advice
- 19 have enrolled on to the Communities for Work project
- 3 employment outcomes
- 2 qualification outcomes

3.4 Communication with Tenants

- We provide information to our tenants on how their rent money is spent. Each year with the rent increase notification letter we send all tenants a booklet which explains -
- How the average weekly rent is spent with a breakdown of our management, maintenance and finance costs.
- A breakdown of planned Income and expenditure
- Our average weekly rent compared to other North Wales Social Landlords.

4) Impact Assessment

We complete a well-being impact assessment annually with tenant representatives to consider the balance of an inflationary rent increase alongside the benefits this can have for the whole group of tenants through investment in the quality of homes, improving the energy efficiency of homes and services and projects to support families.

The positive aspects of the assessment conclude that we need to maintain pace with inflation and rising costs in order to be able to maintain the level of investment for all our households.

5) Conclusion

This report outlines that Denbighshire Housing is able to demonstrate efficiency when managing and maintaining our housing assets, that our tenants believe that we offer value for money and that we provide homes that our affordable for households in the county.

Mae tudalen hwn yn fwriadol wag

Housing Rent Setting

Well-being Impact Assessment Report

This report summarises the likely impact of the proposal on the social, economic, environmental and cultural well-being of Denbighshire, Wales and the world.

Assessment Number:	993
Brief description:	Increasing council house weekly rents
Date Completed:	09/12/2021 10:16:19 Version: 1
Completed by:	Geoff Davies
Responsible Service:	Customers, Communications & Marketing
Localities affected by the proposal:	Whole County,
Who will be affected by the proposal?	council tenants and households
Was this impact assessment completed as a group?	No

IMPACT ASSESSMENT SUMMARY AND CONCLUSION

Before we look in detail at the contribution and impact of the proposal, it is important to consider how the proposal is applying the sustainable development principle. This means that we must act "in a manner which seeks to ensure that the needs of the present are met without compromising the ability of future generations to meet their own needs."

Score for the sustainability of the approach

 (3 out of 4 stars) Actual score : 35 / 36.

Summary for each Sustainable Development principle

Long term	The rent increase, whilst impacting on households weekly finances, will support the wider long term development of our service to our tenants. The additional income will be invested in our homes and support the long term quality of homes and services and ensure we can adapt and deliver on supporting decarbonisation of social homes in Wales.
Prevention	The business plan relies on keeping pace with inflation to ensure we can continue to develop tenants to support those that need, build resilience in others and tackle the energy performance issues of our homes. This impacts on the climate and also tackles fuel poverty for households
Integration	The Business Plan will enable us to deliver high quality homes and services for tenants and their communities. we can also build new council homes to meet the significant need.
Collaboration	The HRA 30 year Business plan supports the Asset Management Plan and our approach to improving the lives of our communities.
Involvement	we consult the Tenants Federation on the rent increase each year. Whilst they accept it is not popular they acknowledge the investment needs and the longer term view.

Summary of impact

Well-being Goals

A prosperous Denbighshire	Positive
A resilient Denbighshire	Positive
A healthier Denbighshire	Positive
A more equal Denbighshire	Positive
A Denbighshire of cohesive communities	Positive
A Denbighshire of vibrant culture and thriving Welsh language	Positive
A globally responsible Denbighshire	Positive

Main conclusions

Whilst a rent increase can present challenges for some households particularly due to the additional pressure brought on household finances during Covid 19 we need to continue to invest in our housing stock to ensure our homes are quality and efficient to live in particularly with regards to energy efficiency. In addition we provide and fund support serves, partnerships and projects to support households, if we did not increase our rent with inflation we would not be able to maintain these levels of significant investment.

Evidence to support the Well-being Impact Assessment

- We have consulted published research or guides that inform us about the likely impact of the proposal
- We have involved an expert / consulted a group who represent those who may affected by the proposal
- We have engaged with people who will be affected by the proposal

THE LIKELY IMPACT ON DENBIGHSHIRE, WALES AND THE WORLD

A prosperous Denbighshire

Overall Impact	Positive
Justification for impact	This will have a positive impact because a sustainable HRA will support the provision of quality social housing for people in Denbighshire into the long term. Whilst any increase in weekly out goings could have an impact on households failure to invest could jeopardise our future growth.
Further actions required	We have a Financial Inclusion Action Plan which will help mitigate the impact on households through a series of actions. The increased income will enable us to increase our investment in our stock, neighbourhoods and support services.

Positive impacts identified:

A low carbon society	Increasing our income will allow us to investigate and invest in better ways to provide homes including low carbon homes and investing in improving the efficiency of existing stock.
Quality communications, infrastructure and transport	This will enable us to continue to invest in areas we own including open spaces and neighbourhoods
Economic development	A sustainable HRA business plan will support local businesses into the future
Quality skills for the long term	Increasing our income will help us to meet staffing costs and develop future opportunities
Quality jobs for the long term	This will enable us to continue to invest in skills through improvement works and community benefits.
Childcare	

Negative impacts identified:

A low carbon society	
Quality communications, infrastructure and transport	
Economic development	An increase in weekly rent could have an adverse effect on families weekly income and ability to manage their childcare and work balance
Quality skills for the long term	
Quality jobs for the long term	
Childcare	An increase in weekly rent could have an adverse effect on families weekly income and ability to manage their childcare and work balance

A resilient Denbighshire

Overall Impact	Positive
-----------------------	----------

Justification for impact	We are able to invest in promoting healthier communities for our tenants and residents.
Further actions required	We are able to invest in additional services such as community development staff to significantly increase our work to promote health and well being. The negative is increased could increase arrears / debt issues but our resources allow us to invest in projects to mitigate this and far reaching actions to tackle financial exclusion and debt.

Positive impacts identified:

Biodiversity and the natural environment	Investment in housing stock including new build will enable us to consider community benefits including these factors
Biodiversity in the built environment	Investment in lower quality stock will enable us to demolish and replace homes and consider biodiversity in this process.
Reducing waste, reusing and recycling	Investment in housing stock including new build will enable us to consider community benefits including these factors
Reduced energy/fuel consumption	Investment in our housing stock is required to ensure we can maximise energy efficiency and reduce fuel use and carbon through poor performing homes.
People's awareness of the environment and biodiversity	Investment in housing stock including new build will enable us to consider community benefits including these factors
Flood risk management	Ensuring that new build schemes will achieve flood mitigation works by design

Negative impacts identified:

Biodiversity and the natural environment	
Biodiversity in the built environment	
Reducing waste, reusing and recycling	
Reduced energy/fuel consumption	
People's awareness of the environment and biodiversity	
Flood risk management	

A healthier Denbighshire

Overall Impact	Positive
Justification for impact	We are able to invest in promoting healthier communities for our tenants and residents.
Further actions required	We are able to invest in additional services such as community development staff to significantly increase our work to promote health and well being. The negative is increased could increase arrears / debt issues but our resources allow us to invest in projects to mitigate this and far reaching actions to tackle financial exclusion and debt.

Positive impacts identified:

Tudalen 73

A social and physical environment that encourage and support health and well-being	This will allow us to continue to invest in health and well being including physical assets such as play areas and also working with our communities
Access to good quality, healthy food	We have staff resources to help our communities develop resilience and promote healthy lifestyles including projects to support healthy eating
People's emotional and mental well-being	We have staff resources to help our communities develop resilience and promote health and well being. We have a Financial Inclusion action plan to tackle debt and financial exclusion issues which will support emotional well being.
Access to healthcare	Through having staff resources available we are supporting a Public Health Wales project on Tackling health inequality and can continue with similar work
Participation in leisure opportunities	This will allow us to continue to invest in health and well being including physical assets such as play areas and also working with our communities to enhance access to leisure activities.

Negative impacts identified:

A social and physical environment that encourage and support health and well-being	
Access to good quality, healthy food	
People's emotional and mental well-being	
Access to healthcare	
Participation in leisure opportunities	

A more equal Denbighshire

Overall Impact	Positive
Justification for impact	Continued investment in line with inflation will support our business plan to able to continue to offer social housing and related services to those who are not served by the private housing market.
Further actions required	We will mitigate the negatives of the rent increase, which could disproportionately effect households with the protected characteristics through investment in financial inclusion initiatives and support services which will also benefit wider tenant population

Positive impacts identified:

<p>Improving the well-being of people with protected characteristics. The nine protected characteristics are: age; disability; gender reassignment; marriage or civil partnership; pregnancy and maternity; race; religion or belief; sex; and sexual orientation</p>	<p>Continued investment in line with inflation will support our business plan to able to continue to offer social housing and related services to those who are not served by the private housing market.</p>
<p>People who suffer discrimination or disadvantage</p>	<p>Continued investment in line with inflation will support our business plan to able to continue to offer social housing and related services to those who are not served by the private housing market.</p>
<p>People affected by socio-economic disadvantage and unequal outcomes</p>	<p>A sustainable HRA will enable us to continue to provide quality housing and also invest in support initiatives that tackle poverty and provide opportunity in our communities,</p>
<p>Areas affected by socio-economic disadvantage</p>	<p>An increase in rent could have an adverse effect on households but the rise is on line with CPI inflation and will be offset by significant investment in support services in this area.</p>

Negative impacts identified:

<p>Improving the well-being of people with protected characteristics. The nine protected characteristics are: age; disability; gender reassignment; marriage or civil partnership; pregnancy and maternity; race; religion or belief; sex; and sexual orientation</p>	
<p>People who suffer discrimination or disadvantage</p>	
<p>People affected by socio-economic disadvantage and unequal outcomes</p>	
<p>Areas affected by socio-economic disadvantage</p>	

A Denbighshire of cohesive communities

Overall Impact	Positive
Justification for impact	A sustainable HRA business plan will enable us to maintain adequate resources to support communities.
Further actions required	The Business Plan has enabled us to deliver increased work with communities to focus on additional areas of work which will support community participation and resilience in the long term.

Positive impacts identified:

Safe communities and individuals	A sustainable HRA business plan will enable us to maintain adequate resources to promote safe communities and tackle issues and individuals. These resources can support partnership working to work together to take a strategic approach to promoting safe neighbourhood's and also joint working to tackle issues.
Community participation and resilience	The Business Plan has enabled us to deliver a community development team to focus on additional areas of work which will support community participation and resilience. We are developing this through a Community Investment strategy and related work plans.
The attractiveness of the area	We are able to invest significantly in improving the appearance of our neighbourhoods through the HRA
Connected communities	The Housing team and community development work enables us to ensure that people are connected to services and network as well as through digital inclusion work
Rural resilience	The Housing team and community development work enables us to ensure that people are connected and ensure that our homes in rural areas are able to contribute to the rural economy by providing quality homes and investment projects and opportunities.

Negative impacts identified:

Safe communities and individuals	
Community participation and resilience	
The attractiveness of the area	
Connected communities	
Rural resilience	

A Denbighshire of vibrant culture and thriving Welsh language

Overall Impact	Positive
Justification for impact	The service adheres to the Welsh language standards but a sustainable HRA will enable us to consider opportunities to further promote the Welsh Language
Further actions required	This work can include providing community development activities through the Welsh language will be integral with in our Community Development Table 76

Positive impacts identified:

People using Welsh	A sustainable HRA enables us to continue to promote the Welsh Language and support staff to work in the medium of Welsh so people can use their first language to access the service. We also adopt a local lettings policy which gives priority in rural areas to people from the community to help with protecting the future use of the Welsh language in our communities.
Promoting the Welsh language	The service adheres to the Welsh language standards but a sustainable HRA will enable us to consider opportunities to further promote the Welsh Language. This work can include providing community development activities through the Welsh language.
Culture and heritage	A sustainable HRA enables us to continue to promote the Welsh culture and heritage and support organisations and projects in our communities

Negative impacts identified:

People using Welsh	
Promoting the Welsh language	
Culture and heritage	

A globally responsible Denbighshire

Overall Impact	Positive
Justification for impact	Good quality social housing is key to ensuring that the local economy can thrive in Denbighshire and North Wales. The continued growth of the business plan will support future provision to meet growing need. The service will be able to develop partnerships and support other organisations who are providing services to our tenants.
Further actions required	The service supports the Council's corporate objectives in addition to the more specific plans such as the Housing Strategy and Homelessness Prevention Strategy. Wider health & well being is promoted in addition to the investment in the local economy.

Positive impacts identified:

Local, national, international supply chains	The HRA commits significant investment through stock and neighbourhood improvement programmes. In addition new build homes will add significantly to this and we have awarded a significant contract for new homes components that will be manufactured in North Wales. This supports the local economy. Community Benefits are integral to all contracts to ensure employment and training opportunities are mandatory and the impact is captured as evidence.
Human rights	The HRA investment enables us to provide jobs and opportunities which promote excellent employment practices and working conditions.
Broader service provision in the local area or the region	Good quality social housing is key to ensuring that the local economy in Denbighshire and North Wales is sustainable and supports the economic activity of the area by providing affordable housing options in the area. In addition the provision of social housing with increasing stock numbers will support a number of services which seek to support households with settled and secure accommodation in safe neighbourhoods.

Reducing climate change	The HRA Business Plan will invest in existing homes and new homers to deliver the highest standards of energy performance and use of renewable energy sources in our homes.
--------------------------------	---

Negative impacts identified:

Local, national, international supply chains	
Human rights	
Broader service provision in the local area or the region	
Reducing climate change	

Adroddiad i	Cabinet
Dyddiad y cyfarfod	18 Ionawr 2022
Aelod Arweiniol / Swyddog	Julian Thompson Hill
Awdur yr adroddiad	Steve Gadd, Pennaeth Cyllid ac Eiddo
Teitl	Cyllideb 2021/22 – Cynigion Terfynol

1. Am beth mae'r adroddiad yn sôn?

Mae'r adroddiad yn nodi goblygiadau Setliad Llywodraeth Leol 2022/23 a chynigion i gwblhau'r gyllideb ar gyfer 2022/23.

2. Beth yw'r rheswm dros lunio'r adroddiad hwn?

2.1 Mae'n ofynnol yn ôl y gyfraith i'r Cyngor bennu cyllideb gytbwys y gellir ei chyflawni cyn dechrau pob blwyddyn ariannol a gosod y lefel o Dreth y Cyngor o ganlyniad i ganiatáu i filiau gael eu hanfon at breswylwyr.

2.2 Darparu trosolwg o broses y gyllideb ac effaith y Setliad Llywodraeth Leol a chymeradwyo'r gyllideb ar gyfer 2022/23, gan gynnwys lefel Treth y Cyngor.

3. Beth yw'r Argymhellion?

3.1 Nodi effaith y Setliad Llywodraeth Leol Drafft 2022/23.

3.2 Fod y Cabinet yn cefnogi'r cynigion a amlinellir yn Atodiad 1, ac y manylir arnynt yn Adran 4, ac yn eu hargymell i'r Cyngor llawn er mwyn llunio'r gyllideb yn derfynol ar gyfer 2022/23.

3.3 Argymell i'r Cyngor y cynnydd cyfartalog arfaethedig o 2.95% yn Nhreth y Cyngor.

3.4 Argymell i'r Cyngor fod awdurdod yn cael ei ddirprwyo i'r Pennaeth Cyllid ac Eiddo mewn ymgynghoriad â'r Aelod Arweiniol Cyllid i addasu'r defnydd o arian sydd wedi'i

gynnwys yng nghynigion y gyllideb o hyd at £500,000 os oes yna symud rhwng ffigyrau'r setliad drafft a'r setliad terfynol er mwyn gallu gosod Treth y Cyngor yn amserol.

3.5 Bod y Cabinet yn cadarnhau ei fod wedi darllen, deall ac ystyried yr Asesiadau o'r Effaith ar Les.

4. Manylion yr adroddiad

4.1 Derbyniodd y cyngor y Setliad Llywodraeth Leol Drafft ar gyfer 2022/23 ar 21 Rhagfyr ac arweiniodd at setliad cadarnhaol o 9.2% oedd yn cymharu â safle cyfartalog Cymru o 9.4%. Disgwylir y Setliad Terfynol ar 1 Mawrth ond mae Llywodraeth Cymru (LIC) wedi nodi na fydd yna lawer o newidiadau. O fewn y ffigur a gyhoeddwyd, mae Llywodraeth Cymru wedi cynghori bod nifer o gyfrifoldebau newydd, ac nid oes gan bob un ohonynt gyllid canlyniadol clir yn y data. Mae'r disgwyliadau sy'n ofynnol i ni eu hariannu yn cynnwys y canlynol:

- Mae cynnydd i gyflogau swyddi athrawon a staff nad ydynt yn dysgu wedi'i gynnwys yn yr GCR.
- Y cyfrifoldeb dros dalu Cyflog Byw Gwirioneddol i'n sector Gofal Cymdeithasol ein hun a'r sector Gofal Cymdeithasol preifat.
- Y costau gweithredol craidd mewn cysylltiad â'r Cyd-bwyllgor Corfforaethol newydd.
- Lliniaru ar gyfer y ffaith bod Cronfa Galedi Covid yn dod i ben ar ddiwedd y flwyddyn ariannol gyfredol.

4.2 Yn ôl addewid LIC, mae'r setliad drafft yn cynnwys cynnydd setliad cyfartalog mynegol o 3.5% ar gyfer 2023/24 a 2.4% ar gyfer 2024/25 (amcangyfrif o ffigurau CSDd fyddai 3.3% a 2.2%). Er bod hyn yn cael ei groesawu o safbwynt cynllunio, mae'n nodi y bydd angen gwneud penderfyniadau anodd dros y blynyddoedd i ddod.

4.3 Fel rhan o'r setliad roedd yna 'drosglwyddiadau i mewn' o £0.275 miliwn sydd wedi eu trosglwyddo i'r meysydd gwasanaeth perthnasol fel yn y blynyddoedd blaenorol:

- Ffioedd Clwyd ar gyfer Ailgylchu Gwastraff Rhanbarthol: £0.109 miliwn
- Grant Gweithlu Gofal Cymdeithasol: £0.166 miliwn

4.4 Mae cynigion terfynol i gydbwysu cyllideb 2022/23 wedi eu dangos yn y Cynllun Ariannol Tymor Canolig yn Atodiad 1. Y prif feysydd twf a phwysau yw:

- Pwysau cyflog (can gynnwys cynnydd i Yswiriant Gwladol) o £3.000 miliwn
- Chwyddiant prisiau ac ynni £250,000
- Ardoll y Gwasanaeth Tân o £321,000
- Lwfans ar gyfer cynnydd yn y Cynllun Gostyngiad Treth y Cyngor o £350,000
- Pwysau chwyddiant ysgolion yn cael eu cydnabod yn swm o £3.769 miliwn
- Pwysau demograffig ysgolion o £606,000
- £3.127 miliwn i gydnabod pwysau'r galw a'r rhagolygon mewn Gwasanaethau Cymorth Cymunedol fel rhan o strategaeth hirdymor y cyngor i reoli cyllidebau gofal, yn ogystal â nodi'r rhaglen i sicrhau bod pob aelod o staff gofal yn cael Cyflog Byw Gwirioneddol.
- £0.750 miliwn i gydnabod y pwysau presennol mewn Addysg a Gwasanaethau Plant sy'n ymwneud â Lleoliadau y Tu Allan i'r Sir ac Adennill.
- £500,000 o bwysau i fodloni'r costau cynyddol yn y sector Cludiant Ysgol, sy'n dod yn amlwg yn y monitro misol.
- Buddsoddiad mewn blaenoriaethau sy'n dod i swm o £1.281 miliwn:
  - Buddsoddiad pellach mewn Prosiect Di-garbon o £0.440 miliwn, gyda £0.233 miliwn o hyn ar gyfer staff ychwanegol er mwyn ymgymryd â'r gwaith angenrheidiol, a'r £0.207 miliwn yn weddill ar gyfer ariannu effaith refeniw gwariant cyfalaf (benthyca darbodus)
  - Cynnydd terfynol sy'n ofynnol ar gyfer cynllun Llifogydd y Rhyl, sy'n gyfanswm o £0.081 miliwn
  - Buddsoddiad Cynyddol yn y Rhaglen Cyfalaf Priffyrdd fel y cynhigiwyd gan y Cyngor (£4 miliwn o gyfalaf) - angen amcangyfrif o £235,000 yn y Gyllideb Cyllid Cyfalaf
  - Angen £0.175 miliwn er mwyn cynnal lefelau sy'n bodoli eisoes o Wariant Cyfalaf o fewn Dyraniadau Bloc i wneud yn iawn am ddiffyg yng nghyllid LIC eleni
  - Mae hyn yn gadael £0.350 miliwn, sy'n cael ei gynnig i'w ddefnyddio yn y flwyddyn i ddechrau ariannu prosiectau cyfalaf yn ystod y flwyddyn (e.e. y rhai a ddygwyd ymlaen gan ymarfer Sganio'r Gorwel neu sy'n dod allan o'r Cynllun Corfforaethol newydd)
- Pwysau nad ydynt yn strategol ar y gwasanaeth o £1.111 miliwn - pwysau a gofynion ar gyfer buddsoddiadau gan y gwasanaethau eu hunain, ac wedi'u crynhoi yn Atodiad 2.

- Mae amcangyfrif o bwysau o £0.300 miliwn wedi cael ei gynnwys i dalu ar gyfer elfen CSDd o ofynion y gyllideb barhaus ar gyfer y Cyd-bwyllgor Corfforaethol newydd.
- O wybod graddfa'r setliad drafft sy'n nodi na fydd Cronfa Galedi Covid cyffredinol yn y flwyddyn ariannol nesaf (ond bod cronfeydd wedi'u cynnwys o fewn y setliad), mae cyllid Covid wrth gefn o £1.988 miliwn wedi'i gynnwys. Y gobaith yw, y bydd yn cael ei ddefnyddio ar gyfer costau untro nad oes modd eu hosgoi yn y flwyddyn ariannol nesaf, ond byddwn yn edrych ar ryddhau hwn yn y flwyddyn ganlynol i helpu gyda chydbwysu'r gyllideb.

4.5 Mae'r pwysau a nodwyd uchod yn dod i gyfanswm o £17.628 miliwn. Byddai angen setliad drafft o tua 11% er mwyn ariannu'r pwysau hyn i gyd. Mae'r setliad net +9.2% yn cynhyrchu £15.005 miliwn o refeniw ychwanegol gan adael bwlch cyllido o £2.623 miliwn. Mae'r eitemau canlynol wedi eu cynnwys yn y cynigion er mwyn pontio'r bwch hwnnw:

- Mae Cyllidebau Incwm Ffioedd a Thaliadau wedi bod yn destun chwyddiant yn unol â'r polisi Ffioedd a Thaliadau a gytunwyd sy'n cynyddu incwm allanol o £0.120 miliwn.
- Mae arbedion effeithlonrwydd gweithredol sy'n dod i swm o £634,000 wedi cael eu nodi, sydd o fewn cyfrifoldeb dirprwyol y Pennaeth Gwasanaeth mewn ymgynghoriad gydag Aelodau Arweiniol (gweler Atodiad 2 am grynodeb fesul categori).
- Nid oes arbedion wedi cael eu ceisio gan Wasanaethau Cefnogi Cymunedol nac ysgolion.
- Argymhellir bod Treth y Cyngor yn cynyddu o 2.95%, a fydd yn creu refeniw ychwanegol o £1.869 miliwn, ynghyd â mân newidiadau i Sylfaen y Dreth Gyngor. Mae hyn yn cymharu â chynnydd y llynedd o 3.8% a 4.3% y flwyddyn cyn hynny.

5. Sut mae'r penderfyniad yn cyfrannu at y Blaenoriaethau Corfforaethol?

Mae rheolaeth effeithiol o gyllidebau'r cyngor a chyflawni strategaeth y gyllideb y cytunwyd arni yn sail i weithgareddau ym mhob maes. Mae'r cynigion yn cynnwys dyraniadau i barhau i gefnogi blaenoriaethau corfforaethol a gwasanaeth.

6. Faint fydd hyn yn ei gostio a sut y bydd yn effeithio ar wasanaethau eraill?

Nodir manylion yn Adran 4.

7. Beth yw prif gasgliadau'r Asesiad o'r Effaith ar Les?

Mae Asesiadau o Effaith ar Les o ran cynnydd yn Nhreth y Cyngor wedi'u cynnwys yn Atodiad 4.

8. Pa ymgynghoriadau sydd wedi'u cynnal gyda Chraffu ac eraill?

Yn ogystal â'r adroddiadau rheolaidd i'r Pwyllgor Llywodraethu Corfforaethol, cafodd proses y gyllideb ei hystyried gan y Tîm Arwain Strategol, cyfarfodydd Briffio'r Cabinet, Arweinwyr Grŵp a chyfarfodydd Briffio'r Cyngor. Mae'r Fforwm Cyllidebau Ysgolion wedi'i gynnwys yn y cynigion drwy'r flwyddyn. Ymgynghorwyd ag Undebau Llafur drwy'r Cydbwyllgor Ymgynghorol Lleol. Mae pandemig Covid-19 wedi effeithio ar y lefel o ymgynghori ac ymgysylltu gyda'r cyhoedd. Ond er hynny mae cynlluniau mewn grym i ymgysylltu'n gynnar gyda'r holl fudd-ddeiliaid yn ystod proses gyllidebol 2023/24.

9. Datganiad y Prif Swyddog Cyllid

9.1 Nod y broses gyllidebol yw sicrhau bod y cyngor yn cyflwyno cyllideb gytbwys. Mae'r cynigion yn yr adroddiad hwn yn cynnig dull cytbwys sy'n cymryd yr egwyddorion proses gyllideb newydd i ystyriaeth:

- Anelu i gydnabod ac unioni pwysau o fewn blwyddyn a rhagweld pwysau gwasanaeth gymaint â phosibl er mwyn datblygu cadernid.
- Sicrhau bod gwasanaethau yn cael eu herio i gyflawni gwasanaethau effeithiol, ond i geisio lleihau effaith cynigion ar ddefnyddwyr gwasanaeth a staff.
- Cadw cynnydd yn Nhreth y Cyngor mor isel ag sy'n ymarferol bosibl.
- Cyfyngu'r defnydd o Arian Parod sydd ond yn gohirio'r angen i nodi arbedion.
- Cynnal cyllid ar gyfer blaenoriaethau corfforaethol.

9.2 Oherwydd y dyddiad hwyr iawn ar gyfer y Setliad Terfynol, argymhellir bod y Cabinet a'r Cyngor yn dirprwyo awdurdod i'r Pennaeth Cyllid ac Eiddo mewn ymgynghoriad â'r

Aelod Arweiniol Cyllid i addasu'r defnydd o arian sydd wedi'i gynnwys yng nghynigion y gyllideb o hyd at £500,000. Mae LIC wedi nodi ei bod yn annhebygol y bydd yna unrhyw newidiadau sylweddol, fodd bynnag mae'n synhwyrol cytuno ar gynllun wrth gefn ymlaen llaw.

9.3 Os nad yw'r cynigion yn yr adroddiad hwn yn cael eu derbyn, mae'n rhaid cyflwyno cynigion eraill i gydbwyso'r gyllideb.

10. Pa risgiau sydd ac a oes unrhyw beth y gallwn ei wneud i'w lleihau?

Mae proses y gyllideb ynddi ei hun yn fesur ar gyfer rheoli risg, gyda'r nod o nodi, asesu a chytuno ar gynigion y gyllideb mewn modd sydd wedi ei gynllunio ac sy'n amserol. Byddai methu â chytuno ar y cynigion hyn heb gynnig cynigion posibl eraill, yn peryglu cyflawni cyllideb gytbwys ar gyfer 2022/23.

11. Pŵer i wneud y penderfyniad

Dan Adran 151 Deddf Llywodraeth Leol 1972, mae'n ofynnol i awdurdodau lleol wneud trefniadau i weinyddu eu materion ariannol yn briodol.

Appendix 1 Proposed Budget - as at January 2022

	2021/22 £'000	2022/23 £'000	2023/24 £'000	2024/25 £'000
Funding				
Revenue Support Grant & NNDR (RSG)	158,632	173,637	179,367	183,313
Council Tax	58,187	60,055	62,881	65,703
SSA / Budget Requirement	216,818	233,692	242,248	249,016
Use of Balances				
Total Funding	216,818	233,692	242,248	249,016
Expenditure				
Base Budget	208,302	216,819	233,693	240,062
Inflation / Pressures:				
Pay	870	3,000	1,019	1,019
Price - targeted	100		100	100
Price - NSI Energy	150	250	150	150
CTRS	350	350	350	350
Fire Service Charge	162	321	100	100
Income Inflation	(462)	(120)	(250)	(250)
Social Services	2,397	3,127	1,000	1,000
Childrens Service	750	750		
Other Service Pressures	286	500		
CJCs		300		
Waste Pressures	250			
Schools Inflation	1,205	3,769	1,000	1,000
Schools Investment	1,353			
Schools Demography Adjustment	718	606	700	700
Covid / Brexit Contingency	683	1,988		
Other known items:				
Investment in Priorities 1		81		
Investment in Priorities 2		1,200	700	700
Service Non-Strategic Pressures	176	1,111	1,500	1,500
NWEAB Growth Deal	64			
Carbon Zero Project	389			
Transfers into/out of Settlement	1,280	275		
EFFICIENCIES / SAVINGS:				
Service Efficiencies - BAU - 1%	(690)	(634)		
Service Savings	(781)			
Schools Efficiency Target	(733)			
Total Expenditure	216,819	233,693	240,062	246,431
Funding Shortfall / (Available)	0	0	(2,186)	(2,585)
Annual increase/(decrease) in shortfall	0	(0)	(2,187)	(399)
Key Assumptions				
Settlement %	3.60%	9.20%	3.30%	2.20%
Council Tax Increase % Band D	3.80%	2.95%	3.80%	3.80%

Mae tudalen hwn yn fwriadol wag

Non Strategic Service Pressures

Service Area	Pressures £'000
Investment in Services:	
IT Services	140
Democratic Services	92
HR - Recruitment and Retention	41
Streetscene	115
Highways Revenue	162
Contract Management	50
Facilities Management	45
Strategic Financial Research	50
Countryside Services	50
ALN Reforms	89
Children's Counselling Services	26
Website Development	40
Blue Badges	41
Other Unavoidable Pressures	170
TOTAL	1,111

Service Efficiencies by Category

Saving Type	Savings £'000
Procurement	42
Technical budget reduction (eg decrease in costs)	165
Service Restructures	175
Maximisation of grant/external income	48
Removal of Corporate Contingencies	200
Service Change / Other	5
TOTAL	634

Mae tudalen hwn yn fwriadol wag

Council Tax Sensitivity Analysis

2022/23	Increase %	Increase in Band D £	Proposed Band D £	Total Funding £000	Inc/Dec in Funding £000
	0.00%	0.00	1,436.76	58,333	0
	0.50%	7.18	1,443.94	58,625	292
	1.00%	14.37	1,451.13	58,917	584
	1.50%	21.55	1,458.31	59,209	876
	2.00%	28.74	1,465.49	59,501	1,168
	2.50%	35.92	1,472.68	59,793	1,460
	2.75%	39.51	1,476.27	59,939	1,606
Proposed 2022/23 Level	2.95%	42.38	1,479.14	60,055	1,723
	3.00%	43.10	1,479.86	60,085	1,752
	3.25%	46.69	1,483.45	60,231	1,898
15 Year Average	3.31%	47.56	1,484.31	60,266	1,933
	3.50%	50.29	1,487.04	60,376	2,044
	3.75%	53.88	1,490.64	60,522	2,190
2021/22 Increase	3.80%	54.60	1,491.35	60,552	2,219
6 Year Average	3.91%	56.18	1,492.94	60,616	2,283
	4.00%	57.47	1,494.23	60,668	2,336
2020/21 Increase	4.30%	61.78	1,498.54	60,844	2,511
	4.50%	64.65	1,501.41	60,960	2,628
	5.00%	71.84	1,508.60	61,252	2,920
	5.50%	79.02	1,515.78	61,544	3,212
	6.00%	86.21	1,522.96	61,836	3,504
2019/20 Increase	6.35%	91.23	1,527.99	62,041	3,708
	6.50%	93.39	1,530.15	62,128	3,796
	7.00%	100.57	1,537.33	62,420	4,087

Mae tudalen hwn yn fwriadol wag

Council Tax Level for 2022/23

Well-being Impact Assessment Report

This report summarises the likely impact of the proposal on the social, economic, environmental and cultural well-being of Denbighshire, Wales and the world.

Assessment Number:	998
Brief description:	Proposal is to increase Council Tax by 2.95%
Date Completed:	11/01/2022 11:24:32 Version: 1
Completed by:	Steve Gadd
Responsible Service:	Finance
Localities affected by the proposal:	Whole County,
Who will be affected by the proposal?	All Council Tax Payers and service users within the County
Was this impact assessment completed as a group?	Yes

IMPACT ASSESSMENT SUMMARY AND CONCLUSION

Before we look in detail at the contribution and impact of the proposal, it is important to consider how the proposal is applying the sustainable development principle. This means that we must act "in a manner which seeks to ensure that the needs of the present are met without compromising the ability of future generations to meet their own needs."

Score for the sustainability of the approach

 (3 out of 4 stars) Actual score : 30 / 36.

Summary for each Sustainable Development principle

Long term	Proposed increase is to ensure that the Council can continue to improve services and invest in people and infrastructure. The proposals form part of a five year budget process to manage resources.
Prevention	The proposals include significant investment in zero Carbon and Biodiversity project. There is also significant investment in Social Care and Childrens' Services and Schools. The Council Tax Reduction Scheme helps ensure that those in most need are protected from the increase to Council Tax.
Integration	The increase form part of a balanced set of budget proposals that ensures investment in Corporate Priorities.
Collaboration	Full consultation of the overall proposals have taken place with Cabinet, Council, Budget Board, Unions, School Budget Forum and the Senior Leadership Team.
Involvement	A Communication plan with the public was agreed with the Comms Team in the Autumn to ensure that full involvement and consultation will take place next year. Full consultation has been undertaken this year with Cabinet, Council, SLT, Trade Unions, Group Leaders and the School Budget Forum. Press releases have clearly shown the level of Council Tax proposed and highlighting how to access the full report prior to both Cabinet and Council meetings.

Summary of impact

Well-being Goals

A prosperous Denbighshire	Positive
A resilient Denbighshire	Positive
A healthier Denbighshire	Neutral
A more equal Denbighshire	Neutral
A Denbighshire of cohesive communities	Positive
A Denbighshire of vibrant culture and thriving Welsh language	Neutral
A globally responsible Denbighshire	Positive

Main conclusions

The impacts are broadly positive. This is because the Council Tax rise proposed supports a budget that protects existing service levels and increases investment in social care, schools and in investment in key priorities such as highways and the environment. This year the proposed increase of 2.95% is below inflation and the lowest increase for five years. Clearly the impact is the increased

tax paid by residents. The main mitigation is that around 25% of tax payers receive financial support through the Council Tax Reduction Scheme. However, it is recognised that for some taxpayers, the proposed rise will create an additional financial burden, particularly for those with relatively fixed incomes or little disposable income.

Evidence to support the Well-being Impact Assessment

- We have consulted published research or guides that inform us about the likely impact of the proposal
- We have involved an expert / consulted a group who represent those who may affected by the proposal
- We have engaged with people who will be affected by the proposal

THE LIKELY IMPACT ON DENBIGHSHIRE, WALES AND THE WORLD

A prosperous Denbighshire

Overall Impact	Positive
Justification for impact	The budget process and the setting of Council Tax is an enabling activity which should allow services to develop proposals and services which will help achieve the Wellbeing goals. I believe the proposals for 2022/23 are a balanced package that allow for investment in services alongside ensuring that unavoidable pressures are funded. Hopefully this allows services to deliver on their plans.
Further actions required	Negative impacts on services have been minimised this year. Social Care and School have been protected completely and only efficiencies of 1% requested from other services. A thorough process led by the Budget Board scrutinised all proposals.

Positive impacts identified:

A low carbon society	Proposals continue the investment in Carbon Zero 2030 target
Quality communications, infrastructure and transport	Proposals include large investment in Highways infrastructure and flooding schemes
Economic development	Investment above will aid Economic development - further commitments include match funding for the Levelling-up Exercise
Quality skills for the long term	Investment for HR to help with recruitment and retention included
Quality jobs for the long term	
Childcare	

Negative impacts identified:

A low carbon society	High impact schemes such as Highways and flood defences obviously increase Emissions, especially during the construction phase
Quality communications, infrastructure and transport	
Economic development	
Quality skills for the long term	
Quality jobs for the long term	
Childcare	

A resilient Denbighshire

Overall Impact	Positive
-----------------------	----------

Justification for impact	The budget process and the setting of Council Tax is an enabling activity which should allow services to develop proposals and services which will help achieve the Wellbeing goals. I believe the proposals for 2022/23 are a balanced package that allow for investment in services alongside ensuring that unavoidable pressures are funded. Hopefully this allows services to deliver on their plans.
Further actions required	Negative impacts on services have been minimised this year. Social Care and School have been protected completely and only efficiencies of 1% requested from other services. A thorough process led by the Budget Board scrutinised all proposals.

Positive impacts identified:

Biodiversity and the natural environment	Proposals continue the investment in Carbon Zero 2030 and Biodiversity target
Biodiversity in the built environment	Proposals continue the investment in Carbon Zero 2030 and Biodiversity target
Reducing waste, reusing and recycling	
Reduced energy/fuel consumption	Proposals continue the investment in Carbon Zero 2030 and Biodiversity target
People's awareness of the environment and biodiversity	Proposals continue the investment in Carbon Zero 2030 and Biodiversity target
Flood risk management	Proposals include large investment in flood defences

Negative impacts identified:

Biodiversity and the natural environment	
Biodiversity in the built environment	
Reducing waste, reusing and recycling	
Reduced energy/fuel consumption	High impact schemes such as Highways and flood defences obviously increase Emissions, especially during the construction phase
People's awareness of the environment and biodiversity	
Flood risk management	

A healthier Denbighshire

Overall Impact	Neutral
Justification for impact	The Budget supports the key services to help deliver a healthier Denbighshire.
Further actions required	Negative impacts on services have been minimised this year. Social Care and School have been protected completely and only efficiencies of 1% requested from other services. A thorough process led by the Budget Board scrutinised all proposals.

Positive impacts identified:

A social and physical environment that encourage and support health and well-being	Proposals include £3.1m above inflation investment in Social Care
Access to good quality, healthy food	
People's emotional and mental well-being	
Access to healthcare	
Participation in leisure opportunities	Funding for DLL has been maintained at existing levels which will hopefully allow DLL to flourish, especially if Covid restrictions come to an end in 22/23

Negative impacts identified:

A social and physical environment that encourage and support health and well-being	
Access to good quality, healthy food	
People's emotional and mental well-being	
Access to healthcare	
Participation in leisure opportunities	

A more equal Denbighshire

Overall Impact	Neutral
Justification for impact	Whilst the Council Tax rise will increase the amount paid, it also allows the Council to increase funding to provision in key areas such as social care, waste services, children's services and schools and maintain service levels broadly. It also allows funding of a number of corporate priorities including Carbon Neutral targets, Flood Defence and investing in regeneration.
Further actions required	There will be an impact on the personal budgets of those who will not qualify for support: residents will pay more Council Tax - however there is support via the Council Tax reduction scheme for those who qualify for such support.

Positive impacts identified:

Improving the well-being of people with protected characteristics. The nine protected characteristics are: age; disability; gender reassignment; marriage or civil partnership; pregnancy and maternity; race; religion or belief; sex; and sexual orientation	
People who suffer discrimination or disadvantage	
People affected by socio-economic disadvantage and unequal outcomes	Budget also includes provision to increase spending on the Council Tax Reduction Scheme which helps protect vulnerable residents from Council Tax
Areas affected by socio-economic disadvantage	

Negative impacts identified:

Improving the well-being of people with protected characteristics. The nine protected characteristics are: age; disability; gender reassignment; marriage or civil partnership; pregnancy and maternity; race; religion or belief; sex; and sexual orientation	
People who suffer discrimination or disadvantage	
People affected by socio-economic disadvantage and unequal outcomes	Any Council Tax increase will impact on residents budgets, however the most vulnerable are protected
Areas affected by socio-economic disadvantage	

Overall Impact	Positive
Justification for impact	The proposal to raise Council Tax supports a budget that protects front line services and protects the investment in new priority areas to enhance community resilience.
Further actions required	Residents will pay more Council Tax - however there is support via the Council Tax Reduction Scheme for those who qualify for such support. For those who do not qualify for Council Tax Reduction Scheme support, the Council works closely and proactively with Citizens Advice to provide help and support with personal budgeting to those residents who may require it. Flexible payment options are available over ten or twelve months.

Positive impacts identified:

Safe communities and individuals	
Community participation and resilience	
The attractiveness of the area	The funding for biodiversity projects should help with attractiveness of the area.
Connected communities	Large investment in Highways infrastructure will help ensure communities feel connected
Rural resilience	Highways investment is particularly aimed to help the quality of the rural network

Negative impacts identified:

Safe communities and individuals	
Community participation and resilience	
The attractiveness of the area	
Connected communities	
Rural resilience	

A Denbighshire of vibrant culture and thriving Welsh language

Overall Impact	Neutral
Justification for impact	The proposal to raise Council Tax supports a budget that helps to maintain services received by the public.
Further actions required	The negatives are managed through Council Tax relief being available for those who qualify for the support, though clearly this does not address the impact on all residents.

Positive impacts identified:

People using Welsh	The Council tax collection service and all correspondence is available through the medium of Welsh.
Promoting the Welsh language	
Culture and heritage	

Negative impacts identified:

People using Welsh	
Promoting the Welsh language	
Culture and heritage	

A globally responsible Denbighshire

Overall Impact	Positive
Justification for impact	The proposal to raise Council Tax supports a budget that allows service levels to be broadly maintained in 2021/22 and so should not therefore adversely impact supply chains. Significant investment also included for reducing climate change and coping with its impact.
Further actions required	Residents will pay more Council Tax - however there is support via the Council Tax Reduction Scheme for those who qualify for such support. For those who do not qualify for Council Tax Reduction Scheme support, the Council works closely and proactively with Citizens Advice to provide help and support with personal budgeting to those residents who may require it. Flexible payment options are available over ten or twelve months.

Positive impacts identified:

Local, national, international supply chains	The proposal allows for service levels to be broadly maintained during 2022/23.
Human rights	
Broader service provision in the local area or the region	It also allows funding of a number of corporate priorities including Carbon Neutral targets, Schools, Social Care, Flood defences and match funding for the Levelling-Up fund.
Reducing climate change	The budget continues the significant investment in trying to reduce climate change through the 2030 targets and also ensuring the Council is resilient to change which we already know is happening (eg flood defences)

Negative impacts identified:

Local, national, international supply chains	
Human rights	
Broader service provision in the local area or the region	
Reducing climate change	

Mae tudalen hwn yn fwriadol wag

Adroddiad i'r:	Cabinet
Dyddiad y Cyfarfod	18 Ionawr 2022
Swyddog / Aelod Arweiniol	Julian Thompson Hill
Awdur yr Adroddiad	Steve Gadd, Pennaeth Cyllid ac Eiddo
Teitl	Adroddiad Cyllid (Rhagfyr 2021/22)

1. Am beth mae'r adroddiad yn sôn?

Mae'r adroddiad yn rhoi manylion am gyllideb refeniw ac arbedion y Cyngor fel y cytunwyd arnynt ar gyfer 2021/22. Mae'r adroddiad hefyd yn rhoi diweddariad cryno o'r Cynllun Cyfalaf yn ogystal â'r Cyfrif Refeniw Tai a'r Cynllun Cyfalaf Tai.

2. Beth yw'r rheswm dros lunio'r adroddiad hwn?

Pwrpas yr adroddiad yw rhoi'r wybodaeth ddiweddaraf am sefyllfa ariannol bresennol y Cyngor, a chadarnhau'r cyllidebau gwasanaeth y cytunwyd arnynt ar gyfer 2021/22.

3. Beth yw'r Argymhellion?

3.1 Bod yr Aelodau'n nodi'r cyllidebau a bennwyd ar gyfer 2021/22 a'r cynnydd a wnaed yn erbyn y strategaeth y cytunwyd arni.

4. Manylion yr adroddiad

Mae'r adroddiad yn rhoi crynodeb o gyllideb refeniw'r Cyngor ar gyfer 2021/22, sydd i'w gweld yn Atodiad 1. Cyllideb refeniw net y Cyngor yw £216.818 miliwn (£208.302 miliwn yn 20/21). Rhagwelir y bydd gorwariant o £1.641 miliwn ar gyllidebau gwasanaethau a chorfforaethol (£1.349 miliwn y mis diwethaf). Amlinellir y naratif o amgylch y risgiau a'r rhagdybiaethau presennol sy'n sail i'r asesiad hwn yn Adran 6.

Roedd angen i gyllideb 2021/22 ddod o hyd i, a chytuno ar arbedion gwasanaeth ac arbedion effeithlonrwydd o £2.666 miliwn fel y nodir isod:

- Mae Ffioedd a Thaliadau wedi bod yn destun chwyddiant yn unol â'r polisi Ffioedd a Thaliadau y cytunwyd arno (£0.462 miliwn).
- Mae arbedion effeithlonrwydd gweithredol (£690,000) wedi eu nodi'n bennaf gan wasanaethau drwy gydol y flwyddyn ac o fewn cyfrifoldeb a ddirprwywyd i Benaethiaid Gwasanaeth mewn ymgynghoriad ag Aelodau Arweiniol.
- Mae arbedion o £0.781 miliwn hefyd wedi eu nodi, sy'n newid darpariaeth gwasanaethau mewn rhyw ffordd, a chawsant eu rhannu mewn manylder gyda'r Cabinet a'r Cyngor yn sesiynau briffio mis Rhagfyr.
- 1% (£0.733 miliwn) o darged effeithlonrwydd ysgolion o Gyllideb Ddirprwyedig yr Ysgolion.

Tybir bod y cynnydd mewn ffioedd a chostau a'r arbedion gweithredol eisoes wedi'u cyflawni, a dirprwywyd arbedion yr ysgolion i'r cyrff llywodraethu i'w monitro a'u cyflawni.

5. Sut mae'r penderfyniad yn cyfrannu at y Blaenoriaethau Corfforaethol?

Mae rheoli cyllidebau refeniw a chyfalaf y Cyngor yn effeithiol a chyflawni'r strategaeth gyllidebol y cytunwyd arni yn sail i waith ym mhob maes, gan gynnwys blaenoriaethau corfforaethol.

6. Faint fydd hyn yn ei gostio a sut y bydd yn effeithio ar wasanaethau eraill?

Manylir ar naratifau gwasanaethau arwyddocaol sy'n egluro amrywiadau a risgiau yn Atodiad 2, ond dylid nodi'r canlynol hefyd:

6.1 Effaith y Coronafeirws – Mae'r strategaeth o weithio mewn partneriaeth â Llywodraeth Cymru yn parhau i sicrhau cyllid grant sylweddol i helpu gyda phwysau sy'n gysylltiedig â Covid. Hyd yma, mae wyth o hawliadau gwariant wedi cael eu cyflwyno yn y cyfnod rhwng Ebrill a Thachwedd, am gyfanswm o £5.85 miliwn. Mae dau hawliad incwm sy'n dod i gyfanswm o £3.15 miliwn ar gyfer chwarter 1 a chwarter 2 hefyd wedi eu cyflwyno. Disgwylir y bydd yr hawliadau incwm yn dechrau gostwng bellach gan fod y

cyfyngiadau Covid ehangach wedi llacio, ond mae hawliadau gwariant yn debygol o barhau. Yn amlwg, bydd hyn yn dibynnu ar y sefyllfa sy'n parhau i newid mewn perthynas ag amrywiolyn Omicron.

6.2 Cyllidebau Corfforaethol – Rhagwelir ar hyn o bryd y bydd y cyllidebau'n mantoli.

Fodd bynnag, nodwyd y risgiau canlynol yn y misoedd blaenorol, y mae rhai ohonynt bellach wedi'u datrys. Gallai hyn ganiatáu rhyddhau arian at raid i helpu ariannu gorwariant gwasanaethau yn y misoedd i ddod.

- Effaith barhaus Covid ar Incwm o Dreth y Cyngor – mae hyn yn dal i fod yn risg er bod perfformiad yn y maes hwn yn gwella.
- Effaith barhaus ar Gynllun Gostyngiadau Treth y Cyngor – Ar hyn o bryd mae'r gyllideb ychwanegol y cytunwyd arni fel rhan o gyllideb 21/22 yn ddigon i ariannu'r gwariant a ragwelir yn y maes hwn. Fodd bynnag, mae hwn yn parhau i fod yn faes anwadal a effeithir gan y sefyllfa economaidd ehangach.
- Setliadau cyflog ar gyfer 2021/22 – gall y cynnig diweddar mewn perthynas â gweithwyr llywodraeth leol a'r cyhoeddiad mewn perthynas â chyflog athrawon gael eu hariannu o fewn y pwysau sydd wedi eu cynnwys yng nghyllideb 21/22. Fodd bynnag, dylid nodi bod cynnig cyflog staff nad ydynt yn athrawon eto i gael ei gytuno.

Bydd y sefyllfa yn parhau i gael ei monitro'n ofalus dros y misoedd nesaf.

6.3 Ysgolion – Roedd y gyllideb a gytunwyd gan y Cyngor ar gyfer 2021/22 yn cynnwys cyfanswm buddsoddiad ychwanegol net o ychydig dros £2.5 miliwn yng nghyllidebau dirprwyedig ysgolion (heb gynnwys cynnydd i grantiau gan Lywodraeth Cymru). Yr amcanestyniad diweddaraf o falansau ysgolion i'w dwyn ymlaen i 2022/23 yw balans credyd net o £4.179 miliwn, sy'n cynrychioli gostyngiad o £1.491 miliwn yn y balansau a ddygwyd ymlaen i 2021/22 o £5.670 miliwn. Mae tanwariant bychan o £120,000 ar gyllidebau sydd heb eu dirprwyo. Mae'r symudiad yn ymwneud yn bennaf â grantiau Covid untro a dderbyniwyd yn y flwyddyn ariannol ddiwethaf, a gynyddodd arian wrth gefn ysgolion ac y rhagwelir bellach y byddant yn cael eu gwario yn y flwyddyn ariannol hon ar y rhaglen dal i fyny ac adfer ar ôl Covid mewn ysgolion.

6.4 Y Cyfrif Refeniw Tai (CRT) Mae'r sefyllfa refeniw ddiweddaraf yn tybio y bydd gostyngiad o £1.316 miliwn mewn balansau ar ddiwedd y flwyddyn, sydd £0.663 miliwn yn

fwy na'r £653,000 adeg cymeradwyo'r gyllideb. Mae'r rhaglen Gyfalaf ar gyfer 2021/22 ar hyn o bryd yn £29.3 miliwn, ac yn cael ei dyrannu'n bennaf rhwng gwelliannau arfaethedig i'r stoc dai bresennol (£13 miliwn) a chaffaeliadau a datblygiadau tai newydd (£16 miliwn).

6.7 - Rheoli'r Trysorlys - Ar ddiwedd mis Rhagfyr, roedd cyfanswm benthyciadau'r Cyngor yn dod i £241.621 miliwn ar gyfradd gyfartalog o 3.68%. Roedd y balansau buddsoddi yn £18.9 miliwn ar gyfradd gyfartalog o 0.04%.

6.6 Mae crynodeb o **Gynllun Cyfalaf** y Cyngor i'w weld ynghlwm yn Atodiad 3. Swm y cynllun cyfalaf a gymeradwywyd yw £47.72 miliwn, ac mae'r gwariant hyd yma yn £22.3 miliwn. Mae Atodiad 4 yn cynnwys y wybodaeth ddiweddaraf am y prif brosiectau sydd wedi'u cynnwys yn y Cynllun Cyfalaf cyffredinol.

7. Beth yw prif gasgliadau'r Asesiad o'r Effaith ar Les?

Cafodd Asesiadau o'r Effaith ar Les ar gyfer y cynnydd yn Nhreth y Cyngor eu cyflwyno i'r Cyngor ar 26 Ionawr.

8. Pa ymgynghoriadau sydd wedi'u cynnal gyda Chraffu ac eraill?

Yn ogystal â'r adroddiadau rheolaidd i'r Pwyllgor Llywodraethu Corfforaethol, cafodd proses y gyllideb ei hystyried gan y Tîm Arwain Strategol, cyfarfodydd Briffio'r Cabinet, Arweinwyr Grŵp a chyfarfodydd Briffio'r Cyngor. Mae'r Fforwm Cyllidebau Ysgolion wedi'i gynnwys yn y cynigion drwy gydol y flwyddyn. Ymgynghorwyd ag Undebau Llafur drwy'r Cydbwyllgor Ymgynghorol Lleol. Mae pandemig Covid wedi effeithio ar lefel yr ymgynghori a'r ymgysylltu gyda'r cyhoedd. Er hynny, mae yna gynlluniau i ymgysylltu'n gynnar gyda'r holl fudd-ddeiliaid yn ystod proses cyllideb 2022/23.

9. Datganiad y Prif Swyddog Cyllid

Mae'n galonogol bod Llywodraeth Cymru wedi cadarnhau cymorth ariannol Covid ar gyfer blwyddyn ariannol gyfan 2021/22. Fodd bynnag, dylid nodi bod rhai o'r meini prawf wedi'u tynhau, a allai olygu y bydd yn rhaid i wasanaethau ariannu rhywfaint o bwysau ychwanegol. Mae gwaith monitro'n parhau i ddangos pwysau yn y meysydd arferol, sef Digartrefedd a Gwasanaethau Plant. Rydym wedi buddsoddi'n sylweddol yn y meysydd hyn dros y blynyddoedd diwethaf a disgwylir y bydd yr angen yn parhau. Mae pwysau

cychwynnol eisoes wedi'u cynnwys yn y Cynllun Ariannol Tymor Canolig a bydd y rhain yn cael eu pennu'n derfynol fel rhan o broses barhaus y gyllideb.

10. Pa risgiau sydd yna ac a oes unrhyw beth y gallwn ei wneud i'w lleihau?

Mae'n parhau i fod yn gyfnod heriol yn ariannol ac mae ansicrwydd yn parhau mewn perthynas ag effaith barhaus Covid-19, Brexit a strategaeth ariannol Llywodraeth y DU wrth ymdrin ag effaith ariannol hirdymor yr ymateb i Covid ar gyllid cyhoeddus. Er bod y rhagolygon ariannol yn ansicr, mae ein sefyllfa ariannol yn iach ac mae proses gyllideb 3/5 mlynedd gadarn wedi cael ei chymeradwyo'n ddiweddar gan y Tîm Arwain Strategol, y Tîm Gweithredol Corfforaethol a'r Cabinet, ac mae'r Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio wedi craffu arni.

11. Pŵer i wneud y penderfyniad

Dan Adran 151 Deddf Llywodraeth Leol 1972, mae'n ofynnol i awdurdodau lleol wneud trefniadau i weinyddu eu materion ariannol yn briodol.

Mae tudalen hwn yn fwriadol wag

Appendix 1

DENBIGHSHIRE COUNTY COUNCIL REVENUE BUDGET 2021/22

Dec-21	Net Budget	Budget 2021/22			Projected Outturn							Variance
	2020/21	Expenditure	Income	Net	Expenditure	Income	Net	Expenditure	Income	Net	Net	Previous Report
	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	%	£'000
Communities and Customers	3,325	4,623	-1,362	3,261	5,517	-2,255	3,262	894	-894	0	0.00%	0
Education and Children's Service	17,145	32,994	-15,206	17,788	29,377	-10,986	18,391	-3,617	4,220	603	3.39%	529
Business Improvement and Modernisation	4,309	5,716	-1,121	4,595	6,447	-1,883	4,564	731	-762	-31	-0.67%	-37
Legal, HR and Democratic Services	2,384	3,988	-1,622	2,366	3,945	-1,624	2,321	-43	-2	-45	-1.90%	-45
Finance and Property	4,664	10,332	-4,603	5,729	10,422	-4,693	5,729	90	-90	0	0.00%	0
Highways and Environmental Services	17,074	30,149	-14,436	15,713	27,659	-11,292	16,367	-2,490	3,144	654	4.16%	442
Planning and Public Protection	9,748	16,794	-7,183	9,611	17,849	-7,774	10,075	1,055	-591	464	4.83%	464
Community Support Services	38,118	57,266	-17,399	39,867	58,964	-19,097	39,867	1,698	-1,698	0	0.00%	0
Leisure - Retained Budgets	3,346	3,273	0	3,273	3,269	0	3,269	-4	0	-4	-0.12%	-4
Total Services	100,113	165,135	-62,932	102,203	163,449	-59,604	103,845	-1,686	3,327	1,641	1.61%	1,349
Corporate	16,231	47,709	-29,271	18,438	47,719	-29,281	18,438	10	-10	0	0.00%	0
Precepts & Levies	4,899	5,060	0	5,060	5,060	0	5,060	0	0	0	0.00%	0
Capital Financing	13,724	15,176	0	15,176	15,176	0	15,176	0	0	0	0.00%	0
Total Corporate	34,854	67,945	-29,271	38,674	67,955	-29,281	38,674	10	-10	0	0.00%	0
Council Services & Corporate Budget	134,967	233,080	-92,203	140,877	231,404	-88,885	142,519	-1,676	3,317	1,641	1.16%	1,349
Schools & Non-delegated School Budgets	73,335	85,277	-9,336	75,941	87,109	-9,797	77,312	1,832	-461	1,371	1.81%	1,382
Total Council Budget	208,302	318,357	-101,539	216,818	318,513	-98,682	219,831	156	2,856	3,012	1.39%	2,731
Housing Revenue Account	213	17,606	-16,953	653	17,889	-16,573	1,316	283	380	663		663

Mae tudalen hwn yn fwiadol wag

Appendix 2 - Service Variance Narrative

Service	Variance Last Month £000	Variance This Month £000	Change £000	Description
Communities and Customers	0	0	0	No Variances to report at this stage.
Education and Children's Service	529	603	74	This Pressure all relates to high cost residential and Independent Fostering placements. The increase from last month's figure reported to Cabinet all relates to additional high cost residential and Independent Fostering placements. However the figures remain volatile at this stage and the service may well receive additional Welsh Government grant funding which may lower the overspend. All residential and independent fostering placements have been costed to realistic timescales however no allowance has been made for any further new placements throughout the year.
Business Improvement and Modernisation	-37	-31	6	Underspend due to a vacancy savings. It is anticipated that the underspend will be placed in the new reserve set up to help fund future improvements to the heritage offer at Ruthin Gaol.
Legal, HR and Democratic Services	-45	-45	0	The underspend relates the net effect of the detailed monitoring (eg vacancies).
Finance and Property	0	0	0	There are ongoing pressures within this service relating to the ongoing reduction in the Housing Benefit Administration Grant - currently we are hoping to identify one-off funding to once again mitigate this pressure.
Highways, Facilities and Environmental Services	442	654	212	The reported overspend relates to ongoing pressures in Waste Service relating to increases in costs and decreases in income received for recyclable waste. The figure reported assumes that we will continue to be able to claim for Covid related costs. The increase from last month relates mainly to an increase in increase in disposal fees with utilising Parc Adfer. Funding for this element of the pressure has been transferred into the settlement for next year and will be passported top the service.
Planning and Public Protection	464	464	0	As noted in previous reports the position with school transport wasn't going to be clear until the contracts for September school re-opening were finalised. the financial implications of those changes have been investigated in detail over the last few weeks and the current estimated overspend is estimated to be £464k. This is largely as a result of shortages of staff and increase in fuel prices which have meant that there are fewer providers and contract costs have increased. A pressure for School Transport has been included in the budget proposals going to Cabinet and Council in January. Planning income is still down on pre-pandemic levels but it is hoped this will increase over the coming months.
Community Support Services	0	0	0	Although an additional pressure of £2.4m was included in the budget for 2021/22 Homelessness in particular remains an area of pressure which is largely being claimed from teh Covid Hardship Fund. There is an SLT working group which is tasked with identifying and providing in-house provision which will improve the level of service and reduce costs in the future. There is a great deal of uncertainty around grant funding for pressures in the sector which will be monitored closely over the coming months, however the financial position in year indicates that financial pressures are being kept within current budget allocations this financial year.
Leisure - ADM	-4	-4	0	The movement relates to minor variances.
Corporate & Miscellaneous	0	0	0	See body of report for details
Precepts & Levies	0	0	0	There are no risks in this area
Capital Financing	0	0	0	The position on capital financing is very much related to progress on capital projects and variances do not crystallise until the final outturn is known. Any spare capacity this year is likely to be required to fulfill the investment target in Highways agreed by Council. It can now be confirmed that due to capital receipts received in year that £900k additional investment in Highways has been allocated.
Council Services & Corporate Budget	1,349	1,641	292	

Mae tudalen hwn yn fwiadol wag

Denbighshire County Council - Capital Plan 2021/22 - 2024/25

APPENDIX 3

Position to end December 2021

Tudalen 111

	2021/22 ORIGINAL ESTIMATE £000s	2021/22 LATEST ESTIMATE £000s	2022/23 LATEST ESTIMATE £000s	2023/24 LATEST ESTIMATE £000s	2024/25 LATEST ESTIMATE £000s
Capital Expenditure					
Total Estimated Payments - Other	24,699	31,641	10,597	350	
Total Estimated Payments - Major Projects:					
Housing Improvement Grants	1,200	1,575			
Rhyl, New 3-16 Catholic School	366	391			
Ysgol Llanfair, New School		75			
Ysgol Carreg Emlyn, New School		50			
Highways Maintenance	2,960	3,830			
East Rhyl Coastal Defence Scheme	8,150	5,250	7,575		
Rhyl Waterfront and Waterpark		24			
Rhyl Queens Market Redevelopment	3,128	2,282	3,493	121	
Waste Service Remodelling	13,472	2,103	11,428		
Contingency	500	500	500	500	500
Total	54,475	47,721	33,593	971	500
Capital Financing					
External Funding	28,332	26,359	16,826	6,036	6,036
Receipts and Reserves	6,610	11,394	4,885	121	
Prudential Borrowing	19,533	9,968	17,418	350	
Unallocated Funding	0	0	(5,536)	(5,536)	(5,536)
Total Capital Financing	54,475	47,721	33,593	971	500

Note: 2021-22 Original Estimate is the position as approved by Council on 23rd February 2021

Mae tudalen hwn yn fwiadol wag

Appendix 4 - Major Capital Projects Update – December 2021

21st Century Schools Programme – Ysgol Llanfair	
Total Budget	£4.964m
Expenditure to date	£4.962m
Estimated remaining spend in 21/22	£0.002m
Future Years estimated spend	£0.000m
Funding	WG £0.180m; DCC £4.784m
Narrative:	
<p>This scheme is within the Band A proposals for 21st Century Schools Programme. The project has provided a new school building on a new site in Llanfair DC.</p> <p>The swap in land whereby the Church in Wales St. Asaph Diocese will receive the footprint of the land at the new school site and the Council will receive ownership of the land in Diocese ownership at the former school site is still currently progressing. DCC Legal are awaiting confirmation from the diocese regarding the former sites registered title. We are currently awaiting further details on this matter before Legal will progress.</p> <p>Once the former site is in the Council's possession, it will be declared surplus by Education and discussions on the future use for the former school site will commence.</p>	
Forecast In Year Expenditure 21/22	£0.075m

21st Century Schools Programme – Glasdir

Total Budget	£11.714m
Expenditure to date	£11.569m
Estimated remaining spend in 21/22	£0.145m
Future Years estimated spend	£0.000m
Funding	DCC £3.066m; WG £8.648m

Narrative

This project has delivered a new shared school building site for Rhos Street School and Ysgol Penbarras at Glasdir, Ruthin which has been used by the schools since April 2018. The final account has now been settled.

The work to create an additional school yard for Rhos Street School started on the 21st of June and was completed in August 2021 ready for the start of the autumn school term.

The costs of the works, is less than the pre tender estimate of £200k, and will be absorbed from the overall allocation to the Ruthin projects in 2016 as part of Denbighshire's contribution to the 21st Century Schools Programme

Forecast In Year Expenditure 21/22	£0.174m
------------------------------------	---------

21st Century Schools Programme – Rhyl, Christ the Word School	
Total Budget	£23.440m
Expenditure to date	£23.081m
Estimated remaining spend in 21/22	£ 0.359m
Future Years estimated spend	£ 0.000m
Funding	WG £5.541m; DCC £17.899m
Narrative:	
<p>This scheme is within the Band A proposals for 21st Century Schools Programme.</p> <p>There are still some outstanding snags; we are working closely with the contractor to get these items rectified as soon as possible.</p> <p>The football pitch at the front of the school continues to be monitored – this has not been handed over to us yet as we continue to work with the contractor to bring it up to a suitable standard.</p> <p>The programme and budget continues to be monitored closely as the project comes to an end.</p>	
Forecast In Year Expenditure 21/22	£0.391m

Rhyl Queens Market Redevelopment	
Total Budget	£10.922m
Expenditure to date	£6.204m
Estimated remaining spend in 21/22	£1.104m
Future Years estimated spend	£3.614m
Funding	WG £7.270m DCC Asbestos £0.252m. DCC £3.400m
Narrative:	
<p>The demolition contractor started on site in January 2021 but due to a number of issues including the identification of additional asbestos and structural/safety concerns bring all of the buildings down, the demolition is now scheduled to complete January 20th 2022.</p> <p>Wynne Construction have been appointed through the NWCP framework to deliver Phase 1 and are currently working up the detailed design. The initial cost plan received was significantly over budget and we are working with the design team to bring this down to a more reasonable figure. This will inevitably result in the project requiring further funding from Welsh Government and the Council.</p> <p>A report is due to go to the February 2022 Cabinet (and Briefing) seeking approval to let the contract for the development of Phase 1, but there will need to be a lot of work done beforehand to finalise the cost plan and source the remaining funding. If successful, work will start on site March 2022.</p>	
Forecast In Year Expenditure 21/22	£2.282m

Waste Service Remodelling	
Total Budget	£17.749m
Expenditure to date	£4.393m
Estimated remaining spend in 21/22	£0.541m
Future Years estimated spend	£12.815m
Funding	WG £9.544m , DCC £8.205m
Narrative:	
<p>A number of work streams are being taken forward to include:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Development of a new single central waste transfer station depot on land adjacent to the Colomendy Industrial Estate in Denbigh. The Phase 1 Enabling Works Contract commenced on site on July 5th 2021. Phase 1 will be followed by a further Tender process to appoint a Contractor to deliver Phase 2 works to complete the development of the new Depot by spring/summer 2023 to support a subsequent roll out of the proposed new service model in 2023. • Specification of the new fleet required to support the new model has been completed following a number of trials / tests and routing of the new rounds with a tender for the new fleet issued in December 2021 for return in January 2022 to enable a subsequent award of contract to supply the new fleet in time for manufacture and delivery of the new fleet leading up to the planned new service roll out. <p>An Options Appraisal exercise on the detail of the new recycling container design has been undertaken, with the new service model and supporting Containers presented to Scrutiny in May 2021. A procurement exercise for the Containers to support the new model will be undertaken in due course with a delivery schedule in time for roll out associated with proposed service change. A number of mobilisation and communication activities are ongoing to prepare for the service change and include developing the new collection routes; planning for any staffing changes/requirements and ongoing engagement and communication with stakeholders and residents.</p>	
Forecast In Year Expenditure 21/22	£2.103m

East Rhyl Coastal Defence Scheme	
Total Budget	£27.528m
Expenditure to date	£17.998m
Estimated remaining spend in 21/22	£1.955m
Future Years estimated spend	£7.575m
Funding	WG £23.400m; DCC £4.128m
Narrative:	
<p>The ongoing coastal defence scheme at East Rhyl will provide an improved standard of flood protection for around 1650 properties.</p> <p>Work on site continues to progress well and is on time and within budget. The new rock revetment and sea defence wall is complete, along with three new beach accesses. Work on building the new promenade is around 95% complete. Top soiling and landscaping works are around 90% complete.</p>	
Forecast In Year Expenditure 21/22	£5.250m

Rhaglen Gwaith i'r Dyfodol y Cabinet

Cyfarfod	Eitem (disgrifiad / teitl)		Pwrpas yr Adroddiad	Angen penderfyniad y Cabinet (oes/nac oes)	Awdur – Aelod Arweiniol a Swyddog Cyswllt
15 Chwefror	1	Gwasanaeth Asesiw'r Cof Rhanbarthol - Gwahoddiad i Dendro	Ceisio cymeradwyaeth terfynol i'r ddyfarnu'r contract	Oes	Cynghorydd Bobby Feeley / Catrin Roberts / Catrin Perry
	2	Cam 1 Marchnad y Frenhines – dyfarnu'r contract adeiladu	Ceisio cymeradwyaeth i ddyfarnu contract i gyflawni Cam 1 o Brosiect Adeiladau'r Frenhines yn y Rhyl	Oes	Y Cynghorydd Hugh Evans / Russell Vaughan
	3	Cymeradwyo dyfarniad contract ar gyfer y Ffilyd Gwastraff newydd i gefnogi'r model newydd ar gyfer y Gwasanaeth Gwastraff	Dyfarnu'r contract ar gyfer y ffilyd gwastraff newydd	Oes	Y Cynghorydd Brian Jones / Tony Ward / Chris Brown / Joanne Taylor
	4	Dyfarnu Contract – adnewyddu tai teras yn 2 – 16 Aquarium Street y Rhyl.	Dyfarnu contract adeiladu ar gyfer datblygiad tai	Oes	Y Cynghorwyr Tony Thomas a Julian Thompson-Hill / Mark Dixon
	5	Cynllun penderfyniadau dirprwyedig arfaethedig ar gyfer caffael tir (rhydd-ddaliadol a lesddaliadol) i ddibenion dal a storio carbon a gwelliannau ecolegol	Mae angen penderfyniad ynghylch a ddylid cyflwyno cynllun penderfyniadau dirprwyedig yn unol â'r cynnig ai peidio	Oes	Y Cynghorydd Brian Jones / Tony Thomas a Julian Thompson-Hill / Andrew Cutts / Alan Smith / Steve Gadd
	6	Argymhellion y Grŵp Buddsoddi	Ceisio cefnogaeth ar gyfer	I'w	Y Cyng. Julian Thompson-

Rhaglen Gwaith i'r Dyfodol y Cabinet

Tudalen 120

Cyfarfod	Eitem (disgrifiad / teitl)		Pwrpas yr Adroddiad	Angen penderfyniad y Cabinet (oes/nac oes)	Awdur – Aelod Arweiniol a Swyddog Cyswllt
		Strategol	prosiectau a nodwyd i'w cynnwys yng Nghynllun Cyfalaf 2022/23	gadarnhau	Hill / Steve Gadd / Richard Humphries
	7	Strategaeth y Rhaglen Cymorth Tai	Ceisio cymeradwyaeth i'r Strategaeth	Oes	Y Cyngorydd Bobby Feeley/Ann Lloyd/Claire Owens/Nigel Jones
	8	Adroddiad Cyllid	Rhoi'r wybodaeth ddiweddaraf i'r Cabinet am sefyllfa ariannol bresennol y Cyngor	I'w gadarnhau	Y Cyngorydd Julian Thompson-Hill / Steve Gadd
	9	Eitemau o'r Pwyllgorau Craffu	Ystyried unrhyw fater a godwyd gan y Pwyllgorau Craffu er sylw'r Cabinet	I'w gadarnhau	Cydlynnydd Craffu
22 Mawrth	1	Cymeradwyo dyfarniad contract ar gyfer Gwaith Adeiladu Cam 2 – Gorsaf Trosglwyddo Gwastraff CSDd i gefnogi model newydd y Gwasanaeth Gwastraff	Dyfarnu'r contract ar gyfer gwaith adeiladu Cam 2	Oes	Y Cyng. Brian Jones / Tony Ward / Peter Clayton
	2	Prosiect Archifau ar y Cyd Sir Ddinbych a Sir y Fflint	Ceisio awdurdodiad y Cabinet mewn perthynas â chyfran Cyngor Sir Ddinbych	Oes	Y Cyngorydd Tony Thomas / Craig Berry / Alan Smith

Rhaglen Gwaith i'r Dyfodol y Cabinet

Cyfarfod	Eitem (disgrifiad / teitl)		Pwrpas yr Adroddiad	Angen penderfyniad y Cabinet (oes/nac oes)	Awdur – Aelod Arweiniol a Swyddog Cyswllt
			o gyfraniad arian cyfatebol i'r prosiect, ac awdurdodiad i fynd i gytundeb â Chyngor Sir y Fflint o ran trefniadau gwasanaeth ar y cyd yn y dyfodol, gyda'r ddau yn destun derbyniad Cronfa Dreftadaeth y Loteri o'r cais am grant diweddar		
	3	Adroddiad Cyllid	Rhoi'r wybodaeth ddiweddaraf i'r Cabinet am sefyllfa ariannol bresennol y Cyngor	I'w gadarnhau	Y Cynghorydd Julian Thompson-Hill / Steve Gadd
	4	Eitemau o'r Pwyllgorau Craffu	Ystyried unrhyw fater a godwyd gan y Pwyllgorau Craffu er sylw'r Cabinet	I'w gadarnhau	Cydlynnydd Craffu
26 Ebrill	1	Adroddiad Cyllid	Rhoi'r wybodaeth ddiweddaraf i'r Cabinet am sefyllfa ariannol bresennol y Cyngor	I'w gadarnhau	Y Cynghorydd Julian Thompson-Hill / Steve Gadd
	2	Eitemau o'r Pwyllgorau Craffu	Ystyried unrhyw fater a godwyd gan y Pwyllgorau	I'w gadarnhau	Cydlynnydd Craffu

Rhaglen Gwaith i'r Dyfodol y Cabinet

Tudalen 122

Cyfarfod	Eitem (disgrifiad / teitl)		Pwrpas yr Adroddiad	Angen penderfyniad y Cabinet (oes/nac oes)	Awdur – Aelod Arweiniol a Swyddog Cyswllt
			Craffu er sylw'r Cabinet		
7 Mehefin	1	Hunan-asesiad y Cyngor o'i berfformiad	Ystyried hunanasesiad y Cyngor o'i berfformiad o ran cyflawni yn erbyn cynllun strategol a gwasanaethau'r Cyngor	I'w gadarnhau	Iolo McGregor:
	2	Adroddiad Cyllid	Rhoi'r wybodaeth ddiweddaraf i'r Cabinet am sefyllfa ariannol bresennol y Cyngor	I'w gadarnhau	Steve Gadd
	3	Eitemau o'r Pwyllgorau Craffu	Ystyried unrhyw fater a godwyd gan y Pwyllgorau Craffu er sylw'r Cabinet	I'w gadarnhau	Cydlynnydd Craffu

EITEMAU'R DYFODOL

22 Tachwedd	Diweddariad ar Berfformiad y Cyngor – Gorffennaf -Medi	Ystyried perfformiad o ran cyflawni yn erbyn cynllun strategol a gwasanaethau'r Cyngor	Iolo McGregor
--------------------	--	--	---------------

Rhaglen Gwaith i'r Dyfodol y Cabinet

Nodyn i swyddogion - Dyddiadau Cau ar gyfer Adroddiadau i'r Cabinet

<i>Cyfarfod</i>	<i>Erbyn pryd</i>	<i>Cyfarfod</i>	<i>Erbyn pryd</i>	<i>Cyfarfod</i>	<i>Erbyn pryd</i>
<i>Chwefror</i>	<i>1 Chwefror</i>	<i>Mawrth</i>	<i>8 Mawrth</i>	<i>Ebrill</i>	<i>8 Ebrill</i>

Diweddarwyd 11/01/2022 - KEJ

Rhaglen Gwaith i'r Dyfodol y Cabinet.doc

Mae tudalen hwn yn fwiadol wag